

ÅRSMØDE 2022

Hæfte 1

INDHOLDSFORTEGNELSE

SIDE 4 **DAGSORDEN FOR ÅRSMØDET 2022**

SIDE 5 **FORRETNINGSORDEN FOR ÅRSMØDET 2022**

SIDE 7 **NYE REGLER FOR URAFSTEMNING OM SPIDSKANDIDATER TIL FOLKETINGET**

SIDE 8 **HOVEDFORSLAG**

SIDE 23 **INDKOMNE FORSLAG**

SIDE 39 **DEADLINES TIL ÅRSMØDET**

Kære medlem af Enhedslisten

Du sidder her med de forslag, der er indkommet til årsmødet ved deadline 4. marts 2022.

Du kan stille ændringsforslag til alle forslagene.

Ændringsforslag til EU-politisk delprogram og til indkomne forslag skal sendes via formularen til indsending af ændringsforslag senest den 7. april 2021 kl. 12.00. Formularen findes på hjemmesiden vores.enhedslisten.dk/demokrati/aarsmoede2022.

Derudover er der frist for at stille op til Hovedbestyrelsen, Ligebehandlingskomitéen, Rød Fond, Vedtægtsnævnet og Intern Revisor den 4. april kl. 12. Opstillingskemaerne findes på hjemmesiden vores.enhedslisten.dk/demokrati/aarsmoede2022.

Har du spørgsmål vedr. årsmødet, kan du skrive til aarsmoede2022@enhedslisten.dk.

1		61
2		62
3	DAGSORDEN FOR ÅRSMØDET 2022	63
4		64
5		65
6		66
7		67
8	FREDAG	68
9	14.00-15.00: 1. Velkomst og konstituering	69
10	15.00-15.45: 2. Den politiske situation og beretninger	70
11	15.45-16.30: Walk-and-talk om den politiske situation	71
12	16.30-18.00: Plenumdebat om den politiske situation og beretninger	72
13	18.00-19.00: Aftensmad	73
14	19.00-20.00: Fortsat plenumdebat og afstemning om beretninger	74
15		75
16		76
17	LØRDAG	77
18	09.00-10.00: Paneldebat om EU-forslag	78
19	10.00-10.30: 3. Præsentation af EU-forslag	79
20	10.30-10.45: Pause	80
21	10.45-12.00: Debat om EU-forslag	81
22	12.00-13.00: Frokost	82
23	13.00-14.45: Fortsat debat og afstemning om EU-forslag	83
24	14.45-15.00: Pause	84
25	15.00-16.30: 4. Regnskab og budget	85
26	16.30-16.45: Pause	86
27	16.45-18.00: Hilsningstaler, græsrodspris og underholdning	87
28	18.00-19.00: Aftensmad	88
29	Fra kl. 19: Fest!	89
30		90
31		91
32	SØNDAG	92
33	09.00-11.30: 5. Behandling af indkomne forslag	93
34	11.30-12.00: 6. Valg af HB mv.	94
35	12.00-13.00: Frokost	95
36	13.00-14.00: 7. Valg af kandidatliste	96
37	14.00-14.30: Afslutning	97
38		98
39	Vedtaget på hovedbestyrelsens møde d. 29. januar 2022	99
40		100
41		101
42		102
43		103
44		104
45		105
46		106
47		107
48		108
49		109
50		110
51		111
52		112
53		113
54		114
55		115
56		116
57		117
58		118
59		119
60		120

FORRETNINGSORDEN FOR ÅRSMØDET 2022

1		61
2		62
3		63
4		64
5		65
6		66
7		67
8	1. DIRIGENTER	68
9	Årsmødet vælger otte dirigenter til at lede mødet.	69
10		70
11	2. DELEGEREDE	71
12	Ved årsmødets start fremlægger landskontoret en liste over,	72
13	hvem der er valgt som delegerede i overensstemmelse med	73
14	vedtægternes retningslinjer for valg af delegerede. I tvivlstill-	74
15	fælde afgør forsamlingen – alle der betragter sig som delege-	75
16	rede – sagen ved almindeligt flertal.	76
17		77
18	3. TALETID OG TALERLISTE	78
19	Delegerede og suppleanter har taleret på årsmødet. Desuden	79
20	har Hovedbestyrelsen, folketingsmedlemmer, EU-parlaments-	80
21	medlemmer, vedtægtsnævnet og Rød Fonds bestyrelse samt di-	81
22	rigenter taleret.	82
23		83
24	Taletiden i plenum er som udgangspunkt 3 minutter. Personer	84
25	med talehandicap tildeles 1 minut ekstra. Dirigenterne kan foreslå	85
26	kortere talletid, hvis det skønnes nødvendigt. Dog kan talletiden	86
27	aldrig sættes ned til mindre end 1 minut.	87
28		88
29	Førstegangstalere sættes øverst på talerlisten.	89
30		90
31	Der føres tre talerlister: Kvinder føres på den ene, mænd på den	91
32	anden og non-binære på den tredje. Så vidt muligt vælges	92
33	talerne på skift fra de tre lister. Talletiden til non-binære tages	93
34	fra mandelisten.	94
35		95
36	Dirigenterne kan holde en af listerne længere åben, hvis forde-	96
37	lingen er skæv. Hvis listerne er meget ulige, har dirigenterne mulig-	97
38	hed for at tildele talletiden, så alle bliver repræsenteret gennem	98
39	hele debatten. F.eks. med to mænd for hver kvinde. Hvis talerlisten	99
40	overtagnes, har dirigenterne beføjelse til at indskrænke talletiden.	100
41		101
42	4. AFSTEMNINGER	102
43	Afstemninger afgøres ved almindeligt stemmeflertal, medmindre	103
44	andet er anført i vedtægterne.	104
45		105
46	Alle afstemninger foregår ved hjælp af et elektronisk stemme-	106
47	system, der kan bruges på smartphone, tablet eller PC.	107
48	Stemmetal offentliggøres under mødet umiddelbart efter hver	108
49	afstemning, og dirigenterne konstaterer afstemningens resultat.	109
50		110
51	Beslutningsreferat fra årsmødet offentliggøres for medlemmerne	111
52	med stemmetal angivet.	112
53		113
54	5. DIGITAL DELTAGELSE	114
55	Mødedeltagelse foregår i udgangspunktet ved fysisk fremmøde.	115
56	Mødedeltagere kan dog deltage digitalt, hvis de har meddelt	116
57	dette til deres afdeling forud for valget af delegerede og	117
58	suppleanter, hvis der er tale om digital deltagelse gennem hele	118
59	årsmødet og hvis den digitale deltagelse er oplyst til lands-	119
60	kontoret ved tilmelding.	120
	6. MØDETS BESLUTNINGSDYGTIGHED	
	I tilfælde af tekniske udfald eller problemer for digitale del-	
	tagere, skal de berørte digitale deltagere aktivt gøre dirigenterne	
	opmærksomme på. Hvis antallet af berørte digitale deltagere	
	udgør mere end 10 % af alle delegerede på mødet, suspenderes	
	mødet. Mødet kan genoptages, såfremt de tekniske problemer	
	løses i en sådan grad, at 90 % af alle delegerede kan deltage i	
	mødet.	
	Hvis dirigenterne i forbindelse med tekniske nedbrud skønner, at	
	årsmødets dagsorden ikke kan gennemføres, kan de aflyse de	
	resterende punkter, bortset fra godkendelse af beretning, valg	
	af HB, vedtægtsnævn, Rød Fonds bestyrelse og interne revisorer,	
	der gennemføres som elektroniske afstemninger. Afstemningerne	
	forlænges om nødvendigt til et af dirigenterne nærmere fastsat	
	tidspunkt. Spidskandidatlisten fra 2021 anvendes i så fald frem	
	til næste årsmøde.	
	7. SUPPLEANTER	
	Udskiftning af en delegeret med en suppleant, sker som ud-	
	gangspunkt ved at overgive delegeretkort og afstemnings-	
	adgang til suppleanten.	
	Ved digital deltagelse af en eller begge parter, sker udskiftning	
	ved henvendelse til infoboden og træder først i kraft når der er	
	gennemført en teknisk overdragelse. Sådanne udskiftninger kan	
	ikke ske for samme personer mere end én gang pr. dag.	
	8. VIDEOOPTAGELSE	
	Årsmødets debatter optages på video og streames til	
	medlemmer af Enhedslisten via mit.enhedslisten.dk	
	... Fortsættes på næste side // 9. TIDSFRISTER	

1	9. TIDSRISTER	61
2	• 28. februar kl. 12.00: Frist for opstilling til urafstemning	62
3	om spidskandidater til folketinget.	63
4		64
5	• 4. marts kl. 12.00: Frist for hovedforslag og indkomne forslag.	65
6		66
7	• 9. marts – 30. marts: Periode med delegeretvalg i afdelingerne	67
8		68
9	• 30. marts kl. 12: Frist for tilmelding af delegerede, suppleanter,	69
10	ekstrasuppleanter og digitale deltagere	70
11		71
12	• 15. marts – 4. april: Elektronisk vejledende urafstemning om	72
13	spidskandidater til folketinget for Enhedslistens medlemmer	73
14		74
15	• 4. april kl. 12.00:	75
16	• Frist for opstilling til Hovedbestyrelsen	76
17	• Frist for opstilling til Rød Fond	77
18	• Frist for opstilling til vedtægtsnævn	78
19	• Frist for opstilling til interne revisorer	79
20	• Frist for opstilling til Ligebehandlingskommittéen	80
21	• Frist for beretninger fra udvalg og netværk	81
22		82
23	• 7. april kl. 12.00:	83
24	• Frist for ændringsforslag til hovedforslag	84
25	• Frist for ændringsforslag til indkomne forslag	85
26		86
27	• 6. maj kl. 12.00:	87
28	• Frist for ændringsforslag til dagsorden og	88
29	forretningsorden.	89
30	• Frist for kandidatudvalgets forslag til kandidatliste	90
31		91
32	• 13. maj kl. 14.00: Frist for at opretholde ændringsforslag,	92
33	som er ind- eller omarbejdede af hovedbestyrelsen.	93
34		94
35	• 13. maj kl. 21.00: Frist for alternative forslag til kandidatlister	95
36	(spidskandidater til folketinget).	96
37		97
38		98
39	Vedtaget af hovedbestyrelsen d. 29. januar 2022	99
40		100
41		101
42		102
43		103
44		104
45		105
46		106
47		107
48		108
49		109
50		110
51		111
52		112
53		113
54		114
55		115
56		116
57		117
58		118
59		119
60		120

NYE REGLER FOR URAFSTEMNING OM SPIDSKANDIDATER TIL FOLKETINGET

På sidste årsmøde blev reglerne for urafstemningen ændret. Nu afholdes urafstemningen separat i to områder, Øst og Vest med skillelinje ved Storebælt.

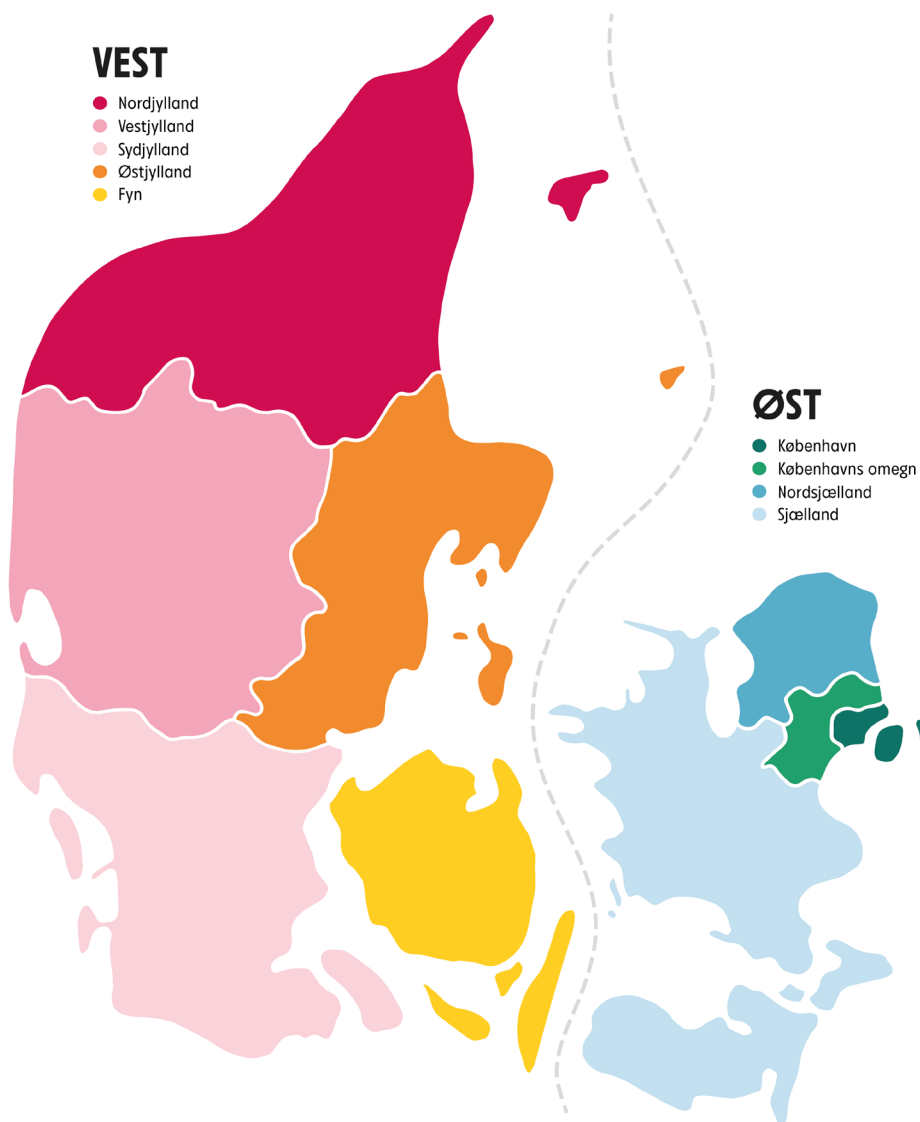
Urafstemningen foregår i perioden fra d. 15. marts til d. 4. april og de kandidater, der er opstillede til urafstemningen, har valgt, om de stiller op i Øst eller Vest. Man kan, som medlem, stemme på de kandidater, der stiller op i det område, hvor man bor, men ikke i det andet område.

Område Øst dækker storkredsene København, Københavns Omegn, Sjælland, Nordsjælland og Bornholm. I dette område er

der er 12 pladser, som skal fastlægges på årsmødet, så man får 12 stemmer, hvis man bor i område Øst. Område Vest dækker storkredsene Fyn, Sydjylland, Østjylland, Vestjylland og Nordjylland. I dette område er der 10 pladser, som skal fastlægges på årsmødet, så man får 10 stemmer, hvis man bor i område Vest.

Derudover skal kandidatudvalget nu afslutte sit arbejde inden årsmødet. Det betyder, at alle storkredsmøderne afholdes inden årsmødet.

Urafstemningen er fortsat vejledende, og der skal vedtages en samlet liste over spidskandidater til folketinget på årsmødet.

3. HOVEDFORSLAG // 3.1 FORSLAG TIL DELPROGRAM: DET MENER ENHEDSLISTEN OM EU

Forslag 1.A:

Vi står som menneskehed over for en lang række væsentlige kriser, som kun kan løses gennem internationalt samarbejde. Problemer som klima- og biodiversitetskrisen, skattely, flygtningestrømme og stigende økonomisk ulighed, kan kun løses ved samarbejde på tværs af grænserne.

Derfor er Enhedslisten et internationalistisk socialistisk parti. Vi ved, at kampen for et mere demokratisk, socialistisk, feministisk og bæredygtigt samfund kræver, at folkelige bevægelser og venstrefløj arbejder tæt sammen på tværs af grænserne. Det gælder også i Europa.

Enhedslisten arbejder hver dag sammen med vores europæiske søsterpartier, fagbevægelse, klimabevægelse og andre folkelige kræfter på at forandre verden og det europæiske samarbejde så hensynet til mennesker, klima og natur altid sættes før hensynet til vækst og profit. Det har vi gjort gennem årtier i Folketinget og siden 2019 også via EU-parlamentet.

Samtidigt med at vi anerkender EU som en vigtig politisk kampplads, har vi dog ikke nogen illusioner om, at de europæiske institutioner udgør et gunstigt politisk terræn for venstrefløjen. EU's labyrint af magtfulde ikke-valgte institutioner gør det langt sværere for folkelige og demokratiske kræfter at få deres stemmer hørt, end i de europæiske nationalstater. Samtidigt er EU's komplicerede magtstruktur en gylden spillebane for lobbyister og kapitalinteresser, der arbejder bedst uden for offentlighedens søgelys og debat.

Derfor kræver en effektiv venstrefløjstemme i EU at man både kæmper en hård kamp for de daglige forbedringer, men samtidigt har åbne øjne for de begrænsninger som EU-systemet sætter for muligheden for progressiv politik og derfor kæmper for en grundlæggende forandring af de europæiske traktater. I Danmark er det kun Enhedslisten der kan tilbyde sådan en sådan strategi.

Forslag 1.B:

Enhedslisten kæmper for et samfund og en verden, hvor hensynet til mennesker og natur står højere end hensynet til profit. Vores svar er socialisme: Et solidarisk, demokratisk, feministisk og bæredygtigt samfund. Det kræver, at folkelige bevægelser og venstrefløj arbejder tæt sammen på tværs af grænserne. Det gælder både i Europa og i hele verden.

I dag står verden over for store og dybtgående kriser, der har alvorlige konsekvenser for os alle, og som udgør en trussel mod menneskeheden: Rovdriften på naturressourcerne, klimakrisen, hungersnød, flygtninge- og migrationskrise, trusler om krig, og sidst men ikke mindst den dramatiske vækst i ulighed, hvor ganske få mennesker i verden har den reelle økonomiske og dermed politiske magt.

Som socialister og internationalister ved vi, at svaret på disse udfordringer er et tæt samarbejde på tværs af grænserne mellem folkelige bevægelser og socialistiske og demokratiske partier.

Forslag 2.A: EU er ikke udtryk for et sådant samarbejde. EU er et snævert samarbejde mellem kapitalistiske stater. EU er kapitalens projekt og en forhindring for socialisme.

Forslag 2.B: EU er desværre i dag ikke et sådant samarbejde. EU's love, regler og traktater forhindrer tværtimod at finde effektive løsninger på de problemer.

Enhedslistens vision er, at EU skal omdannes til eller erstattes af et forpligtende samarbejde mellem alle Europas folk, som bygger på et socialt retfærdigt, bæredygtigt og demokratisk grundlag.

Dette mål forfølger vi hver eneste dag for at ændre styrkeforholdene til folkets fordel. En kamp vi også fører i EU's institutioner og for at ændre EU, vel vidende, at der er meget lille spillerum for en progressiv politik.

I dette delprogram fremlægger vi vores syn på EU og de principper vi arbejder efter i EU-spørgsmål. Programmet ligger til grund for de konkrete politikker og kampmål, som defineres af årsmøde, hovedbestyrelse, vores repræsentanter i Folketinget og EU-parlamentet, og som for eks. beskrives i Enhedslistens valgprogram til EU-parlamentet.

FRA KUL OG STÅLUNION TIL EUROUNION – ET REDSKAB FOR DEN EUROPÆISKE KAPITAL

Forslag 3.A: EU's historie er i høj grad historien om europæisk kapitalisme.

Forslag 3.B: EU's historie viser, at EU er kapitalens projekt.

I 1951 dannede Frankrig, Vesttyskland, Italien, Belgien, Holland og Luxemburg "Det Europæiske Kul og Stålfællesskab". Over for den krigstrætte befolkning blev samarbejdet solgt som et værn mod en ny krig mellem Tyskland og Frankrig, men det var først og fremmest et redskab for den europæiske kapital, også i konkurrencen på verdensmarkedet med USA. Dette samarbejde blev forløberen for EF og senere EU.

I 1957 indgik de 6 lande Romtraktaten og skabte Det Europæiske Økonomiske Fællesskab (EF). Kursen mod "en stadig tættere union" blev lagt. I 1986 blev etableringen af det indre marked vedtaget, hvilket konkurrenceudsatte stort set alle varer, inklusive arbejdskraft.

I 1992 vedtoges Maastricht-traktaten, som udstak retningslinjerne for en fælles politik på retsområdet, militær og udenrigsområdet og for etableringen af en fælles mønt.

1 Et flertal af danskerne forkastede Maastricht-traktaten ved folke-
 2 afstemningen i 1992. Det førte til, at Danmark blev undtaget fra
 3 unionsborgerskab, overnational retspolitik, fælles mønt og militær-
 4 politik, hvorefter Maastricht traktaten blev godkendt ved en ny
 5 folkeafstemning i 1993.
 6
 7 I 2009 trådte Lissabontraktaten i kraft som et foreløbigt højde-
 8 punkt i Unionsdannelsen. En Union, som beskæftiger sig med alle
 9 vigtige samfundsområder, som træffer langt hovedparten af
 10 sine beslutninger med flertalsafgørelser, hvor store lande tæller
 11 mere end små, og hvor møntenheden skal være euroen for alle
 12 (bortset fra Danmark, som er traktatligt undtaget).
 13
 14 Hele denne udvikling fra Kul og stålunion til Eurounion – og fra 6
 15 til 28 (nu 27 lande efter Storbritanniens udtræden) har dog ikke
 16 ændret på det oprindelige formål. Tværtimod. Kapitalens
 17 interesser er blevet styrket. Den generelle tendens i alle traktat-
 18 ændringer har været at overføre mere magt til EU på bekostning
 19 af befolkningernes demokratiske indflydelse.
 20
 21 Dermed har EU taget store skridt i retning af en "stadigt
 22 snævrere union" – en udvikling, som den danske befolkning har
 23 sagt nej til ved afstemningerne om Maastricht-traktaten, om
 24 Euroen (2000) og om retsforbeholdet. (2015).
 25
 26 Indførelsen af Euroen har forstærket denne udvikling. Den har
 27 bundet medlemslandene til at føre en hård nedskæringspolitik,
 28 men den øger også presset for mere centralisme og mindre
 29 indflydelse til befolkningerne, Fælles mønt kræver fælles finans-
 30 politik, en fælles økonomisk regering og en fælles bankunion.
 31
 32 Hertil kommer ambitionerne om, at EU ikke kun skal være en
 33 økonomisk, men også en politisk og militær supermagt, der skal
 34 konkurrere med USA, Rusland og Kina. Tyskland og Frankrig har
 35 været drivende i denne udvikling, og presser på for at der over-
 36 føres mere magt til EU med hensyn til militær-, sikkerheds- og
 37 udenrigspolitik
 38
 39 **TRAKTATFÆSTET MARKEDSFUNDAMENTALISME**
 40 Kernen i EU er det indre marked, hvor varer, arbejdskraft, kapital
 41 og tjenesteydelser kan bevæge sig uhindret i jagten på profit –
 42 de såkaldte "fire friheder":
 43
 44 • Kapitalens fri bevægelighed, der sikrer aktionærernes mulig-
 45 heder for at gemme deres gevinster i skattely og som kan bruges
 46 til at underminere en socialistisk regerings økonomiske politik.
 47
 48 • Reglerne om arbejdskraftens fri bevægelighed, som giver
 49 arbejdsgiverne mulighed for at misbruge udenlandske
 50 arbejdere til at presse og undergrave faglige og sociale
 51 rettigheder på arbejdsmarkedet.
 52
 53 • Varernes fri bevægelighed, som forbyder medlemslandene at
 54 tage mere vidtgående skridt på en lang række områder, der
 55 handler om beskyttelse af mennesker og natur.
 56
 57 • Tjenesteydelsernes fri bevægelighed, som forhindrer os i at
 58 stille de samme krav om løn og arbejdsvilkår til EU-
 59 virksomheder, som til danske virksomheder. Regler som
 60 også har ført til Domstolens indgreb i strejkeretten.

Selv om der på en række områder er lagt en fælles bund
 gennem minimumsstandarder, så er resultatet af de fire
 "friheder" alt for ofte blevet et pres for at forringe velfærd,
 løn- og arbejdsforhold, klima miljø, natur, forbrugerbeskyttelse,
 dyrevelfærd m.v. i de lande eller sektorer med de bedste forhold.

Retningslinjerne for euroen og for de enkelte landes økonomiske
 politik bruges til at diktere nedskæringspolitik, som vi så det i
 over for Irland, Grækenland, Spanien og Portugal, hvilket
 kastede millioner og atter millioner ud i arbejdsløshed og
 fattigdom. Lønarbejderne i EU oplever massive indgreb med forrin-
 gelse af bestående overenskomster, begrænsning af konfliktretten
 og privatiseringer, som nedbryder den offentlige velfærd.

EU arbejder også målrettet for at skaffe europæiske koncerner
 større markeder og mere frihed til at hente profit i resten af verden.
 Dermed bidrager EU til at fastlåse landene i Det Globale Syd i et
 afhængighedsforhold til de højtudviklede kapitalistiske lande og
 til at fastholde befolkningerne i fattigdom.

EU's klimapolitik er et godt eksempel på at kapitalens krav om
 øget vækst slår igennem også på de punkter, hvor EU formulerer
 progressive mål. Det viser sig ikke mindst i Kommissionens "Den
 europæiske grønne pagt", som ikke antaster den skadelige
 vækststrategi, der er en grundlæggende årsag til klimakrisen og
 fejlagtigt betegner både naturgas og atomkraft som „grøn
 energi". Selvom EU har hævet målsætningerne for CO2 reduktion,
 så er det utilstrækkeligt til at opfylde Paris-aftalens mål. Hertil
 kommer at EU handler stik imod målsætningerne, for eksempel
 gennem en voldsom øgning af investeringerne i gasprojekter, og
 øget import af naturgas og biobrændsel. Der lægges op til at
 medlemslandene skal foretage meget store investeringer i
 energireovering m.m., Men EU's stramme budgetregler forhindrer
 de nødvendige investeringer, ligesom medlemslandene ikke har
 lov til at tage mere vidtgående skridt som for eks. at forbyde
 fossilbiler, pesticider eller andre klima- og miljøskadelige stoffer.

EU's holdning til menneskerettigheder er et andet eksempel på
 EU's tvetydige politik. Ungarns og Polens brud på grundlæggende
 rettigheder og almindelige retsprincipper kritiseres skarpt, og
 med rette. Men samtidig har EU selv en umenneskelig flygtninge-
 politik, hvor Frontex med vold forhindrer flygtninge i at søge asyl
 i henhold til konventionerne.

EN UDEMOKRATISK STRUKTUR

Befolkningens mulighed for at få indflydelse på EU-politikken er
 langt mindre end muligheden for at få politisk indflydelse i de
 enkelte medlemslande. Der findes kun i meget begrænset om-
 fang en samlet europæisk offentlighed, hvor EU-spørgsmål kan
 diskuteres, og hvorigennem et folkeligt pres kan kanaliseres.
 EU-systemet er svært gennemskueligt og styres i høj grad af
 teknokrater placeret i Bruxelles, hvilket også giver lobbyister fra
 de store multinationale selskaber en uforholdsmæssig stor ind-
 flydelse på lovgivningen.

Men det helt grundlæggende problem er, at EU har en fastlåst
 udemokratisk struktur.

I et demokrati kan befolkningen vælge en ny regering til at ændre
 på politikken. Men i EU er den grundlæggende politiske linje

1 traktatfæstet, hvilket gør det langt sværere at ændre den i social,
2 grøn og socialistisk retning, fordi traktatændringer kræver en-
3 stemmighed blandt alle EU's medlemslande.

4
5 Hertil kommer, at EU-kommissionen (som har initiativretten i EU)
6 og EU-domstolen (som er højeste retsinstans i hele EU) selv skal
7 overholde traktaten og sikre at medlemsstaterne også gør det,
8 evt. ved hjælp af sanktioner.

9
10 Konkret betyder det, at hele EU vil fortsætte i den nuværende
11 retning, så længe bare ét – i praksis skal det nok være et
12 betydeligt – land insisterer på det – også selvom et flertal af
13 befolkningen i EU og et flertal af EU's medlemslande måtte ønske
14 noget andet. Og skæbnens ironi er, at denne grundlæggende
15 antidemokratiske struktur også kun kan fjernes ved enstemmighed.

16 EU-PARLAMENTETS ROLLE

17 I EU-parlamentet har de valgte kun en meget begrænset
18 adgang til at kontrollere magten. Medlemmerne af EU-
19 parlamentet kan ikke stille selvstændige forslag til lovgivning, –
20 men er underlagt EU-kommissionens initiativret. Også
21 Parlamentet er underlagt den traktatmæssige spændetrøje,
22 helt ned til parlamentets påtvungne månedlige rejsecirkus
23 mellem Bruxelles og Strasbourg.

24 Men det betyder ikke, at parlamentets arbejde er uden
25 betydning. Inden for de snævre rammer, som traktaterne
26 påtvinger EU-parlamentet, er der et vist spillerum til at forsøge
27 at trække forholdene i den ene eller den anden retning og
28 skabe forbedringer for arbejderbefolkningen, og for velfærd,
29 miljø og klima på tværs af EU's medlemslande.

30 Det har vi for eksempel set med EU's vejpakke, der sikrede en
31 forbedring af vilkårene for lastbilchauffører. Et andet eksempel
32 er EU's naturbeskyttelsesdirektiver, som kræver et minimum af
33 naturbeskyttelse i medlemslandene.

34 Parlamentet kan også blokere for dårlige forslag, som det f.eks.
35 skete med det såkaldte "havnedirektiv", som dramatisk ville
36 have forringet forholdene for alle havnearbejdere i EU. Et andet
37 eksempel er "ACTA"-aftalen, som ville have begrænset ytrings-
38 friheden og retten til et privatliv.

39 På andre områder kan EU-Parlamentet bruges til at forsøge at
40 sætte en progressiv dagsorden, som det for eksempel er sket
41 med Enhedslistens initiativ til at få fjernet farligt asbest i hele
42 EU. Forudsætningen har i alle tilfælde været en bred folkelig og
43 faglig mobilisering, der har lagt pres på EU-parlamentarikerne.
44 Men eksemplerne viser også, at det ikke er ligegyldigt, hvem der
45 sidder i EU-parlamentet.

46 Hertil kommer, at arbejdet i parlamentet giver mulighed for et
47 bredere samarbejde med den europæiske og internationale
48 venstrefløj og for indsamling af viden om europæiske og
49 internationale forhold.

50 SÅDAN ARBEJDER ENHEDSLISTEN I EU

51 Enhedslisten kæmper for at trække EU's politik så langt i en rød
52 og grøn retning som overhovedet muligt og for at sikre den danske
53 befolkning øget indflydelse på egne anliggender.

Som led heri deltager vi offensivt i kampen for at ændre EU's
traktatgrundlag og politik.

Det sker alt sammen i et tæt samarbejde med røde, grønne og
demokratiske kræfter i de andre EU-lande.

For at fremme denne politik, stiller Enhedslisten op til EU-parla-
mentet og deltager aktivt i EU-arbejdet i Folketinget. Her arbejder
vi efter følgende principper:

- Enhedslisten vil forsvare og udvide demokratiet. Vi mener, at
beslutninger som oftest bliver bedre af at blive truffet tæt
på borgerne, og at befolkningen skal sikres mere direkte
indflydelse. Derfor er Enhedslisten også generelt imod, at
overføre mere magt og kompetence til EU på områder, som i
dag er national kompetence. Det gælder fx udenrigs-,
sundhed- og skattepolitikken.

- På områder, hvor EU allerede har enekompetence stemmer
Enhedslisten for enhver forbedring af forholdene for løn-
modtagerne og miljøet og vi vil stemme imod enhver
forringelse.

- På områder, hvor magten er delt mellem EU og medlems-
landene kan vi støtte forslag, der bidrager til at løse et konkret
og væsentligt grænseoverskridende problem, som ikke lige så
godt kan løses i de enkelte lande, og som bygger på minimums-
standarder, hvor de enkelte lande har ret til at gå videre. Vi er
imod totalharmonisering, hvor de enkelte EU-lande forhindres
i at vedtage bedre regler.

Vi kræver størst mulig åbenhed og gennemsigtighed og
bekæmper lobbyisme og kapitalinteressers indflydelse på
udformningen af EU's politik

Vi er for forslag om europæisk samarbejde, som går videre end
EU-medlemskredsen – eksempelvis i kampen mod skattely eller
grænseoverskridende kriminalitet.

Enhedslisten mener, at Danmark skal gå i spidsen for et styrket
samarbejde mellem alle Europas lande, som bygger på høje
minimumsstandarder, med det enkelte lands ret til at gå videre
end EU-reglerne.

Vi stiller samtidig krav til vores egen regering om, at Danmark
skal være et foregangsland, der inspirerer til solidariske og
grønne løsninger, og som tør udfordre EU's regler og politik når
de står i vejen for en progressiv politik.

Enhedslisten vil i enhver situation, hvor valget står mellem at stå
fast på et demokratisk mandat, givet af befolkningen, eller at
underlægge sig skadelig EU-politik, vælge det første. Vi vil foreslå og
kæmpe for en progressiv politik i folketing, kommuner og regioner,
også når den bryder med EU's traktater og politik. Vi ser det som
en central opgave, at påpege hvor EU's system forhindrer gennem-
førelse af en progressiv politik.

Vi afviser danske politikeres forsøg på at gå videre i EU-
tilpasningen end reglerne kræver, som da de, uden at spørge
befolkningen, tilsluttede Danmark til Finanspagten, som binder

1 Danmark til EU's stramme budgetregler til stor skade for velfærden.
2 Modstanden mod danske politikeres EU-tilpasning er lige så vigtig,
3 som modstanden mod skadelig EU-politik.

4
5 Enhedslisten vil fastholde de danske undtagelser om egen valuta,
6 overnational retspolitik og militærpolitik.

7
8 Vi kæmper derudover for en femte undtagelse, således at
9 vores arbejdsmarkeds- og velfærdspolitik ikke er underlagt
10 markedets tvang.

11
12 Vi støtter den europæiske fagbevægelses krav om en social
13 protokol, der kan sikre, at faglige og sociale rettigheder står
14 højere end kapitalens frie bevægelighed.

15 ET BEDRE EUROPÆISK SAMARBEJDE

16 Men Enhedslisten arbejder ikke bare for at sikre små fremskridt
17 og forhindre forringelser indenfor de eksisterende rammer og
18 traktatgrundlag. Vi arbejder sammen med resten af den euro-
19 pæiske venstrefløj for at forandre rammerne og ændre traktat-
20 grundlaget.

21
22
23 Vi vil et europæisk samarbejde, der modvirker og udbedr de
24 skader årtiers økonomisk rovdrift har påført klima og natur og
25 hvor politikken indrettes med respekt for planetens bæreevne.

26
27 Vi vil et samarbejde hvor overholdelse af menneskerettigheder
28 og respekt for retsstatsprincipper er en forudsætning og hvor
29 gennemsigtighed og reel borgerinddragelse er en selvfølge.

30
31 Vi vil et samarbejde, hvor alle borgere har reel indflydelse, hvor
32 demokratiet er i højsædet, national selvbestemmelse respekteres
33 og hvor befolkningerne har magten, fremfor lobbyister og kapi-
34 talister.

35
36 Vi vil et samarbejde, hvor nationale velfærds- og arbejdsmarkeds-
37 systemer respekteres og hvor det altid er muligt for medlems-
38 lande at gå foran med bedre beskyttelse af arbejdstager- og
39 forbrugerrettigheder, klima, miljø og natur.

40
41 Vi vil et demokratisk europæisk samarbejde, der gennem
42 minimumsstandarder stopper det internationale ræs mod
43 bunden. Et samarbejde, som gør det muligt for en koalition
44 af lande ex. at sætte ind over for skattely, selvom enkelte
45 lande måtte være imod.

46
47 Det sådant et samarbejde, som Enhedslisten arbejder for.

48
49 Der er desværre meget langt mellem det samarbejde vi har
50 behov for, og det EU vi kender i dag.

51
52 Enhedslisten kæmper sammen med vores europæiske allierede
53 for et traktatgrundlag, som indfører demokratiske og gennem-
54 sigtige strukturer samt udligner spillebanen, så beskyttelse af
55 klima og natur, fremme af velfærd og lighed og solidaritet med
56 verdens fattige og forfulgte ikke skal underordnes store selskabers
57 jagt på vækst og profit.

58
59
60

Forslag 4.A: Storbritanniens udtræden af EU

61 Den vigtigste lære af Storbritanniens udtræden af EU er, at det
62 er afgørende hvilke politiske kræfter, der står i spidsen når et
63 land forsøger at ændre sin tilknytning til EU. Skiftende konser-
64 vative, britiske regeringer har hovedansvaret for det kaotiske
65 forløb.

66
67
68 I Storbritannien var venstrefløjen svag og splittet på udmeldelses-
69 spørgsmålet. Det gjorde det let for højrefløjen at dominere
70 kampagnen for udmeldelse med nationalistiske holdninger og
71 retorik og at sikre sig regeringsmagten. En magt, der blev brugt
72 til at indgå en Brexit-aftale med konservative fingeraftryk, som
73 betyder, at EU-reglerne om kapitalens fri bevægelighed stadig
74 er gældende i Storbritannien.

75
76 Læren er, at en udmeldelse ikke automatisk fører til en mere
77 progressiv politik eller en styrkelse af venstrefløjen.

78
79 **Forslag A:** Det bekræfter os i, at venstrefløjen ikke må overlade
80 EU-modstanden til højrekræfterne, og at vores rød-grønne
81 EU-modstand ikke kan bygge på en alliance med nationalistiske
82 kræfter.

83 **Forslag B:** Erfaringerne fra Brexit viser os, hvor vigtigt det er, at
84 venstrefløjen står fast på EU-modstanden og er parat til at
85 bryde med EU – også selvom højrekræfter samtidig stiller krav
86 om udmeldelse. Det betyder på ingen måde, at vi allierer os
87 med de nationalkonservative kræfter. Tværtimod er det helt
88 centralt i bekæmpelsen af disse kræfter, at befolkningernes
89 berettigede og legitime frustrationer over EU-systemet aner-
90 kendes af venstrefløjen. Og at venstrefløjen repræsenterer en
91 EU-modstand baseret på humanistiske, solidariske og
92 internationalistiske principper.

93
94 Men aftalen mellem EU og Storbritannien viser også, at det er
95 muligt at indgå en forpligtende aftale med EU uden at være under-
96 lagt markedets krav i alle forhold. Dermed har Storbritannien
97 fået nye muligheder for en mere progressiv politik på vigtige
98 områder som løn- og arbejdsvilkår, velfærd, klima, miljø,
99 forbrugerbeskyttelse og dyrevelfærd.

100
101 Det vil kræve en samlet offensiv fra den britiske venstrefløj,
102 fagbevægelse, klima- og miljøbevægelse at udnytte disse
103 muligheder i en hård kamp mod den konservative regering.

104 Forslag 4.B: Læren fra Brexit

105 Det britiske exit fra EU har dog vist, at også kampagner for ud-
106 meldelse af EU kan bruges af højrepopulistiske og autoritære
107 kræfter. Brexit var et eksempel på, at udmeldelse af EU ikke
108 automatisk fører til en progressiv politik, styrker venstrefløjens
109 position, svækker EU eller inspirerer andre lande til at følge efter
110 og danne et andet europæisk samarbejde.

111
112 Derudover understreger Brexit, at en eventuel exit fra EU altid vil
113 følges op af svære forhandlinger om nye handelsaftaler. Det
114 gælder ikke mindst for et lille land som Danmark, der er helt
115 afhængig af at kunne handle med de europæiske lande. Det er
116 bestemt ikke ligegyldigt, hvilke aftaler, der sættes i stedet for
117 medlemskabet. Derfor er det afgørende hvilke politiske
118 kræfter, der står i spidsen for en eventuel genforhandling af
119 Samarbejdet med EU.
120

1 På den baggrund er det klart at Enhedslistens ikke ønsker at
2 kopiere Brexit. Vores socialistiske og grønne EU-modstand har
3 ingen alliancepartier blandt højernationalistiske kræfter.

5 Forslag 5.A: Danmarks forhold til EU

6 Enhedslisten er et socialistisk parti. Vi ønsker grundlæggende
7 samfundsforandringer, hvor hensynet til mennesker og natur
8 vejer tungere end hensynet til det frie marked. Det kan ikke
9 indfries uden et opgør med EU's traktatgrundlag og EU's
10 neoliberal politikker.

12 Allerede i dag er EU en forhindring for at gennemføre aktuelle
13 og jordnære forbedringer på en lang række områder.

15 Vores udfordring er, at så længe det nuværende traktat-
16 grundlag styrer EU's politik og udvikling, så vil vejen være lukket
17 for progressive forandringer i Danmark, som strider mod EU-
18 retten, selv hvis befolkningen vælger en regering, der ønsker
19 en anden og mere solidarisk og bæredygtig politik.

21 Derfor er det nødvendigt, at Enhedslisten fastholder perspektivet
22 om en dansk udmeldelse af EU. Udmeldelse er ikke et mål i sig
23 selv. En udmeldelse kan være et offensivt middel til at gennemføre
24 grundlæggende forandringer, som EU står i vejen for. Det kan
25 også være et nødvendigt selvforsvar mod yderligere angreb
26 på arbejderrettigheder, velfærd, demokrati og miljø.

28 Ingen kan forudse, hvornår det kan blive aktuelt at kræve en ny
29 folkeafstemning om dansk EU-medlemskab. Det vil Enhedslisten
30 forholde sig til, ud fra en konkret vurdering af situationen.

32 Men i følgende situationer kan kravet om en folkeafstemning
33 om Danmarks tilknytning til EU være aktuelt:

- 34 • Hvis der er et bredt ønske om det i befolkningen.
- 35 • Hvis EU gennemfører traktatændringer i retning af en egentlig
36 EU-stat eller der på anden vis overføres yderligere magt til EU
37 på afgørendes politikområder.
- 38 • Hvis EU stiller sig i vejen for gennemførelse af væsentlige
39 forslag, som har opbakning fra et flertal i Folketinget eller
40 befolkningen i Danmark.

42 Enhedslisten vil under alle omstændigheder arbejde for, at det
43 står klart for befolkningen, hvilken tilknytning til EU, der skal er-
44 statte EU-medlemskabet efter en udmeldelse. Her vil vi arbejde
45 for, at der indgås en handels- og samarbejdsaftale mellem
46 Danmark og EU, som stiller Danmark friere til at regulere kapitalen
47 og beskytte vores velfærdssamfund, miljø og arbejdsmarked
48 mod markeds kræfter og unfair international konkurrence.

50 Forslag 5.B: Brud med EU kan blive nødvendigt

51 Men vi skal også erkende, at med det eksisterende
52 traktatgrundlag står EU ofte i vejen for mange af de
53 forandringer som Enhedslisten og den europæiske venstrefløj
54 ønsker at gennemføre. Skulle Enhedslisten for eksempel skabe
55 flertal i Folketinget for at stoppe salg af nye benzin- og
56 dieselmotorer eller forbyde brug af farlige pesticider, vil EU stille
57 sig i vejen og pålægge Danmark store bøder.

59 Og får en socialistisk regering engang magten i Danmark eller i
60 et af EU's andre medlemsstater under det eksisterende traktat-

61 grundlag, vil det reelt være umuligt at gennemføre socialistiske
62 reformer, der kan demokratisere økonomien, omfordele vel-
63 stande og bringe finanssektoren under demokratisk kontrol,
64 under EU's gældende traktatgrundlag.

66 Så længe EU's nuværende nyliberalistiske og markedsfunda-
67 mentalistiske traktatgrundlag består, er det derfor afgørende,
68 at befolkningen løbende inddrages i en debat om fordele og
69 ulemper ved det nuværende EU-medlemskab.

71 Debatten skal ikke mindst belyse mulighederne for at erstatte
72 det nuværende medlemskab med et løsere samarbejde og til-
73 knytning, som sikrer et større demokratisk handlerum til at føre
74 en progressiv og bæredygtig politik.

76 En løsere tilknytning kunne ligne den vi kender fra fx Norge, eller
77 tage udgangspunkt i en genforhandling af den danske tilknytning
78 til EU fx med nye danske forbehold inden for velfærd, økonomi
79 og arbejdsmarked.

81 I en situation, hvor et flertal af den danske befolkning ønsker at
82 føre en solidarisk og grøn politik og EU med traktaterne i hånden
83 stiller sig i vejen, vil Enhedslisten altid stå på befolkningens side
84 – også hvis det kræver et brud med eller en genforhandling af
85 den danske tilknytning til EU.

87 Hvis EU sætter kurs mod yderligere magtcentralisering, fortsætter
88 med sin handlingslammelse over for autoritære regimer, som
89 Polen og Ungarn, eller på anden vis udvikler sig i en retning der
90 strider mod grundlæggende demokratiske værdier, kan en debat
91 om Danmarks relation til EU blive endnu mere presserende, og
92 kan betyde at Danmark, evt. sammen med andre lande der står
93 fast på progressive værdier, skal tage konsekvensen og etablere
94 et nyt værdibaseret og demokratisk europæisk samarbejde.

96 Det er en løbende opgave for Enhedslisten at analysere erfa-
97 ringerne med de aftaler, som andre europæiske lande har med
98 EU, som for eksempel Norge, Island, Schweiz, og Storbritannien.

100 Det bedste værn imod at havne i samme kaotiske situation
101 som Storbritannien, er at befolkningen løbende inddrages i en
102 grundig debat om udviklingen i EU, herunder fordele og ulemper
103 ved EU-medlemskabet, og at befolkningen får reel indflydelse.
104 Enhedslisten vil derfor altid støtte folkeafstemninger om væsent-
105 lige ændringer i EU-samarbejdet, som har betydning for Danmarks
106 forhold til EU.

109 VERDEN ER STØRRE END EU

110 Verden er større end EU. Det er Europa også.

112 Selv det bedste og bredeste europæiske samarbejde vil ikke
113 ved egen kraft kunne løse de store udfordringer vi står over for
114 på verdensplan med klimakrise, flygtninge- og migrationskrise,
115 fattigdom, hungersnød og voksende ulighed.

118 Det kræver internationale løsninger, og internationalt samarbejde
119 mellem alle verdens folk. Derfor indsnævrer vi ikke vores politiske
120 kamp til at handle om hvad der foregår i EU eller bruger EU som

1 undskyldning for ikke at stille krav til vores egen regering om at
2 være foregangsland i alle henseender, ikke kun inden for EU.

3
4 Derfor vil Enhedslisten bidrage til at styrke uundværlige inter-
5 nationale institutioner som FN, Europarådet og Nordisk Råd.

6
7 Derfor vil vi udbygge vores allerede tætte samarbejde med en
8 lang række ligesindede partier verden over.

9
10 En særlig opgave i disse år er at intensivere samarbejdet med
11 vores søsterpartier i de nordiske lande, i Grønland og på Færøerne.
12 Vi har mange fælles udfordringer og svar. udfordringer. Vore
13 lande er stigende grad i brændpunktet i stormagternes rivalisering.
14 Det kalder på hurtig og fælles handling i retning af et stærkere
15 nordisk samarbejde.

16
17 Det er en gammel sandhed at grundlæggende samfundsfor-
18 andringer forudsætter brede folkelige mobiliseringer i tætte
19 alliancer mellem arbejdere, studenter og andre folkelige kræfter.

20
21 Det gælder også i internationale spørgsmål, det gælder i Norden,
22 i EU, i Europa og i verden.

23
24 Forandringer kommer fra nedenu, gennem grænseoverskridende
25 samarbejde fra arbejder til arbejder, fra aktivist til aktivist.

26
27 Men det begynder med os selv.

28
29 Den internationale solidaritet består i, at vi her i vores eget
30 land gør alt hvad vi kan for at vinde flertal i befolkningen for en
31 socialistisk udvikling, samtidig med at vi støtter arbejderklas-
32 sens og folkets kamp i andre lande.

33
34
35 Stillet af: Hovedbestyrelsen

36
37 **Bemærkning vedr. Enhedslistens kollektive medlemskab**
38 **af Folkebevægelsen:** Det foreslås, at spørgsmålet om Enhedslistens
39 kollektive medlemskab af Folkebevægelsen mod EU ikke behandles i
40 delprogrammet. Kollektivt medlemskab af andre organisationer
41 hører ikke hjemme i et principprogram. Det betyder IKKE, at det
42 kollektive medlemskab af Folkebevægelsen dermed opsiges. Det er
43 vedtaget på et årsmøde, og kan kun ændres af et årsmøde, hvilket
44 kræver, at der bliver stillet et selvstændigt forslag herom.

45
46
47
48
49
50
51
52
53
54
55
56
57
58
59
60

3.2 ALTERNATIVT HOVEDFORSLAG: ENHEDSLISTENS DELPROGRAM FOR EU

Verden står over for enorme problemer som klimaforandringer, artsdød, ekstrem social ulighed samt truende og potentielt ødelæggende militære konflikter. Techgiganter og transnational finanskapital holder den internationale økonomi i et jerngreb, mens arbejderbevægelsen og venstrefløjen er svækket. Det er på tide med en modoffensiv, hvor vi som socialister igen går målrettet efter grundlæggende systemforandring og grænseoverskridende solidaritet. I denne kamp er vi som socialister i Danmark nødt til at gå efter et opgør på EU-niveau, der i dag er den afgørende ramme for både dansk og europæisk kapitalisme. National enegang er langt hen ad vejen en illusion, og som et socialistisk parti må Enhedslisten systematisk tænke i internationale kampagner og solidaritet mellem lønarbejdere, sociale bevægelser samt marginaliserede på tværs af landegrænser.

EU eller den Europæiske Union (EU) er i høj grad formet af de europæiske kapitalinteresser, men er samtidig også endnu en kampplads, hvor forskellige interesser brydes og kan påvirke retningen. På den ene side er EU kimen til et euro-nationalistisk imperium, men på den anden side samtidig til et multinationalt og grænseoverskridende demokrati. Det er disse modsætninger som vores politik skal udfolde sig inden for. Som i de enkelte lande er det den politiske kamp og de sociale bevægelser, der kan være med til at tippe balancen – også selv om de formelle organer er mangelfulde, og selv om et fuldt demokrati vil kræve en radikal demokratisering af økonomien og erhvervslivet.

Med dette delprogram vil vi i Enhedslisten se på EUs udvikling fra starten og frem til i dag, og dertil angive en række konkrete kampområder, som vi som parti aktivt bør gå ind i sammen med venstrefløjen og modkræfterne i det øvrige EU for at opnå progressive forandringer.

EU FØR OG NU

Det europæiske samarbejde, som vi kender det, blev i høj grad skabt som ramme for europæisk kapital i form af et fælles marked med ensartede standarder og krav uden indre toldmure samt ophævelse af barriererne for direkte investeringer og finansielle kapitalbevægelser. Ydre toldmure er stærkt reducerede gennem bilaterale eller regionale aftaler og generelt af verdenshandelsorganisationen WTOs regelsæt. Samtidig har det været et mål at forhindre nye krige internt i Vesteuropa, dvs. underordnet NATO og stillet over for Sovjetunionen, efter hvis opløsning en række øst- og centraleuropæiske lande er blevet optaget i EU.

Konkret bygger EU på de såkaldte fire friheder: Fri bevægelse for varer, tjenesteydelser, kapital og arbejdskraft over grænserne mellem medlemslandene. De fire friheder er gennemført løbende gennem EUs udvikling – ofte gennem fjernelse af regler, men også gennem nye fælles regler og standarder. Efterhånden er der tilføjet nye politikområder, og EU har udviklet sig som den politiske overbygning til EUs indre marked og til de enkelte nationalstater, herunder med fælles grænsekontrol af EUs ydre grænser, en høj

1 grad af fælles udenrigspolitik m.v. Budgetmæssigt har landbrugs-
 2 støtte oprindeligt fyldt ekstremt meget i EU-budgettet, og så sent
 3 som i 2016 var det 36% af de samlede midler til udbetaling. Ikke
 4 desto mindre er hovedfokus klart skiftet til nye områder som
 5 regional udvikling, infrastruktur, forskningssamarbejde, uddannelse
 6 samt støtte til kultur, film m.v. Med vedtagelsen af Genopret-
 7 ningspakken ("NextGenerationEU") fra 2021 og åbningen for
 8 fælles låntagning er landbrug reduceret til 19% af det samlede
 9 budget, mens 50% er øremærket til klimatiltag og digitalisering.
 10 Ganske vist er grundambitionen at styrke EUs konkurrenceevne,
 11 og der er bureaukrati, fare for korruption, forestillinger om grøn
 12 kapitalisme etc., men der er også tale om midler og ordninger,
 13 som f.eks. regioner, lokale institutioner, borgergrupper og
 14 studerende på tværs af EU klart kan bruge til deres fordel –
 15 også i de fattigere områder af unionen.

16
 17 Selv om de fire friheder således stadig ligger til grund, er dagens
 18 EU ikke det samme som det oprindelige og begrænsede EF,
 19 Danmark blev en del af fra 1973. En række traktater har ændret
 20 samarbejdet og udvidet antallet af medlemslande betragteligt,
 21 så det i dag dækker det meste af Europa, udgør et omfattende
 22 fælles handelsområde og en sammenhængende økonomi, der er
 23 det mest omfattende samarbejde på tværs af landegrænser, der
 24 findes på kloden.

25
 26 På én og samme tid har EU ført til regional udvikling og afvikling,
 27 hvor fattigere egne har kunnet få gavn af støtteordninger, men
 28 hvor de samtidig er blevet udsat for en hårdere konkurrence og
 29 ny skævvridning. På tilsvarende vis har EU medvirket til jobskabelse,
 30 men også traditionelt favoriseret arbejdsgiveres interesser på
 31 bekostning af lønarbejdere. Fælles regler og standarder har i
 32 flere lande og på flere områder betydet et løft, f.eks. på miljø-
 33 området, men på andre områder forhindret, at enkeltlande som
 34 Danmark har kunnet gå foran. Omvendt er danske regeringer
 35 langt fra altid progressive. Navnlig siden 2001 har skiftende
 36 danske regeringer ofte ligget til højre i EU-landskabet og bl.a.
 37 været præget af nøl på klima- og miljøområdet, en stram
 38 udlændinge- og flygtningepolitik samt en finanspolitisk spare-
 39 linje. Derudover har Danmark forsvaret en vidtgående
 40 masseovervågning i form af privatlivsstridig logning af
 41 teledata, der flere gange er blevet underkendt i EU-systemet.

42 EN POLITISK KAMPLADS

43
 44 EU er en toptung organisation med en kompleks dynamik mellem
 45 Det Europæiske Råd (regeringschefer), Ministerrådet, EU-
 46 kommissionen, EU-parlamentet og EU-domstolen. Konkret fordi
 47 EU primært er et samarbejde mellem borgerlig-demokratiske
 48 nationalstater – repræsenteret ved Det Europæiske Råd,
 49 Ministerrådet og deres fagministre – men som omvendt har et
 50 med- og modspil fra EU-kommissionen, til en vis grad fra EU-
 51 parlamentet og ultimativt fra EU-domstolen.

52
 53 I den gældende konstruktion er der kun meget lidt plads til
 54 folkeligt initiativ eller kontrol og desto mere rum for pengestærke
 55 lobbyinteresser og et egenrådigt bureaukrati:

- 56 • Selv om EU-parlamentet f.eks. er det eneste EU-organ, der
 57 direkte er valgt af befolkningerne, har det ikke ret til at
 58 foreslå lovgivning.

59
 60

- 61 • Selv om det er muligt at stille EU-borgerforslag, er der ingen
 62 automatik i, at de faktisk skal fremsættes, når der bliver
 63 indsamlet nok underskrifter – konkret en million fra mindst
 64 syv forskellige EU-lande.
 65
- 66 • Det kræver enstemmighed fra samtlige medlemslandes
 67 regeringer, hvis de nuværende EU-traktater skal ændres,
 68 mens befolkningernes accept ikke har en tilsvarende sikring.
 69
- 70 • EU-domstolen har vidtgående beføjelser til at tolke og også
 71 udvide EUs retsgrundlag, dvs. en uforholdsmæssig stor magt til
 72 et organ, hvis legitimitet føles fjern, men som ikke desto
 73 mindre agerer både egenrådigt og aktivistisk. Nærmere
 74 bestemt har domstolens domme ofte været problematiske,
 75 når fokus har været på striks overholdelse af de fire friheders
 76 forrang. Efter at borgerrettigheder blev en del af traktatgrund-
 77 laget fra 2009, er der imidlertid kommet grundlag for en ny
 78 form for afgørelser. Senest illustreret ved domstolens holdning
 79 til Polen og Ungarns brud på retsstatsprincipper, der gør det
 80 muligt fremover at tilbageholde EU-støttemidler, hvis
 81 retssikkerheden brydes.
 82

83 De konkrete politikker, der gennemføres i EU, er således langt
 84 fra givne eller fuldt ud til at forudse. De afhænger af politiske
 85 styrkeforhold, de forskellige (og ofte modsatrettede) interesser
 86 blandt forskellige dele af kapitalen, forskellige lande og regeringers
 87 politikker og ikke mindst de aktuelle styrkeforhold i kampen
 88 mellem forskellige økonomiske og sociale kræfter – klassekampen.
 89 Det kan bl.a. ses ved den meget forskellige økonomiske politik,
 90 som EU har besluttet i kølvandet på henholdsvis finanskrisen i
 91 2008 og corona-krisen i 2020. Efter at finanskrisen førte til en
 92 statsgældskrise i det sydlige Europa, var svaret besparelser og
 93 fattiggørelse af befolkningerne. I kølvandet på corona-krisen har
 94 svaret været investeringer og hjælp til de mest nødstedte områder
 95 i EU. Dette gør langt fra EU venstreorienteret, men det viser, at EU
 96 på trods af alvorlige mangler er en politisk kamplads, der kan
 97 påvirkes.
 98
 99

100 AKTUELLE KAMPOMRÅDER

101 For EL er det en vigtig opgave at sikre et nærhedsprincip, hvor
 102 beslutninger tages så tæt på den enkelte som muligt, herunder
 103 at økonomien og erhvervslivet demokratiseres. Samtidig er der et
 104 brændende behov for større internationalt samarbejde og
 105 gensidigt forpligtende aftaler omkring spørgsmål som klima,
 106 pandemibekæmpelse, skattely, flygtninge, ulighed etc. Dette
 107 kræver både en stærk og global græsrodsmobilisering samt
 108 institutioner, hvor de grænseoverskridende spørgsmål kan tages
 109 op og behandles.
 110

111 Som venstrefløj har vi et helt særligt ansvar for at diskutere,
 112 mobilisere og handle på tværs af landegrænser. Vi skal systematisk
 113 arbejde sammen med progressive og modkræfter i andre lande
 114 om spørgsmål af fælles interesse og for at presse ændringer
 115 igennem. Indenfor netop EU drejer det sig især om de følgende
 116 områder:

- 117 • Kamp for et socialistisk Europa, hvor det indre marked og
 118 kapitalens magt erstattes med en demokratisk regulering af
 119 økonomien, der grundlæggende respekterer klodens kapacitet
 120 og bæreevne. At gå national enegang, når økonomierne

- 1 hænger sammen, og de planetære grænser overskrides, giver
2 her langt fra mening. Samtidig kræver et opgør, at befolk-
3 ningerne ikke bliver spillet ud imod hinanden efter nationalitet,
4 men at det store befolkningsflertal af lønmodtagere på tværs
5 af EU går sammen ud fra klasseinteresser om en radikal
6 demokratisering over grænserne. Skal vi på venstrefløjen
7 overvinde vores nuværende svækkelse, kræver det netop et
8 større projekt, der rækker ud over det bestående og som
9 samtidig kæmper for konkrete forandringer.
10
- 11 På kort sigt er der flere vigtige kampe, som venstrefløjen
12 i EU aktivt skal engagere sig i:
- 13 • Grøn omstilling af budgetter og indsatser, og herunder
14 omlægning af landbrugspolitikken, der stadig udgør 31% af EUs
15 budget for 2021-2027. På trods af enkelte gode takter bl.a. i EUs
16 "Fit for 55"-pakke, grønne krav i genopretningsfonden efter
17 corona m.v., tages der stadig helt urimelige hensyn til
18 forurenende industrier og traditionelt landbrug. Den grønne
19 støtte går i øvrigt i for høj grad til store virksomheder.
20
 - 21 • En social protokol til EUs traktater, hvor faglige rettigheder til
22 lønarbejdere skal sikres mod ubøjelige fortolkninger af det
23 indre markeds fire 'friheder'. Gennemgående skal vi kæmpe for
24 retten til, at landene skal kunne indføre højere sociale – samt
25 mere grønne – standarder end EU som helhed.
26
 - 27 • Social omstilling fra offentlig sparepolitik til en progressiv
28 finanspolitik, der investerer i velfærd og uddannelse, mod-
29 arbejder ulighed og som agerer offensivt for at stimulere
30 bæredygtig jobskabelse. Stabilitets- og Vækstpagten og
31 Finanspagtens budget- og gældsregler må ophæves eller
32 ændres, så landene ikke igen risikerer en kvælning som under
33 finanskrisen, hvor EUs strammerkurs gik ekstremt hårdt ud
34 over navnlig Sydeuropa. Modstand må også rettes mod den
35 danske regerings deltagelse i 'sparebanden'.
36
 - 37 • Dannelsen af et fælles europæisk toget, der gør togrejser i
38 Europa til et realistisk alternativ til fly. Både infrastrukturen og
39 driften af de europæiske tog er fragmenteret, billetkøb på
40 tværs af de forskellige selskaber yderst vanskelig og ansvar for
41 godtgørelse ved aflysninger og forsinkelser en jungle. Rejsetiden
42 er for lang og foregår primært i dagtimerne og prisen for høj.
43 Venstrefløjen i EU skal her bidrage med konkrete løsninger på,
44 hvordan vi i fremtiden kan rejse gennem Europa med nattoget
45 og hurtigtog, uden at private selskaber skal skabe store profitter
46 på det, og hvor mennesker med færre midler også har mulig-
47 hed for at rejse ud i Europa uden at skade klimaet.
48
 - 49 • Samarbejde på EU-niveau om forebyggelse og bekæmpelse
50 af pandemier, herunder både i forhold til smitteopsporing,
51 dokumentation og erfaringsdeling, men også i høj grad om
52 værnemidler samt vaccineudvikling, indkøb og udrulning af
53 vacciner. Lokal forankring er afgørende, men også at de grænse-
54 overskridende udfordringer løses på rette niveau, og at der
55 sikres en solidarisk fordeling ikke blot EU-internt, men globalt:
56 Ingen er sikret, før alle er sikret.
57
 - 58 • Digital sikkerhed og sikring af borgernes ret til privatliv og
59 beskyttelse mod overvågning: EUs databeskyttelsesforordning
60 (GDPR) er et vigtigt skridt i retning af at sikre beskyttelse af
61 persondata. Men det er langt fra nok. Der er behov for et
62 markant opgør med techgiganternes indsamling af data samt
63 monopolignende magt, og her skal EU være en afgørende
64 faktor. EU skal presses til, at alle aspekter kommer med –
65 techgiganternes forretningsmodel, brug af algoritmer, ansvar
66 for misbrug, fake news osv.
67
 - 68 • Mod nationalkonservatisme og det ekstreme højre, som har
69 vundet frem i kølvandet på den neoliberale bølge. Når EU presser
70 nedskæringer igennem og bygger mure mod omverdenen, er
71 det i praksis en opmuntring af den yderste højrefløj. Samtidig
72 har både EU-systemet og EUs regeringer i årevis de facto
73 accepteret angrebene på demokratiet og de sociale rettig-
74 heder i lande som Ungarn og Polen, mens højrefløjen også har
75 vundet frem i andre nye lande som Slovenien og Tjekkiet og
76 står stærkt i gamle medlemslande som Frankrig og Italien.
77 Dette er en udvikling, som kun en stærk venstrefløjsmobilisering
78 kan være med til at løse – med fokus på et grænseover-
79 skridende forsvar for netop sociale og demokratiske
80 rettigheder, ytringsfrihed, mindretalsbeskyttelse m.v. imod
81 den indadskuende og ekstreme nationalisme.
82
 - 83 • Skattemæssig omstilling, hvor EU-lovgivning kan bruges overfor
84 de store selskaber. Der er bl.a. brug for en minimumssats for
85 selskabsbeskatning, for bedre fordeling af skatteprovenuet
86 samt effektiv kamp mod skattely. Det første er i princippet
87 vedtaget af over 130 lande på OECD- initiativ. Der bør også
88 indføres en finansskat samt f.eks. minimumssatser for CO2-
89 afgifter (som Danmark jo ikke har gennemført endnu). Mange
90 af disse krav kan samle stor opbakning blandt EUs befolkninger,
91 fordi flere og flere erkender, at uligheden er vokset til et farligt
92 niveau, der ikke alene er uretfærdigt, men som også kan
93 udnyttes af populistiske højrekræfter til at underminere
94 demokratiet.
95
 - 96 • Bedre kontrol med EU-midlernes anvendelse. I en række lande
97 har magthaverne, rige kapitalister, mafiosoer etc. kunnet
98 berige sig via korrupsion med EU-støttemidler. Det er utåleligt
99 og langt mere må gøres for at stoppe det. Især hvis det lykkes
100 at få gennemført et højere niveau for investeringer i klima,
101 energi, miljø, uddannelse, kollektiv trafik mv. i perioden efter
102 de nuværende hjælpepakker.
103
 - 104 • Forpligtende flygtningevoter i alle EU-lande, sikring af de
105 asylansøgendes sikkerhed, sundhed og leveforhold samt
106 sikring mod tilbagesendelse til usikre oprindelseslande for
107 afviste. Der er altid sager, hvor man kan diskutere, om
108 EU-domstolen og den Europæiske Menneskerettighedsdomstol
109 (ikke en EU-institution, men hvis afgørelser respekteres af EU)
110 har haft en heldig hånd. Men det bliver ikke på den danske
111 regerings initiativ, at der bliver indført bedre rettigheder for
112 flygtninge i nød. EUs udviklingspolitik skal i øvrigt være med til
113 at tackle de grundproblemer, der har ledt og fortsat leder til
114 massemigration samt hjælpe til reel udvikling.
115
 - 116 • Mod militarisering og oprustning: EU har traditionelt ikke været
117 et militært samarbejde, men dette har ændret sig i takt med
118 integrationen. Militarisering af EUs grænseagentur Frontex,
119 koordinering af indsatser for at beskytte adgang til olie- og
120 gasforsyninger samt støtte til forskning i nye våbentechnologier

1 er blandt eksemplerne, der peger i den forkerte retning. Dette
2 er særdeles farligt, og en samlet venstrefløj må i stedet
3 arbejde for nedrustning og for at koncentrere offentlige midler
4 om velfærd, klima, miljø, sundhed og uddannelse. Vores fremtid
5 sikres ikke gennem oprustning, men gennem afspænding.

- 6
- 7 • Ændring af EUs opbygning med krav om radikal transparens,
8 demokratisering og afbureaukratisering. EU-domstolens magt
9 skal begrænses og afklares, mens EU-parlamentet skal have
10 ret til at stille forslag om lovgivning. Tiltag i retning af en
11 grænseoverskridende offentlighed skal opmuntres, herunder
12 at det skal være muligt at stille forpligtende EU-borgerforslag.
- 13
- 14 • Breder inddragelse af borgerne omkring udviklingen af den
15 officielle danske EU-politik, som regeringen fremfører i rådene
16 og over for kommissionen. EL må være på forkant i stedet for
17 på bagkant af problematikkerne. Forståelsespapirets løfte om
18 en ny Europa-politisk aftale skal indfries.
- 19

21 FOR ET OPGØR PÅ EU-NIVEAU

22 Venstrefløjen i Danmark har altid og med rette kæmpet imod de
23 negative sider af EU, herunder navnlig en rigid fortolkning af EUs
24 indre marked, privatiseringspres, stram finanspolitik, militarisering
25 af de fælles ydre grænser og oprustning m.v. I dag er vi imidlertid
26 i en ny situation, hvor integrationen er gået så langt, at et krav
27 om dansk udmeldelse i praksis vil være meningsløs og formentlig
28 direkte skadelig. Erfaringen fra Brexit har i hvert fald vist, at en
29 udmeldelse langt fra er enkel og på ingen måde en garanti for en
30 progressiv politik. Under alle omstændigheder er det afgørende
31 med klare socialistiske svar, der både tager afstand fra de
32 højrenationale og som samtidig erkender, at EU-systemet af
33 mange kan opleves som noget fjernt. Der er intet, der tyder på,
34 at det vil være nemt at opnå ændringer inden for EU – men
35 heller ikke på, at det vil være lettere i et kapitalistisk Danmark
36 uden for EU. Hvad der er muligt at opnå i form af nærhed, fælles
37 sprog etc., vil i praksis bare opvejes af, at de reelle afgørelser
38 træffes i EU-systemet. Så hvis både Danmark og verden skal
39 ændres, må opgøret også tages på EU-niveau.

40

41 At droppe kravet om udmeldelse betyder på ingen måde en
42 accept af dagens EU og en naiv tro på EU-reformisme. Vi kan
43 heller ikke udelukke, at en udmeldelse eller andre former for
44 opbrud sammen med andre kan blive aktuelt i det øjeblik, EU
45 måtte stille sig på tværs af brede folkelige krav om en progressiv
46 rød-grøn politik i en række EU-lande. Men i dag er situationen, at
47 EU ligesom de enkelte medlemslande er en arena, hvor der er
48 politisk kamp om retningen. Denne retning skal vi påvirke
49 sammen med ligesindede partier, organisationer og bevægelser
50 både inden for og uden for EU, hvor vi på tværs af grænserne
51 rejser fælles kamp fra neden mod kapitalismens indbyggede
52 tendens til udbytning af mennesker og natur.

53

54

55 Stillet af: Anders Kirkegaard Brandt (Sønderborg), Annie Hagel
56 (Gribskov), Bjarke Friberg (Herlev), Bjarne Hesselbæk (Gribskov), Dirk
57 Mueller (Nordfyn), Erik Kempf (Odense), Hans Lauge Hansen (Århus V),
58 Ide Riis-Hansen (Amager V), Ingward Carstensen (Vejle), Jan Hyldig
59 (Århus Ø), Jens Christy (Helsingør), Jeppe Lykke Rohde (Indre Nørrebro),
60 Jesper Mührmann-Lund (Horsens), John Andersen (Sydhavnen), Jørgen

Bengtsson (Egedal), Jørgen Lenger (Valby), Karen Helveg Petersen (Vdre
Nørrebro), Keld Albrechtsen (Århus V), Kim Benzon Knudsen (Blågård),
Kim Petersen (Aarhus Ø), Kurt Hansen (Valby), Kurt Simonsen (Syddjurs),
Lars Bohn (Vesterbro), Lars K. Christiansen (Gladsaxe), Mads Philipsen
(Fredensborg), Magnus Pharao Hansen (Sorø), Maja Albrechtsen (Århus
N), Marianne Mose (Tønder), Martin Svendsen (Vesterbro), Mikkel
Warming (Sydhavnen), Momo-Michael Ask Bøgh-Salo (Odense), Morten
Dahl (Århus V), Ole Davidsen (Skanderborg), Otto Barner (Horsens),
Peder Meyhoff (Favrskov), Per Nielsen (Roskilde), Peter Mikael Jensen
(Vejen), Pia Thorsen (Thy-Mors), Poul Erik Pedersen (Aalborg), Reinout
Bosch (Vanløse), Søren Brunsholt Andersen (Aalborg), Telse Hübertz
(Maribo), Thomas Dalby (Horsens), Tina Vejby (Halsnæs), Vibeke Sypli
Enrum (Faaborg-Midtfyn), Victoria Bøgh Salo (Odense).

3.3 ALTERNATIVT HOVEDFORSLAG: VERDEN ER STØRRE END EU

Enhedslisten er et internationalistisk socialistisk parti. Vi ved, at
kampen for et demokratisk, socialistisk, feministisk og bæredygtigt
samfund kræver, at folkelige bevægelser og venstrefløj arbejder
tæt sammen på tværs af grænserne. Det gælder både i Europa
og i hele verden.

Men det betyder ikke, at enhver international institution eller
ethvert samarbejde mellem lande er værd at bevare eller støtte.
Internationale samarbejder skal vurderes konkret. Dels på om de
fungerer demokratisk og gennemsigtigt. Og dels på om grundlaget
for og formålet med samarbejdet betyder, at det kan bruges til
at skabe fremskridt for mennesker og for naturen. Ingen af
delene er tilfældet med EU.

EU ER KAPITALENS PROJEKT

Kernen og integrationsmotoren i EU er det indre marked. Det
sikrer, at virksomheder frit kan flytte varer, arbejdskraft, kapital
og tjenesteydelser derhen, hvor omkostningerne er lavest og
profitmulighederne er størst. Konsekvensen er, at EU-landene
fanges i en indbyrdes konkurrence om at deregulere deres
økonomi for at tiltrække investeringer og fastholde arbejds-
pladser. Det har skabt et nedadgående pres for at forringe
løn- og arbejdsvilkår, miljøstandarder og selskabsskat. Et ræs
mod bunden, der truer med at undergrave grundlaget for vores
velfærdssamfund og udfordrer vores mulighed for at ændre
retningen for samfundet. Det indre marked har samtidig skabt
grobund for en voksende centralisering og koncentration af
kapital med monopollignende tilstande i Europa, hvor få, store
multinationale virksomheder dominerer markedet. Det forrykker
styrkeforholdene markant til fordel for kapitalen.

EU ER NYLIBERALISMENS SPILLEBANE

Der findes næppe nogen forfatning i verden, hvor kapitalens
tildes så vidtgående rettigheder som i EU-traktaten. Traktaten
cementerer således en neoliberal frihandelspolitik, hvor de frie
markeds kræfter får status af en grundlæggende rettighed. Det
har vidtgående konsekvenser for demokratiet og venstrefløjens
muligheder for at gennemføre sin politik. Det illustreres ved, at

1 virksomheder og kapitalinteresser kan påkalde sig EU-domstolens
2 beskyttelse, hvis et demokratisk flertal i Danmark eller andre
3 EU-lande vedtager regulering, der griber ind i den "fri" konkurrence
4 og profitskabelsen. Fx forbud imod import og salg af nye diesel-
5 og benzinbiler af hensyn til klimaet eller strammere kontrol med
6 social dumping.

7
8 Indbygget i EU er der en fundamental asymmetri, hvor hensynet
9 til markedet i udgangspunktet vejer tungere end væsentlige
10 samfundshensyn som fx klima, tryghed og velfærd. Det gør EU til
11 en ulige spillebane, hvor den politiske kamp er begrænset til at
12 udspille sig på nyliberalismens præmisser.

15 EU ER UDEMOKRATISK

16 EU's angreb på demokratiet begrænser sig ikke til etableringen af
17 kapitalens fri bevægelighed. Selve EU's struktur medvirker også til,
18 at magten centraliseres, og demokratiet udhules. Det er en gammel
19 sandhed, at hvis EU skulle søge optagelse i EU, ville unionen blive
20 afvist for ikke at overholde kravene til demokrati. Det under-
21 streges af det forhold, at intet folkevalgt organ kan fremsætte
22 forslag i EU-systemet. Det privilegium har alene EU-kommissionens
23 ikke-valgte embedsmænd, og det har ført til en udemokratisk
24 kultur, en topstyring, som magtfulde lobbygrupper for erhvervslivet
25 aldrig er sene til at udnytte. Yderligere overlades afgørende politiske
26 beslutninger, der tidligere blev til på baggrund af en demokratisk
27 proces, til EU-Domstolen, der opererer i et demokratisk vakuum.

28
29 Den manglende folkelige forankring i EU gør det samtidig nemt
30 for kapitalstærke aktører at gøre deres indflydelse gældende.
31 Lobbyister for kapitalinteresser er således i dag en helt integreret
32 del af alle led i EU's beslutningsproces. Manglen på et egentligt
33 europæisk demos med fælles offentlighed på tværs af EU
34 vanskeliggør desuden folkelig engagement og skærmer magt-
35 haverne fra offentlig bevågenhed. Venstrefløjens vej til
36 indflydelse har altid gået gennem en stærk folkelig mobilisering.
37 En grøn og solidarisk verden skabes ikke fra oven. Den vokser fra
38 ned. Derfor hænger vores kamp uløseligt sammen med kampen
39 for et velfungerende demokrati. I den kamp er EU et problem
40 frem for løsningen.

43 VI VIL MERE END EU

44 Det er ikke europæisk, men international solidaritet, der udgør
45 venstrefløjens DNA. At forveksle opbakning til EU med inter-
46 nationalisme er en euronationalistisk vildfarelse. Som andre
47 stormagter varetager EU først og fremmest sine egne interesser.
48 EU har således primært én interesse i omverdenen: Den
49 geografiske udvidelse af europæisk kapital.

50
51 Det gælder, når EU påtvinger udviklingslandene handelsaftaler,
52 som kun gavner EU's multinationale selskaber. Når EU dumper
53 landbrugsprodukter på tredjelandes markeder med lokal
54 fattigdom til følge. Og når EU indgår fiskeriaftaler med tyranniske
55 regimer, så europæiske fiskerflåder kan gå på rov i de afrikanske
56 farvande.

57
58 At EU skulle være udtryk for internationalisme falder imidlertid
59 også til jorden – i lyset af hvordan EU bidrager til opbygningen af
60 grænsehegn og mure rundt om Europa for at holde flygtninge

61 ude. EU udgør dermed ikke nogen modsætning til nationalismen,
62 men erstatter blot denne med en stormagtsdrøm med den
63 europæiske storkapitals interesser i centrum, Euro-nationalismen.
64 Derfor må venstrefløjens som internationalister naturligvis stille
65 sig kritisk over for EU.

68 FOR ET ANDET EUROPA – UDEN EU

69 EU er ikke en neutral ramme, som vi kan erobre og ændre fortegn
70 på. Vi skal ikke mange år tilbage, før vi så EU tromle en ydmyg
71 venstrefløjens regering i Grækenland. Og siden er der opbygget
72 strammere og strammere regler for den økonomiske politik, som
73 ikke kun vedrører euro-landene.

74
75 Budgetloven i Danmark, som følger af EU's finanspagt, er en
76 bremse på velfærden. Der kan komme meget mere af den slags.
77 Modtrækket fra venstrefløjens kan kun være, at vi insisterer på et
78 internationalt og europæisk samarbejde af en helt anden type.
79 Et samarbejde, der har demokrati, grøn omstilling og velfærd,
80 ikke kapitalinteresser, som det naturlige udgangspunkt.

81
82 Derfor arbejder vi for at styrke røde og grønne kræfter i Europa
83 og i verden og for at styrke samarbejdet imellem disse kræfter.
84 En bedre og stærkere organisering og koordination af fælles krav
85 og kampagner på tværs af grænser vil stille venstrefløjens og
86 progressive bevægelser stærkere i kampen imod de store
87 virksomheders magt.

88
89 Vores håb og ønske er at skabe en situation, hvor et solidt
90 sammenhold mellem stærke røde og grønne kræfter i hele
91 Europa nedlægger EU og etablerer et nyt, solidarisk og inter-
92 nationalistisk samarbejde.

95 UDMELDelse KAN BLIVE NØDVENDIGT

96 Danmark kan, såvel som alle andre EU-lande, komme i en situation,
97 som vi så det i Grækenland. En situation, hvor befolkningens
98 krav om røde og grønne fremskridt, eller blot forsvar for
99 eksisterende velfærdsrettigheder, kommer på kollisionskurs med
100 EU. I en sådan situation vil Enhedslisten altid stå på befolkningens
101 side. Og det kan føre til et brud med EU.

102
103 Enhedslisten arbejder for, at en folkeafstemning om udmeldelse
104 skal ske på det mest muligt oplyste grundlag og på baggrund af
105 den mest muligt tydelige skitsering af konsekvenserne, herunder
106 hvilken form for samarbejde med EU, der evt. skal træde i stedet
107 for medlemskab. Men i en situation, hvor EU eller danske politikere
108 nægter at forhandle på forhånd om, hvordan en samarbejds-
109 aftale kunne se ud, vil vi stadig arbejde for, at befolkningen kan
110 blive hørt igennem en folkeafstemning.

111
112 At udtræde af EU betyder ikke, at vi udtræder af verden. Vi kan
113 og vil stadig arbejde for at opbygge samarbejder på tværs af
114 grænser, baseret på solidariske og demokratiske principper. Men
115 en udtræden vil – særligt hvis det sker på baggrund af krav om
116 en rød-grøn politik – kunne give et demokratisk frirum fra EU's
117 nyliberalisme. Og det vil også kunne inspirere befolkninger i
118 andre EU-lande til at vende EU ryggen på et progressivt grundlag.

1 EU ER IKKE ET VÆRN IMOD 2 NATIONALKONSERVATIVE KRÆFTER

3 I en række europæiske lande ser vi en skræmmende tilslutning
4 til nationalkonservative bevægelser og partier, som målrettet
5 angriber etniske minoriteter, flygtninge og migranter. I lande som
6 Polen og Ungarn, hvor sådanne partier sidder på regeringsmagten,
7 knægtes også kvinders og LGBT+ personers rettigheder, samt
8 grundlæggende demokratiske principper.

9
10 Det er en farlig udvikling, som må og skal bekæmpes. Både i de
11 enkelte lande og med initiativer på tværs af grænser for at
12 støtte og hjælpe de mennesker, der lider under og kæmper imod
13 konsekvenserne af denne politik.

14
15 Fælles for de nationalkonservative kræfter i Europa gælder, at
16 de bl.a. vinder opbakning på at udnytte befolkningernes frustration
17 over EU-systemet. Det så vi i Storbritannien, hvor debatten om
18 udmeldelse af EU i høj grad blev udnyttet af racistiske og
19 reaktionære bevægelser til at øge deres indflydelse på
20 samfundsudviklingen, med skræmmende konsekvenser for
21 migrantarbejdere og etniske minoriteter i landet til følge.

22
23 Store dele af den britiske venstrefløj klamrede sig til EU-med-
24 lemskabet i forhåbning om at EU kunne udgøre et værn imod
25 højrekræfterne. Det var en alvorlig fejltagelse. Det betød en
26 markant svækkelse af venstrefløjens opbakning, og det betød
27 også, at en dybt højreorienteret regering fik frit spil til at
28 definere, hvordan en samarbejdsaftale med EU skulle se ud.

29
30 Alligevel har det vist sig, at Storbritannien har fået en aftale, der
31 giver et markant større demokratisk spillerum. Det betyder, at
32 der er åbnet nye døre for, at klimabevægelse, arbejderbevægelse
33 og andre progressive kræfter kan opnå markante forbedringer,
34 som ikke ville være mulige indenfor rammerne af EU.

35
36 Erfaringerne fra Brexit viser os, hvor vigtigt det er, at venstrefløj
37 står fast på EU-modstanden og er parat til at bryde med EU –
38 også selvom højrekræfter samtidig stiller krav om udmeldelse.
39 Det betyder på ingen måde, at vi allierer os med de national-
40 konservative kræfter. Tværtimod er det helt centralt i bekæm-
41 pelsen af disse kræfter, at befolkningernes berettigede og legitime
42 frustrationer over EU-systemet anerkendes af venstrefløj. Og
43 at venstrefløj repræsenterer en EU-modstand baseret på
44 humanistiske, solidariske og internationalistiske principper.

47 SÅDAN ARBEJDER ENHEDSLISTEN I EU

48 Enhedslisten har altid anset EU som en vigtig kampplads, hvor vi i
49 samarbejde med andre europæiske venstrefløjskræfter forsøger
50 at trække Europa i en så grøn og rød retning som overhovedet
51 muligt. Derfor er Enhedslisten også blandt de mest aktive, når
52 EU-politikken fastlægges i både Folketinget og EU-Parlamentet,
53 ligesom vi gennem tiden ofte har været drivende i at skabe et
54 dansk bidrag til europæiske mobiliseringer og delkampe.
55 Enhedslisten indgår også aktivt og ivrigt i samarbejder og
56 koordinering imellem europæiske venstrepartier.

57
58 I Folketinget og i EU-parlamentet arbejder Enhedslisten ud fra
59 følgende principper:

- Enhedslisten vil forsvare og udvide demokratiet. Vi mener, at 61
62 beslutninger som oftest bliver bedre af at blive truffet tæt på
63 borgerne, og at befolkningen skal sikres mere direkte indflydelse.
64 Derfor er Enhedslisten også generelt imod, at overføre mere
65 magt og kompetence til EU på områder, som i dag er national
66 kompetence. Det gælder fx udenrigs-, sundheds- og
67 skattepolitikken. 68
- På områder, hvor EU allerede har enekompetence, stemmer 69
70 Enhedslisten for enhver forbedring af forholdene for lønmod-
71 tagerne og miljøet og vi vil stemme imod enhver forringelse. 72
- På områder, hvor magten er delt mellem EU og medlemslan- 73
74 dene, kan vi støtte forslag, der bidrager til at løse et konkret
75 og væsentligt grænseoverskridende problem, som ikke lige så
76 godt kan løses i de enkelte lande, og som bygger på minimums-
77 standarder, hvor de enkelte lande har ret til at gå videre. Vi er
78 imod totalharmonisering, hvor de enkelte EU-lande forhindres i
79 at vedtage bedre regler. 80

81 Disse principper betyder f.eks. at Enhedslisten vil kæmpe for enhver
82 forbedring i EU for klima og miljø, som på alle andre spørgsmål,
83 hvor EU deler kompetencen med medlemslandene. Vi kæmper for
84 minimumsreguleringer på disse områder og vi mener, at med-
85 lemslandene altid skal have ret til at gå videre. For eksempel i
86 forhold til at bekæmpe giftstoffer og udfase og begrænse CO2
87 udledning. 88

89 Vi kræver størst mulig åbenhed og gennemsigtighed og bekæmper
90 lobbyisme og kapitalinteressers indflydelse på udformningen af
91 EUs politik 92

93 Vi er for forslag om europæisk samarbejde, som går videre end
94 EU-medlemskredsen – eksempelvis i kampen mod skattely eller
95 grænseoverskridende kriminalitet. 96

97 Enhedslisten mener, at Danmark skal gå i spidsen for et styrket
98 samarbejde mellem alle Europas lande, som bygger på høje
99 minimumsstandarder, med det enkelte lands ret til at gå videre,
100 indenfor områder som velfærd, klima og miljø, flygtninge, forbruger-
101 rettigheder, dyrevelfærd og arbejder- og menneskerettigheder. 102

103 Vi stiller samtidig krav til vores egen regering om, at Danmark
104 skal være et foregangsland, der inspirerer til solidariske og
105 grønne løsninger, og som tør udfordre EUs regler og politik når de
106 står i vejen for en progressiv politik. 107

108 Enhedslisten vil fastholde de danske undtagelser om unions-
109 borgerskab, forsvar, valuta og retspolitik. Vi kæmper derudover
110 for en femte undtagelse, således at vores arbejdsmarkeds- og
111 velfærdspolitik ikke er underlagt markedets tvang. Vi støtter også
112 den europæiske fagbevægelses krav om en social protokol, der
113 kan sikre, at faglige og sociale rettigheder står højere end
114 kapitalens frie bevægelighed. 115

116 Stillet af: Astrid Vang Hansen (Aalborg), Anders Pedersen (Randers),
117 Jonathan Simmel (Nordvest), Lasse Olsen (Aalborg), Sinem Demir
118 (Nordvest), Trine Simmel (Valby), Helge Bo Jensen (Albertslund) og
119 Lisbeth Torfing (Horsens). 120

3.4 ALTERNATIVT HOVEDFORSLAG: ENHEDSLISTENS EU-POLITISKE DELPROGRAM

Menneskeheden står over for en lang række store kriser, som kun kan løses gennem internationalt samarbejde. Problemer som klima- og biodiversitetskrisen, skattely, flygtningestrømme og stigende økonomisk ulighed, kan ikke løses af enkeltstater, men kun ved samarbejde på tværs af grænserne.

Derfor er Enhedslisten et internationalistisk socialistisk parti. Vi ved, at kampen for et mere demokratisk, socialistisk, feministisk og bæredygtigt samfund kræver, at folkelige bevægelser og venstrefløj arbejder tæt sammen på tværs af grænserne.

Det gælder også i Europa.

Enhedslisten arbejder hver dag sammen med vores europæiske søsterpartier, fagbevægelse, klimabevægelse og andre folkelige kræfter på at forandre verden og det europæiske samarbejde så hensynet til mennesker, klima og natur altid sættes før hensynet til økonomisk vækst og profit.

Det har vi gjort gennem årtier i Folketinget og siden 2019 også via EU-parlamentet, og det vil vi altid gøre.

Vi anerkender EU som en vigtig politisk kamplads, hvor der kan tabes terræn og vindes sejre. Men vi har ingen illusioner om, at de europæiske institutioner er en ligeværdig spillebane for progressive kræfter. EU's labyrint af magtfulde ikke-valgte institutioner gør det langt sværere for folkelige og demokratiske kræfter at få deres stemmer hørt, end i de europæiske nationalstater. EU's komplicerede magtstruktur er en gylden spillebane for lobbyister og kapitalinteresser, der arbejder bedst uden for offentlighedens søgelys og debat. Og selve traktatgrundlaget hæver hensynet til marked og kapital over hensynet til natur, klima, menneskerettigheder, lige muligheder og bæredygtig udvikling.

Det er derfor venstrefløjens vigtigste opgave at kæmpe en hård kamp for de daglige forbedringer, men samtidig have åbne øjne for de begrænsninger som EU-systemet sætter for progressiv politik og derfor hele tiden kæmpe for en grundlæggende forandring af de europæiske traktater.

I Danmark er det kun Enhedslisten der kan tilbyde sådan en sådan strategi.

DEN ULIGE DEMOKRATISKE SPILLEBANE I EU

EU lider af et såkaldt demokratisk underskud. I stedet for at beslutninger træffes af folkevalgte efter åben offentlig debat, foregår de politiske processer ofte bag lukkede døre i et komplekst og uigennemsigtigt samspil mellem valgte og ikke-valgte aktører.

Når ministre fra medlemslandene mødes i Rådet sker det i notorisk lukkethed med dyb hemmelighedskultur. Kommissionen, der ikke er folkevalgt har eneret til at foreslå ny lovgivning og kan samtidig ikke stilles til ansvar med samråd eller væltes på samme vis som hjemlige ministre. EU-domstolen, der er højeste retsindstands i hele EU, sikrer med sine til tider meget vidtgående

afgørelser gennemførelsen af traktaternes højreorienterede politik i medlemslandene.

Denne udemokratiske opbygning gør det lettere for politiske eliter at træffe beslutninger uden at skulle stå til regnskab hos befolkningen eller blive mødt af den folkelige modstand, som de oplever i de enkelte lande.

Det betyder også, at de tusindvis af lobbyister, som hjemmehavende navigerer Bruxelles' korridorer, har mere at skulle have sagt end helt almindelige mennesker.

Men vigtigst af alt er EU's traktatgrundlag skabt og udformet for at sikre gunstige vilkår for de europæiske virksomheder og europæisk kapital. Målet har aldrig været at løse de store grænseoverskridende problemer med klima, biodiversitetskrisen, flygtninge eller pres på menneskerettigheder, og det ses tydeligt i traktatgrundlaget. Siden grundlæggelsen af Kul- og Stålnationen i 1951 har målsætningen været at skabe et integreret europæisk marked med bedre afsætnings- og investeringsmuligheder for private virksomheder. Centralt i dette står de fire såkaldte friheder - kapitalens, varernes, tjenesteydelsens og arbejdskraftens fri bevægelighed.

Disse markedsfriheder er indskrevet i traktaterne som ubøjelige og ukrænkelige, hvilket kun levner plads til hensynet til mennesker, natur og klima, hvis det ikke gør indgreb i markedets frie hærgen.

- Det er arbejdskraftens fri bevægelighed, som giver arbejdsgivere lov til frit at importere underbetalt arbejdskraft fra fattigere medlemslande og dermed skabe social dumping med en nedadgående spiral på lønninger og arbejdsforhold i lande som Danmark.

- Det er varernes og tjenesteydelsens fri bevægelighed, som forbyder lande som Danmark at gå foran EU og stille højere miljøkrav til produkter, der sælges i Danmark eller forbyde at grise - en vare i EU's øjne - fragtes under stor lidelse på tværs af EU til slagterier i ex. Rumænien.

- Og det er kapitalens fri bevægelighed, som giver multinationale selskaber og tech-giganter mulighed for at gemme milliarder i skattely inden for EU, såsom i Irland og Luxembourg.

Skabelsen af Euroen har blot gjort situationen værre. Euroens forfatning binder medlemslandene til en nyliberal økonomisk politik, som begrænser hvilke investeringer i velfærd og sikring af sociale rettigheder, som de enkelte lande kan foretage. Også selvom landets befolkning har stemt for og ønsker noget andet.

At indskrive højreorienteret, nyliberal politik direkte i traktaterne ville svare til, at kapitalen og markedets rettigheder var indskrevet i Danmarks Grundlov på lige fod med ytringsfriheden, forsamlingsfriheden eller retten til at deltage i demokratiske valg.

Og dette højredrejede traktatgrundlag er tilmed noget nær umulig at ændre. En ændring af traktaten kræver nemlig enstemmighed blandt EU-landenes regeringer. Det betyder i værste fald, at et enkelt land gennem vetoet kan stille sig i vejen for forandringer selvom et stort flertal af befolkningen i EU måtte ønske dem.

1 En progressiv, demokratisk venstrefløj der ønsker en mere ligheds-
2 skabende politik, ønsker at sætte en stopper for klimaforandringer,
3 vil udbygge velfærden og den sociale tryghed samt sikre både
4 menneske- og arbejdstagerrettigheder er derfor nødsaget til at
5 tage et grundlæggende opgør med EU's udemokratiske indretning.

6
7

8 VERDEN OG EU I KONSTANT UDVIKLING

9 Selvom det fundamentale formål ikke har ændret sig, har EU
10 gennemgået store forandringer gennem historien og er også
11 fortsat i bevægelse på godt og ondt. Senest har man i EU
12 eksempelvis vedtaget en bindende europæisk klimalov, lavet
13 fælles gældsoptagelse som svar på Coronakrisen samt søgt at
14 udvide sine beføjelser inden for sundhed, forsvar og
15 bevogtningen af EU's ydre grænser.

16

17 EU-samarbejdet foregår i dag i mange forskellige konstellationer
18 og rækker på mange måder ud over kredsen af medlemslande.
19 Der er lande som Danmark, der har forbehold for både rets- og
20 forsvars- og euro-området og lande som Bulgarien og Irland,
21 som står uden for Schengensamarbejdet. Der er eurolandene,
22 som er bundet af forpligtelserne fra den fælles valuta og endelig
23 lande som Norge, Schweiz og Tyrkiet, som alle er tilknyttet EU-
24 zonen gennem forskellige typer af aftaler.

25 EU-samarbejdet er altså ikke en tosidet mønt, hvor lande enten
26 er "inde" eller "ude". Tværtimod kan vi se, at EU-samarbejdet
27 foregår i mange forskellige rum og hastigheder.

28

29 Endelig har landene i Europa også udviklet sig. I disse år ser vi en
30 bekymrende tendens, hvor flere af EU's medlemslande, anført af
31 Polen og Ungarn, går i en stadig mere autoritær retning, med
32 angreb på de grundlæggende retsstatsprincipper, undertrykkelse
33 af kvinder og LGBT+-personer og angreb på disses rettigheder
34 samt forfølgelse af jøder og romaer. En udvikling som EU endnu
35 ikke har formået at tage konsekvensen af på trods af højtsungne
36 principper og værdier.

37

38 De store forandringer skal en progressiv venstrefløj se og bruge
39 til at skabe muligheder for også politisk forandring.

40

41

42 EU'S NYLIBERALE POLITIK

43 Det grundlæggende projekt er dog uforandret: fra Kul- og
44 Stålonionens oprettelse og frem til i dag, har hensynet til industri
45 og kapital stået hævet over hensynet til mennesker, natur og klima.

46

47 Det så vi i EU's håndtering af Finanskrisen fra 2008 og frem. Her
48 forværrede og forlængede EU's økonomiske politik og den forfej-
49 lede eurokonstruktion krisen i landene. Med hård hånd blev der
50 dikteret stramme sparekrav til eurolandene. I flere af de hårdest
51 ramte lande blev de fælles velfærdssystemer og sikkerhedsnet
52 beordret noget nær afviklet og kritisk infrastruktur solgt fra til
53 private investorer. Nedsættelsespolitikken medførte enorm fattig-
54 dom og arbejdsløshed, som den dag i dag stadig plager lande
55 som Spanien, Grækenland, Italien og Portugal.

56

57 Vi ser det herhjemme den dag i dag. Den daværende SRSF-regering
58 bandt Danmark til nedsættelsespolitikken ved at tilslutte sig
59 Finanspagten i form af Budgetloven trods euroforbehold og uden
60 folkeafstemning. En beslutning som stadig fører til pres for

nedskæringer i velfærden og sætter begrænsninger på, hvilke
investeringer vi kan foretage i psykiatrien, for mennesker med
handicap, i sundhedssystemet, daginstitutioner og alle andre
dele af velfærden, også selvom der er flertal for noget andet i
den danske befolkning.

61
62
63
64
65
66

Vi ser det i måden EU's politikker påvirker verden omkring os. Med
kyniske handelsaftaler som udplyndrer det Globale Syd og milliard-
støtte til landbrugs- og fødevarerindustrien i EU, som udkonkurrer
småbønder i Afrika ved at dumpe fødevarer med kunstigt lave
priser på verdensmarkedet og derved fastholder befolkningerne
i det Globale Syd i fattigdom.

67
68
69
70
71
72
73

Vi ser det i opbygningen af et Fort Europa, med pigtråd og mure
langs EU's ydre grænser, hvor grænsevagter og FRONTEX-personale
forhindrer flygtninge i at krydse EU's grænser, eksempelvis gennem
ulovlige push-backs og dermed krænker flygtningekonventionens
ret til at søge asyl.

74
75
76
77
78
79

80 OGSÅ FREMSKRIDT I EU

Selvom hensynet til virksomhedernes mulighed for at lave over-
skud alt for ofte har forrang, har EU-samarbejdet dog ikke kun
ført dårligheder med sig.

Som eksempel kan nævnes fugle-, habitats- og vandramme-
direktiverne, som har medført langt bedre beskyttelse af natur
og grundvand i hele EU – og som i 2014 bremsede daværende
Venstre-regerings planer om at lade landbruget øge forbruget
af gødning.

81
82
83
84
85
86
87
88
89

På samme måde har EU-lovgivning på områder som arbejdsmiljø
og ligeløn været med til at forbedre vilkårene for millioner af
arbejdere på tværs af EU. Ofte er denne slags fremskridt resultat
af stærkt folkeligt pres og bevægelser på tværs af medlems-
landene, eller sker fordi EU's ledelse er bange for, at en voksende
EU-kritik kan føre til udmeldelser eller sammenbrud.
Selvom det grundlæggende projekt er det samme, er der altså
eksempler på, at det alligevel kan lykkes at forandre EU og EU's
politikker.

90
91
92
93
94
95
96
97
98
99

Der kan tilmed vedtages politik, som er enten på kant eller i
direkte strid med EU's traktater og afgørelser, hvis blot presset er
stærkt nok og der er politisk enighed og vilje blandt de mest
toneangivende medlemslande.

101
102
103
104
105

EU's politikker afspejler de styrkeforhold, som gør sig gældende i
medlemslandene og politikker, som få år tidligere virkede som
mejslet i sten pludselig forandres efter tilstrækkeligt pres.
Eksempelvis så vi under Coronakrisen, i modsætning til under
Finanskrisen, hurtigt en midlertidig suspendering af EU's finans-
politiske spændetrøje og statsstøtteregler, hvor medlemslandene
blev sat fri til at investere sig ud af krisen og holde hånden under
beskæftigelsen.

106
107
108
109
110
111
112
113
114
115

116 SÅDAN ARBEJDER ENHEDSLISTEN I EU-PARLAMENTET

EU-parlamentet til en vigtig politisk spillebane for Enhedslisten
fordi det på trods af det nyliberale traktatgrundlag, er muligt at
vinde sejre for klimaet, naturen og almindelige mennesker.

117
118
119
120

1 EU-Parlamentet spiller en vigtig dagsordenssættende rolle som
2 det direkte valgte talerør for millioner af europæere. Desværre
3 kan man som medlem af EU-parlamentet, i modsætning til med-
4 lemmerne af Folketinget, ikke fremsætte lovforslag – denne ret
5 tilfalder alene den ikke-folkevalgte Kommission.
6 EU-Parlamentet er dog medlovgiver sammen med Rådet af med-
7 lemslande og kan præge, ændre eller bremse lovgivningen i EU
8 fra det sekund den er fremsat af Kommissionen. Derudover kan
9 Parlamentet godkende eller afvise Kommissionsformanden og
10 kommissærerne.

11
12 EU-parlamentet er desuden base for meget af det europæiske
13 samarbejde mellem partier og tilstedeværelsen giver os stærke
14 rammer for et tæt praktisk og direkte samarbejde med nære
15 politiske allierede fra de europæiske venstreparter.

16
17 Enhedslisten arbejder hver dag for at trække EU-samarbejdet
18 mest muligt i en solidarisk, grøn, feministisk og demokratisk
19 retning. Det har vi siden 1994 gjort gennem Folketinget og siden
20 2019 gennem EU-parlamentet i tæt samarbejde med den
21 europæiske venstrefløj.

22
23 Enhedslisten ønsker en langt bedre inddragelse af befolkningen i
24 de vigtige EU-politiske spørgsmål. Derfor støtter vi altid folke-
25 afstemninger om væsentlige ændringer i EU-samarbejdet, som
26 har betydning for Danmarks relation til EU.

27 28 29 **ET BEDRE EUROPÆISK SAMARBEJDE**

30 Men Enhedslisten arbejder ikke bare for at sikre små fremskridt
31 og forhindre forringelser inden for de eksisterende rammer og
32 traktatgrundlag. Vi arbejder sammen med resten af den
33 europæiske venstrefløj for at forandre rammerne og ændre
34 traktatgrundlaget.

35
36 Vi vil et europæisk samarbejde, der modvirker og udbedrer de
37 skader årtiers økonomisk rovdrift har påført klima og natur og
38 hvor politikken indrettes med respekt for planetens bæreevne.

39
40 Vi vil et samarbejde hvor overholdelse af menneskerettigheder
41 og respekt for retsstatsprincipper er en forudsætning og hvor
42 gennemsigtighed og reel borgerinddragelse er en selvfølgelighed.

43
44 Vi vil et samarbejde, hvor alle borgere har reel indflydelse, hvor
45 demokratiet er i højsædet, national selvbestemmelse respekteres
46 og hvor befolkningerne har magten, frem for lobbyister og
47 kapitalister.

48
49 Vi vil et samarbejde, hvor nationale velfærds- og arbejds-
50 markedssystemer respekteres og hvor det altid er muligt for
51 medlemslande at gå foran med bedre beskyttelse af arbejds-
52 tager- og forbrugerrettigheder, klima, miljø og natur.

53
54 Vi vil et demokratisk europæisk samarbejde, der gennem mini-
55 mumsstandarder stopper det internationale ræs mod bunden.
56 Et samarbejde, som gør det muligt for en koalition af lande ex.
57 at sætte ind over for skattely, selvom enkelte lande måtte
58 være imod.

59
60 Det sådant et samarbejde, som Enhedslisten arbejder for.

61 Der er desværre meget langt mellem det samarbejde vi har
62 behov for, og det EU vi kender i dag. Et opgør med EU's nyliberale
63 traktatgrundlag og usolidariske politik er og bør være en kerne-
64 opgave for den europæiske progressive venstrefløj.

65
66 Enhedslisten kæmper sammen med vores europæiske allierede for
67 et traktatgrundlag, som indfører demokratiske og gennemsigtige
68 strukturer samt udligner spillebanen, så beskyttelse af klima og
69 natur, fremme af velfærd og lighed og solidaritet med verdens
70 fattige og forfulgte ikke skal underordnes store selskabers jagt
71 på vækst og profit.

72 73 74 **BRUD MED EU KAN BLIVE NØDVENDIGT**

75 Men vi skal også erkende, at med det eksisterende traktatgrundlag
76 står EU ofte i vejen for mange af de forandringer som Enhedslisten
77 og den europæiske venstrefløj ønsker at gennemføre. Skulle
78 Enhedslisten for eksempel skabe flertal i Folketinget for at
79 stoppe salg af nye benzin- og dieselmotorer eller forbyde brug af
80 farlige pesticider, vil EU stille sig i vejen og pålægge Danmark
81 store bøder.

82 Og får en socialistisk regering engang magten i Danmark eller i
83 et af EU's andre medlemsstater under det eksisterende traktat-
84 grundlag, vil det reelt være umuligt at gennemføre socialistiske
85 reformer, der kan demokratisere økonomien, omfordele vel-
86 stande og bringe finanssektoren under demokratisk kontrol.

87
88 Så længe EU's nuværende nyliberale og markedsfundamentalistiske
89 traktatgrundlag består, er det derfor afgørende, at befolkningen
90 løbende inddrages i en debat om fordele og ulemper ved det
91 nuværende EU-medlemskab.

92 Debatten skal ikke mindst belyse mulighederne for at erstatte
93 det nuværende medlemskab med et løsere samarbejde og
94 tilknytning, som sikrer et større demokratisk handlerum til at føre
95 en progressiv og bæredygtig politik.

96 En løsere tilknytning kunne ligne den vi kender fra fx Norge, eller
97 tage udgangspunkt i en genforhandling af den danske tilknytning
98 til EU fx med nye danske forbehold inden for velfærd, økonomi
99 og arbejdsmarked.

100
101 I en situation, hvor et flertal af den danske befolkning ønsker at
102 føre en solidarisk og grøn politik og EU med traktaterne i hånden
103 stiller sig i vejen, vil Enhedslisten altid stå på befolkningens side –
104 også hvis det kræver et brud med eller en genforhandling af den
105 danske tilknytning til EU.

106
107 Hvis EU sætter kurs mod yderligere magtcentralisering, fortsætter
108 med sin handlingslammelse over for autoritære regimer, som
109 Polen og Ungarn, eller på anden vis udvikler sig i en retning der
110 strider mod grundlæggende demokratiske værdier, kan en debat
111 om Danmarks relation til EU blive endnu mere presserende, og
112 kan betyde, at Danmark, evt. sammen med andre lande, der står
113 fast på progressive værdier, skal tage konsekvensen og etablere
114 et nyt værdibaseret og demokratisk europæisk samarbejde.

115 116 117 **LÆREN FRA BREXIT**

118 Det britiske exit fra EU har dog vist, at også kampagner for
119 udmeldelse af EU kan bruges af højrepopulistiske og autoritære
120 kræfter. Brexit var et eksempel på, at udmeldelse af EU ikke

1 automatisk fører til en progressiv politik, styrker venstrefløjens
2 position, svækker EU eller inspirerer andre lande til at følge efter
3 og danne et andet europæisk samarbejde.
4 Derudover understreger Brexit, at en eventuel exit fra EU altid vil
5 følges op af svære forhandlinger om nye handelsaftaler. Det
6 gælder ikke mindst for et lille land som Danmark, der er helt
7 afhængig af at kunne handle med de europæiske lande. Det er
8 bestemt ikke ligegyldigt, hvilke aftaler, der sættes i stedet for
9 medlemskabet. Derfor er det afgørende hvilke politiske kræfter,
10 der står i spidsen for en eventuel genforhandling af Samarbejdet
11 med EU.

12
13 På den baggrund er det klart at Enhedslistens ikke ønsker at
14 kopiere Brexit. Vores socialistiske og grønne EU-modstand har
15 ingen alliancepartier blandt højernationalistiske kræfter.

16 17 18 **VERDEN HAR BRUG FOR ENHEDSLISTEN**

19 Siden Enhedslistens spæde begyndelse har vi arbejdet for at
20 gøre verden til et bedre sted. For socialistiske løsninger, der kan
21 skabe et demokratisk, solidarisk og bæredygtigt samfund. Vi ved, at
22 kapitalismen er et internationalt og grænseoverskridende system,
23 og derfor må bevægelsen for at skabe et socialistisk alternativ
24 også være det.

25
26 Ligesom Enhedslisten i vores lokale arbejde går på to ben, og
27 både arbejder inden for institutionerne og i de folkelige bevæ-
28 gelser, skal det samme gøre sig gældende i vores internationale
29 politiske arbejde – også det europæiske.

30
31 Samtidig med at vi stiller op til og arbejder i EU-parlamentet, er
32 det en helt central opgave for Enhedslisten at opbygge et stadigt
33 stærkere praktisk og politisk samarbejde mellem progressive
34 venstrekræfter og arbejderbevægelse på tværs af Europa.

35
36 Verden og Europa har brug for Enhedslistens solidariske og
37 grønne løsninger og vi har brug for stærke, demokratiske fælles-
38 skaber at udfolde dem i.

39
40 Et anden verden og andet Europa er muligt.

41 42 **Begrundelse:**

43 Vi har læst både Hovedbestyrelsen og EU-netværkets program-
44 forslag og mener ikke, at nogen af dem er fuldt ud tilfredsstillende.

45
46 Hovedbestyrelsens (HB) forslag bygger på en omskrivning af det
47 eksisterende program, og selvom der er foretaget vigtige forbedringer,
48 fremstår det stadig defensivt, og giver for lidt plads og rum til
49 den offensive internationalistiske kamp for et andet og bedre
50 europæisk samarbejde. Vi mener også, at det er for firkantet og
51 unuanceret ift de muligheder som faktisk findes i EU som en
52 kamplads for socialistiske og progressive kræfter.

53
54 EU-netværkets forslag går på den anden side for langt i forhold
55 til opgøret med udmeldelseskravet i vores optik. I vores øjne må
56 Enhedslisten holde fast i at den danske tilknytning til EU skal
57 være til fortsat debat. Med det gældende traktatgrundlag vil EU's
58 regler stille sig i vejen for en socialistisk regerings politiske for-
59 andringer. En progressiv udvikling i Danmark, eller et af de andre
60 medlemslande, vil derfor nødvendigvis føre til en debat om

61 hvorvidt man skal acceptere de forhindringer, eller arbejde for en
62 dansk udmeldelse eller en genforhandling af Danmarks tilknytning
63 til EU fx gennem nye forbehold. Desuden kan EU forandre sig i
64 både værre og bedre retning, ligesom der er en udvikling henimod
65 et EU i flere rum og hastigheder – hvilket også nødvendiggør en
66 fortsat debat om den danske tilknytning.

67
68 Derfor har vi forsøgt os med en mellemvej, som giver mere vægt
69 til Enhedslisten internationalistiske og offensive kamp for grund-
70 læggende forandringer af EU sammen med venstreorienterede
71 bevægelser og partier på tværs af Europa. Vi fastholder dog
72 samtidig, at fordele og ulemper ved den danske tilknytning til EU
73 må være til fortsat debat. Vi lægger altså mere vægt på Plan A,
74 men uden at smide Plan B ud med badevandet.

75 Vi tror at et flertal af partiets medlemmer og vælgere kan se sig
76 selv i denne linje, og det er for os et selvstændigt mål at vi ender
77 med et program, som samler bredt.

78
79 Stillet af: Frederikke Hellemann (Østerbro), Pelle Dragsted
80 (Frederiksberg), Nikolaj Villumsen (Herlev), Pernille Skipper (Nørrebro
81 Park), Maj Aslett-Rydbjerg (Udlandet), Sabrina Louise Christiansen
82 (Frederiksberg), Frederik Kronborg (Amager Vest), Leila Stockmarr
83 (Indre By), Johanne Skriver (Blågård), Ibrahim Benli (Herlev), Ditte-Marie
84 Thejsen (Odder), Lisbeth Haahr Uhd (Aarhus Nord), Emil Thirup-
85 Sorknæs (Svendborg), Emil Ulrik Andersen (Allerød), Rasmus Bjerre
86 (Røde Firkant), Mariam Alang (Vesterbro), Ninna Bay (Næstved), Jens
87 Ohlsson (Ballerup), Otto Mortensen (Stevns) og Esther Keller (Blågård).

5. INDKOMNE FORSLAG

5.1 FORSLAG TIL ÅRSMØDEUDTALELSE OM ENHEDSLISTENS FORHOLD TIL REGERINGEN

Regeringen har for længe overtrådt Enhedslistens røde linjer. Da vi fik en ny regering i sommeren 2019, lavede den et forståelses-papir med sit parlamentariske grundlag, og der var store forventninger. Både i og uden for Enhedslisten var der forventninger om en ny politik. Men disse forventninger er bristede.

Bristede forventninger:

- **Klimaet:** Med Klimaloven har Folketinget vedtaget overordnede gode klimamål, men de bliver ikke opfyldt i de forlig, der er indgået. I stedet får vi nye motorveje, broer (herunder forslag om en Kattegatforbindelse), Limfjordsforbindelsen over øen Egholm, og den vanvittige Lynetteholm, en kunstig ø ud for København. Disse vedtagelser vil øge CO₂-udslippet. Enhedslisten fik i Infrastrukturforliget kun små lapper til klimaet og miljøet. Sidst fik vi en finanslov, som markant favoriserer CCS (Carbon Capture and Storage) over vedvarende energi.

- **Udlændingepolitik:** Den inhumane udlændinge-politik, som regeringen fører, rammer hundredtusinder fastboende indvandrere i Danmark. Indførelsen af 37-timers arbejdspligt har ingen funktion i praksis, men har mest til formål at genere indvandrere. Med hjemsendelsen af flygtninge til Afghanistan og Syrien overtræder regeringen internationale konventioner. For slet ikke at tale om modtage-lejre i Rwanda, hvor selv regeringen må vide, at menneskerettighederne bliver krænket groft.

- **Indgrebet mod sygeplejerskerne i august 2021:** Regeringen kom med sit indgreb slet ikke sygeplejerskerne i møde på ligelønsområdet. Det ligger derved i forlængelse af Thorning-regeringens overgreb på lærerne i 2013. Og det viser en manglende respekt for kvin-defagenes berettigede krav om ligeløn, som er blevet syltet i årtier.

- **Nedsat dimittend-sats:** Med dette angreb lægger regeringen sig i forlængelse af Thorning-regeringens politik om at svinge pilsken over de arbejdsløse og forringelser af dagpengesystemet. Forslaget er et forsøg på at splitte arbejderklassen.

- **USA-tropper i Danmark:** Dette forslag udgør et dramatisk brud med årtiers dansk sikkerhedspolitik – dygtigt lanceret i ly af Ukraine-krisen – men igen et skridt i en helt forkert retning. Det er en grov provokation, at det sker uden at involvere de partier, som bragte regeringen til magten. Og et demokratisk problem, at det sker efter hemmelige drøftelser.

NY KURS FOR ENHEDSLISTEN

Efter de mange brud på forståelsespapiret, melder vi nu klart ud, at vi ikke længere er et støtteparti for regeringen. Når regeringen vil føre en reaktionær, borgerlig og klimafjendsk politik, skal den ikke regne med Enhedslistens støtte.

- Vi vil prioritere arbejdet i den brede klimabevægelse med vores egne radikale krav.

- Vi kræver infrastrukturforliget skrottet, da det er en ensidig prioritering af biltrafikken. Vi vil modarbejde den kunstige ø Lynetteholm, en stor fremtidig klimasynder.

- Vi kræver et ærligt og usminket klimaregnskab, hvor alle udledninger regnes med – også dem fra importerede varer, international skibstrafik og fra militæret. Vi insisterer på at afbrænding af biomasse – herunder importerede træpiller – ikke er klimaneutralt og skal derfor regnes med i klimaregnskabet.

- Vi kræver en tilbagerulning af den umenneskelige udlændingepolitik – herunder lettere adgang til permanent ophold og statsborgerskab. Flygtningene skal ikke sendes hjem, men gives permanent ophold og ud af lejrene, så de kan begynde en ny tilværelse.

- Ulligheden er vokset. Vi kræver, at en ydelsesreform indebærer både et reelt løft for de fattigste, men også indførelse af nye rettighedsbaserede ydelser som f.eks. ret til gratis receptpligtig medicin.

- Vi kræver, at dagpengeforringelserne fjernes fra reformen „Danmark kan mere 1“.

- Vi går fortsat efter at afsætte enkeltministre, der fejlinformerer Folketinget eller i særlig grad modarbejder Enhedslistens politik.

- Vi afskriver ikke muligheden af et regulært mistillidsvotum.

Begrundelse:

Enhedslistens årsmøde har brug for at fortælle offentligheden om vores voksende problemer med denne regering – og hvorfor vi ikke er støtteparti – i forlængelse af tidligere vedtagelser og anden dokumentation:

- Indgrebet mod sygeplejerskerne i august 2021 overtræder en rød linje, som de blev defineret i en vedtagelse fra Hovedbestyrelsen i efteråret 2017. Indgrebet berettiger ifølge vedtagelsen til at vælte regeringen.

- Vi vedtog i 2017 også, at Enhedslisten målrettet skal gå efter at afsætte „enkeltpolitikere, der fejlinformerer Folketinget eller i særlig grad modarbejder Enhedslistens politik“.

- Regeringens parallelsamfunds-politik bygger på en udtalt diskrimination efter etnicitet, som har mødt stærk kritik fra en uafhængig FN-institution (CERD: Concluding observations on the combined twenty-second to twenty-fourth reports of Denmark), som også kritiserer de stramme krav til statsborgerskab. Regeringens hjemsendelsespolitik har fået en mindst lige så stærk kritik i EU-parlamentet.

HBs 2017-vedtagelse kan læses her:

<https://enhedslisten.dk/wp-content/uploads/2017/10/Vedtagelse-om-regeringss%C3%B8rgsm%C3%A5let.pdf>

1 CERD-rapporten kan i en dansk oversættelse læses her:
 2 [https://drive.google.com/](https://drive.google.com/file/d/1Wk7ixWx2PBPg7Dkc1tZqtSkvzDwicUNY/view)
 3 <file/d/1Wk7ixWx2PBPg7Dkc1tZqtSkvzDwicUNY/view>.
 4
 5 Stillet af: Adam Johansen (Amager Øst), Allan Berg Mortensen
 6 (Helsingør), Allan Krautwald (Svendborg), Alex Suszkiewicz (Ærø), Alvin
 7 Mosegaard Jensen (Fåborg), Anders Pedersen (Randers), Anette
 8 Højmark (Århus Vest), Birthe Nielsen (Østerbro), Casper Kennild (Viborg),
 9 Eva Hallgren (Holstebro-Struer-Lemvig), Gerd Møller (Århus Øst), Gitte
 10 Christensen (Stevns), Gitte Kjær Hansen (Røde Firkant, Nørrebro), Gitte
 11 Pedersen (Nørrebro Park), Hanne Schmidt (Amager Vest), Hans Jørgen
 12 Vad (Århus Vest), Helge Bo Jensen (Albertslund), Henrik Guldborg Bøge
 13 (Fredensborg), Joachim Speck (Århus Syd), John Koldegaard (Odense),
 14 Karen Nygård (Århus Vest), Karin Jørgensen (Svendborg), Kim
 15 Kristiansen (Nyborg), Kim Mariegaard (Odsherred), Kurt Olsen
 16 (Albertslund), Lars Hansen (Røde Firkant, Nørrebro), Lisbeth Sand
 17 (Randers), Lise Baastrup (Randers), Margit Kjeldgaard (Helsingør),
 18 Marianne Rohde (Frederiksberg), Marianne Tornslev (Rødovre), Marie
 19 Juhl (Albertslund), Martin Mørch (Skive), Mikael Hertoft (Østerbro), Niels
 20 Henrik Nielsen (Østerbro), Niels Rolskov (Køge), Ole Andersen
 21 (Silkeborg), Ole Bach (Ydre Nørrebro), Ole Søderquist (Slagelse), Peter
 22 Nansen (Svendborg), Pia Thorsen (Morsø), Poul Krosgård (Århus Vest),
 23 Rasmus Münster (Århus Vest), Rune Holst Jakobsen (Århus Nord), Sejer
 24 Folke (Stevns), Sine Kruse (Ærø), Solvejg Sieg Sørensen (Skive), Søren
 25 Bundgaard Poulsen (Århus Syd), Tage Christiansen (Gentofte), Tage
 26 Vestergaard (Vordingborg), Tina Vejby (Halsnæs), Tue Magnussen (Indre By),
 27 Vibeke Sypli Enrum (Faaborg-Midtfyn) og Viggo Jonassen (Århus Vest).

28
29

30 5.2 MEDLEMSDEMOKRATI 31 I ENHEDSLISTEN

32
33 Årsmødet indskærper at HB og ft.-gruppen overholder § 9 og § 12
34 i partiets vedtægter.

35
36

37 §9. HOVEDBESTYRELSEN (HB)

38 Stk. 1. Hovedbestyrelsen er partiets øverste ledelse mellem års-
 39 møderne. Hovedbestyrelsen skal løbende sikre at partiet både
 40 politisk og organisatorisk fungerer og kan deltage i aktuelle
 41 politiske kampe. Samtidig skal Hovedbestyrelsen sikre en lang-
 42 sigtet udvikling. Dels ved at der sker en politikudvikling på
 43 relevante områder og dels ved at der udvikles strategier for
 44 partiets arbejde på udvalgte områder. Hovedbestyrelsen skal
 45 foretage de nødvendige prioriteringer for at nå de mål, der
 46 vedtages af årsmøder, delegeretkonferencer og Hoved-
 47 bestyrelsen selv.

48
49

50 §12. ENHEDSLISTENS FOLKETINGSGRUPPE

51 Enhedslistens folketingsmedlemmer er opstillet og valgt på
 52 Enhedslistens grundlag og er ansvarlige over for Enhedslistens
 53 hovedbestyrelse og årsmøde. Væsentlige politiske spørgsmål
 54 drøftes mellem folketingsgruppen og Hovedbestyrelsen, og der
 55 tilstræbes konsensus. Ved uenighed skal sagen forelægges
 56 Hovedbestyrelsen til afgørelse.

57
58

59 **Begrundelse for forslag 5.2 og 5.3:**

60 I de seneste år, har der været folketingsaftaler og –forhandlinger,
 som efter vores mening har været af principiel betydning for
 Enhedslisten, som ikke har været behandlet og truffet afgørelser

61 om efter korrekt proces i henhold til partiets vedtægter. Det
 62 mener vi skal forbedres. I det lys skal vores forslag ses.
 63 Ydermere er formålet med forslagene at skabe transparens i
 64 organisationen og derved give partiets medlemmer bedre
 65 forudsætninger for at kende til synspunkterne hos medlemmerne
 66 af HB og ft.-gruppen og mindske distancen mellem medlemmerne
 67 og de forskellige organer.

68

69 Stillet af: Enhedslistens afdelinger: Enhedslisten Frederikshavn, En-
 70 hedslisten Brønderslev, Enhedslisten Skive samt Gert Møller (Aarhus V),
 71 Rasmus Munster (Aarhus V), Karen Nygaard (Århus V), Niklas Zenius Jes-
 72 persen (Nordvest), Allan Krautwald (Svendborg), Gitte Christensen
 73 (Stevns afdelingen) og Flemming Larsen (Rebild afdelingen).

74

75

76

77

78

79

80

81

82

83

84

85

86

87

88

89

90

91

92

93

94

95

96

97

98

99

100

101

102

103

104

105

106

107

108

109

110

111

112

113

114

115

116

117

118

119

120

121

122

123

124

125

126

127

128

129

130

1 Det hører med til baggrunden, at både Hovedbestyrelsen,
 2 Folketingsgruppen og Forretningsudvalget var bekendte med
 3 Internationalt Udvalgs planer om at støtte demonstrationen,
 4 inden det blev meldt ud d. 14/2, og ikke udtalte sig imod det.
 5
 6 Det er problematisk, at Folketingsgruppen på denne måde
 7 ophøjer sig til at definere, hvad partiets politik er, på en måde
 8 hvor man undsiger et af partiets udvalg. Folketingsgruppen er
 9 ikke partiets ledelse. Det fremgår af vedtægternes §9, stk. 1, at
 10 "Hovedbestyrelsen er partiets øverste ledelse mellem årsmøderne."
 11 Og af stk. 11, at "Forretningsudvalget leder partiet mellem
 12 HB-møderne." Det er derfor kun Hovedbestyrelsen eller
 13 Forretningsudvalget, der kan udtale, at et udvalg ikke
 14 repræsenterer Enhedslistens officielle politik.
 15
 16 Folketingsgruppen er som resten af partiet underlagt vedtægterne.
 17 Vedtægterne definerer, at det er Hovedbestyrelsen og Forretnings-
 18 udvalget, der er partiets ledelse. Når Folketingsgruppen ikke
 19 respekterer dette, er det nødvendigt at indskærpe det.
 20
 21 Det sætter også Forretningsudvalget i en meget svær situation,
 22 at Folketingsgruppen melder ud hvad partiets officielle politik
 23 er, inden Forretningsudvalget er blevet inddraget, for hvis
 24 Forretningsudvalget derefter går imod Folketingsgruppen, vil
 25 medierne kaste sig over partiet, og vælgerne vil undre sig.
 26
 27 Det sætter også udvalgene i en svær situation, at Folketings-
 28 gruppen undsiger dem, når de arrangerer aktiviteter sammen
 29 med bl.a. græsrodsorganisationer. Det bliver meget svært for
 30 udvalgene at aftale aktiviteter med græsrodsorganisationer,
 31 hvis disse ikke kan stole på, at udvalgene ikke bagefter bliver
 32 undsagt af Folketingsgruppen, hvilket det efterfølgende forløb
 33 også har vist. Hvis Enhedslisten skal være "bevægelsesnes parti",
 34 bliver udvalgene nødt til at have reelle handlemuligheder, for
 35 det er i høj grad her, partiet har kontakt med bevægelserne.
 36
 37 Enhedslisten er ikke et topstyret parti, der ledes fra Christians-
 38 borg, men et medlemsstyret parti, der ledes af medlemsvalgte.
 39
 40 Stillet af: Rasmus Münster (Aarhus Vest), Karen Nygård (Aarhus Vest),
 41 Øivind Larsen (Kerteminde), Gert Møller (Aarhus Øst), Allan Krautwald
 42 (Svendborg), Jan Olesen (Aarhus Vest), Jette Kromann (Blågård's Af-
 43 delingen), Lise Bastrup (Randers), Marti Williams (Aarhus Vest),
 44 Carsten Dalegaard (Slagelse), John Graversgaard (Aarhus Syd), Viggo
 45 Jonassen (Aarhus Vest), Søren Bundgaard Poulsen (Aarhus Syd), Solvejg
 46 Sieg Sørensen (Skive), Hans Jørgen Vad (Aarhus Vest), Mikael Hertoft
 47 (Østerbro), Martin Mørch (Skive), Poul Krogsgård (Aarhus Vest), Eva
 48 Langballe (Slagelse), Ole Bach (Ydre Nørrebro), Marianne Rohde
 49 (Frederiksberg), Inger Vinther Johansen (Østerbro), Jeppe Milthers
 50 (Albertslund), Hanne Schmidt (Amager Vest), Tina Vejby (Allerød),
 51 Charlotte Valløe (Skanderborg), Tue Magnussen (Frederiksberg), Adam
 52 Johansen (Amager Øst), Niels Henrik Nielsen (Østerbro), Birthe Nielsen
 53 (Østerbro), Jens Lund Hansen (Bornholm), Sine Kruse (Ærø), Alex Larsen
 54 (Albertslund), Bjarke Friberg (Herlev), Leon Lauritsen (Holstebro Struer
 55 Lemvig), Niklas Zenius Jespersen (Nordvest), Lisbeth Sand (Randers),
 56 Niels Peter Mortensen (Syddjurs), Rasmus Underbjerg Pinnerup
 57 (København Nordvest), Poul Erik Kristensen (Silkeborg), Lars Bremer
 58 (Albertslund), Casper Bach Juncker Kennild (Viborg), Pia Thorsen
 59 (Morsø), Pernille Christensen (Frederikshavn-Læsø) og Kristina Hald
 60 Jacobsen (Aarhus Vest).

5.5 MISTILLID TIL REGERINGEN

Årsmødet træffer beslutning om at folketingsgruppen stiller
 mistillidsvotum til regeringen på baggrund af utilfredsstillende
 klimatiltag.
 Enhedslisten kan som en del af aftalen bag Klimaloven ikke
 længere stå inde for regeringens udmøntning af aftalen. Derfor
 har vi ikke længere tillid til at den nuværende regering kan stå i
 spidsen for at opfylde 70% målet i 2030.

Begrundelse:

Klimarådet har klart tilkendegivet i både 2021 og i 2022, at
 selvom Folketinget har vedtaget en Klimalov, der sætter mål for
 både 2025 og 2030, er der ikke tegn på, at regeringen er blot i
 nærheden af at nå målene med de tiltag, der er taget på nuvæ-
 rende tidspunkt.
 Den grønne linje i forståelsespapiret er klart overskredet:
 "Vi skal gå forrest i kampen mod klimakrisen. Danmark skal
 markant hæve ambitionerne for klima, miljø og natur og påtage
 sig det internationale lederskab for den grønne omstilling. Fol-
 ketinget kan blive det grønne parlament i verden, der ikke
 kun gør noget, men som gør det, der skal til for at leve op til Pa-
 ris-aftalen." (Politisk forståelse mellem Socialdemokratiet, Ra-
 dikale Venstre, SF og Enhedslisten: Retfærdig retning for Dan-
 mark)

Stillet af: Steen Klærke (Morsø), Ingerliva Friiø (Morsø), Kjeld Bøcker
 (Morsø), Pia Mark Thorsen (Morsø), Ole Lajgaard (Morsø), Charlotte
 Pedersen (Morsø) og Niels Peter Mortensen (Syddjurs).

5.6 ULIGHED I SAMFUNDET FORTSÆTTER IND I ALDERDOMMEN

Mange ældre er præget af, at vi lever i et klassesamfund hvor
 ulighed råder, og denne ulighed fortsætter ind i alderdommen.

Enhedslisten mener, at alle ældre skal behandles med respekt,
 uanset deres økonomi eller fysiske og psykiske form, eller hvor
 de bor. Det er vores kernepolitik at bekæmpe social og økonomisk
 ulighed i samfundet, så ældrepolitikken bør prioriteres meget
 højere.

Derfor fremsættes følgende forslag til initiativer, der skal tages
 op i kommunalt og statsligt regi.

Bekæmp den sociale og økonomiske ulighed blandt seniorer og
 pensionister. 40 % af folkepensionisterne i Danmark ligger i dag
 tæt på fattigdomsgrænsen, og der er specielt mange kvinder i
 denne gruppe. Også mange kommende folkepensionister vil
 være uden gode pensionsordninger, både de mange der i dag er
 uden for arbejdsmarkedet og/eller gennem livet er prekært ansat
 uden mulighed for pensionsopsparring.

Derfor kræver vi, at en forhøjelse af folkepensionens grundbeløb
 og pensionstillæg skal have høj politisk prioritet. Specielt
 pensionstillægget skal forhøjes.

Et andet krav er, at folkepensionen skal reguleres med lønud-
 viklingen, i modsætning til den realnedgang på 0,3% pr. år, som
 indførelse af satspuljen har indebåret i mange år. Disse penge

1 skal tilbageføres til pensionstillægget.

2

3 Aldring kender hverken til hudfarve, religion eller kultur, men
4 sproglige og kulturelle barrierer kan skabe nye udfordringer.
5 De nye ældre skal sikres samme velfærd som andre og ret til
6 fuld folkepension.

7

8

9 NY ÆLDRELOV

10 Mette Frederiksen har varslet "en ny, kort og præcis" ældrelov.
11 Enhedslisten er selvfølgelig enig i at droppe alt unødigt bureaukrati.
12 Men at 98 kommuner frit selv kan bestemme, hvilken ældrepleje
13 de ønsker, risikerer at ende som en spareøvelse, der kan gå ud
14 over den hjælp de ældre kan få, samt true deres rettigheder og
15 retssikkerhed.

16 En ny ældrelov skal derfor have fokus på, at ældre får den
17 hjælp, de har behov for. Derfor mener Enhedslisten, at minimums-
18 rettigheder skal skrives ind i loven, og profit på ældrepleje skal
19 ikke være mulig.

20

21 En ny lov skal sikre, at den enkelte ældre får indflydelse og tages
22 med på råd om hans/hendes behov og ønsker. Det skal ske i
23 samarbejdende og i selvstyrende kommunale teams bestående
24 af hjemmehjælpere, socialpædagoger, sygeplejersker og læger.
25 Minuttyranniet skal afskaffes og hjælperen skal sikres fleksibilitet
26 i sit arbejde under hensyntagen til borgerens akutte og personlige
27 behov. Årsagen til minuttyranniet er, at alle dele af ældreplejen
28 skal kunne måles med henblik på udlicitering. Et opgør med
29 privatiseringen er derfor afgørende for, at der kan komme
30 fokus på den ældre.

31

32

33 FLERE OG EGNEDE BOLIGER FOR ÆLDRE

34 Den danske boligmasse og det danske boligmarked er ufleksibelt
35 og dårligt rustet til at imødekomme udviklingen i befolkningens
36 ønsker og behov. I løbet af de sidste 10 år er antallet af
37 +65-årige forøget med over 250.000. Pr. 1. januar 2021 er der
38 1.176.272 som er 65 år eller derover.

39

40 Behovet for billige boliger til ældre og seniorer skal ikke klares
41 alene med nybyggeri men også ved at indrette ældreegnede
42 boliger i den eksisterende boligmasse. Hertil er kommunale
43 lokalplaner og kommunalt opkøb af private ejendomme et
44 godt redskab.

45

46 Landsbyggefonden, kommunerne og pensionskasserne skal
47 aktivt understøtte udviklingen og etableringen af nye
48 boligformer til ældre og seniorer.

49

50 På lige fod med forældrebestyrelser i børneinstitutioner ønsker
51 Enhedslisten også nedsat plejehjemsbestyrelser på kommunale
52 plejehjem med deltagelse af pårørende og beboere.

53

54

55 BEDRE HJÆLP I EGET HJEM OG PÅ PLEJEHJEM

56 Antallet af +65-årige er forøget, men der er på landsplan skåret
57 6.500.000 hjemmehjælpstimer. Det går ud over rengøring, personlig
58 pleje og sund mad til de ældre. Det rammer især pensionister
59 med den dårligste økonomi hårdt.

60

Kombineret med et stigende antal enlige er der et voksende
behov for seniorboliger, bofællesskaber, aldersblandede bolig-
områder og plejehjem, som vi gerne ser opført som alment
byggeri.

KL vurderer, at der er et behov for yderligere 10.000 plejeboliger
inden 2030.

Uanset at de nye ældre har lært dansk, så hænder det for
mange, at de glemmer det nye sprog, når de bliver gamle. Det
er vigtigt at disse ældre kan tilbydes at blive samlet i enheder,
hvor de kan tale deres eget sprog,

Det betyder også en ekstra indsats fra hjemmeplejen at imøde-
gå de problemer som et stigende antal ofte isolerede enlige får.
Det kan ende i depressioner, som ikke bare kan løses med anti-
depressiver. Det er her ældrepsykiatrien og den psykosociale
indsats spiller ind.

ÆLDREOMRÅDET SKAL HAVE TILFØRT LANGT FLERE MIDLER

Tilsynet med ældrepleje og plejecentre skal forenkles og styrkes.
Alt i alt skal ældreområdet tilføres langt flere midler, så finan-
sieringen dels følger den demografiske udvikling, og dels sikre, at
der er midler nok til at løse de mange opgaver, der skal til for at
kunne sikre folk en tryk alderdom.

God støtte til ældre og gamle kræver et dedikeret og velud-
dannet personale, som synes der er attraktivt at arbejde i
ældresektoren.

Derfor skal der være langt bedre løn- og arbejdsvilkår, som er
afgørende for at tiltrække og fastholde medarbejdere, herunder
skal disse sikres langt mere medindflydelse på deres eget
arbejdsområde.

TILBAGERULNING AF PENSIONSALDEREN

Pensionsreformens sammenkædning af stigende levealder og
stigende folkepensionsalder er dybt asocial og tager ikke
hensyn til nedslidningen på arbejdsmarkedet, som klart
rammer forskelligt.

Ej heller tages der hensyn til de mange, der er fyldt 60 år og
fravælges på arbejdsmarkedet alene grundet deres alder, og
som nu ender i et aktiveringscirkus, der kan føles uden ende.

Ej heller tages der hensyn til ufaglærte og faglærte mænd og
kvinder, der efter et hårdt nedslidende arbejdsliv, får et langt
kortere otium end folk med højere uddannelser og god økonomi.
60% af de ufaglærte har f.eks. forladt arbejdsmarkedet før de
fylder 62.

Folkepensionsalderen skal aldrig blive højere end 67 år, og der
skal være en ret til fleksibel tilbagetrækning for nedslidte og
syge fra de fylder 60. Til gengæld skal alle der ønsker at arbejde
lige så længe de vil, ikke kunne tvinges til at gå af fordi de fylder
67 eller 70.

Der skal være mulighed for nedsat tid, skånejob og sikring mod fyring.

1 **ULIGHED I SUNDHED**

2 Patientens ressourcer og forudsætninger for at begå sig i sund-
3 hedsvæsenet – i kombination med den sundhedsprofessionelles
4 vurdering af patienten – spiller en stor rolle for, hvilket udbytte
5 den enkelte får i mødet med sundhedsvæsenet. Her lades ældre
6 med dårlig uddannelse og dårlig økonomi i stikken.

7
8 Sundhedsvæsenet er formet ud fra billedet af en ideal patient,
9 som forstår de rette indgange, forstår sygdomme, hvordan
10 henvisninger fungerer, hvilke rettigheder der findes, fx i forhold
11 til transport til behandlingsstedet, og som umiddelbart kan
12 imødekomme de krav, der stilles.
13 Dette medfører i sig selv formelle og strukturelle barrierer for
14 lige behandling.

15
16 Kontanthjælpsloft, integrationsydelsen, tolkegebyret, faldende
17 antal praktiserende læger i udsatte by- og landområder er
18 oplagte eksempler på, hvordan ulighed i sundhed kan skabes
19 af politiske beslutninger

20
21 Sundhedsvæsenets organisering er derfor afgørende for outcome/
22 resultatet af behandlingen. Her spiller blandt andet ventetider,
23 kapacitet og brugerbetaling også en rolle. Det er både geografi-
24 ske og organisatoriske forhold. Geografisk, fordi der er kommet
25 længere til de specialiserede behandlingstilbud – især i yderom-
26 råderne.

27
28 Ældrepolitik og kampen mod ulighed er en kamp for alle socialister.

30 **Begrundelse:**

31 Det er en kendsgerning, at de sociale og indkomstmæssige for-
32 skelle vi har i arbejdslivet, fortsætter med forstærket kraft ind i
33 pensionsalderen.

34
35 Den med den højeste livs arbejdsindkomst (veluddannede) har
36 den bedste økonomi og største formue og længere levetid end
37 den ufaglærte med lav indkomst og lav pension.

38
39 Tilsvarende forskelle gælder i sundhed.

40
41 Der ligger en enorm social ulighed her... og social ulighed har altid
42 været et centralt politikfelt for EL.

43 EL mangler en senior-og ældrepolitik. Og dette forslag er starten.

44
45 Stillet af:

46 SÆPU (Senior- og ældrepolitisk udvalg): Ole Nielsen (Gladsaxe), Willi
47 Bjerregård (Herlev), Phillip Nørvig (Gladsaxe), Pia Weise Pedersen
48 (Blågård/Nørrebro), Birthe Nielsen (Østerbro), Hermand Pedersen
49 (Roskilde), Krista Stentoft (Østerbro), Nina Busch (Den Røde Firkant/
50 Nørrebro), Claus Højsgaard (Tønder), Ulla Morin (Nørrebro), Preben
51 Rasmussen (Røddekro/Aabenraa), Hanne Schmidt (Amager Vest),
52 Henning Bentzen (Roskilde), Merete Pedersen (Vesterbro) og Torben
53 Conrad (Den Røde Firkant/Nørrebro).

54
55
56
57
58
59
60

5.7 FORSLAG OM SUNDHEDSPOLITIK
OG ME-PATIENTER

61
62
63 Forslaget udspringer af en sundhedspolitisk skandale, der berører
64 og intimiderer 14-20000 danske ME-patienter.

65
66 I 2019 besluttede et enigt folketing, at der skulle gøres en ekstra
67 indsats for landets ME-patienter – at ME skulle adskilles fra de
68 s.k. Funktionelle Lidelser, at man i DK skulle følge den internationale
69 udvikling i opfattelsen og behandlingen af ME og de ME-syge m.v.

70
71 Sundhedsstyrelsen har med alle midler modarbejdet denne
72 politiske beslutning og således tilsidesat en demokratisk politisk
73 beslutning af et enigt Folketing.

74
75 Sundhedsstyrelsens enerådende opførsel i denne sag ligner det,
76 der netop er beskrevet i Corona-rapporten, hvor sundheds-
77 styrelsen ikke anerkender, at den er et embedsværk, der skal
78 gøre som regering og FT beslutter.
79 Sundhedsstyrelsen har direkte misinformeret FTs sundheds-
80 udvalg om opfattelsen og behandlingen af ME i Sverige og Norge
81 (som påvist i nogle af de linkede artikler).

82
83 Jeg vil foreslå, at EL sætter dette på dagsordenen og sørger for,
84 at vi i DK bliver opdateret mht diagnosticering og behandling af
85 ME-patienter samt hjælp til de berørte familier og at FT
86 beslutningen V82 bliver effektueret nu mere end 2 år efter
87 vedtagelsen. – Der er tidligere rullet hoveder i sundhedsstyrelse
88 og ministerium for mindre forseelser.

91 **EL SKAL ARBEJDE FOR:**

92 • at FTs vedtagelse V82 fra marts 2019 om adskillelse af sygdommen
93 ME (Myalgisk Encephalomyelitis) fra Funktionelle lidelser reelt
94 bliver implementeret, trods sundhedsstyrelsens forsøg på at
95 omgå vedtagelsen.

96
97 • at der som besluttet af et enigt FT oprettes specialiserede tilbud
98 til ME-patienter, så de ikke henvises til behandling på de
99 5 centre for funktionelle lidelser.

100
101 • at de ME-syge bliver diagnosticeret efter nyere opdaterede
102 diagnosekriterier med den diagnosekode, som WHO (G93.3)
103 anbefaler og som følges i andre lande som FX Norge, Sverige,
104 USA, Holland og Canada mv og ikke med den funktionelle
105 lidelse diagnose, som sundhedsstyrelsen netop har opfundet
106 og som intet andet land følger eller anerkender.

107
108 • at gruppen af ME-patienter dermed adskilles fra patienter
109 med forskellige former for træthed – fordi de har behov for
110 en anden behandling

111
112 • at muliggøre hjemmebehandling af de aller sygeste ME-
113 patienter, hvis tilstand forværres af indlæggelse gennem
114 oprettelse af et særligt behandlingstilbud i form af en
115 udadgående funktion bemandet af læger og
116 sygeplejersker med indsigt i ME

117
118 • at der afsættes midler til biomedicinsk forskning i ME

119
120 • at ME-patienternes vilkår bliver undersøgt og beskrevet og at

1 der indsamles data om de patienter, der lider af sygdommen
2 ME, så man i DK har fakta at arbejde ud fra

- 3
- 4 • at Danmark følger de de engelske NICE- guidelines for ME,
5 der forventes vedtaget i april 2021
- 6
- 7 • at Danmark stopper med at følge sundhedsstyrelsens
8 behandlingsanbefalinger om fysisk træning og tankemani-
9 pulation, fordi 85% af patienterne oplever forværring af
10 denne behandling og ME-specialister over hele verden
11 advarer imod den
- 12
- 13 • at vores sundhedspersonale uddannes i sygdommen, så en
14 tidlig indsats kan bidrage til, at sygdommen ikke udvikler sig
15 til stor skade for patienter og samfundsøkonomi
- 16
- 17 • at der iværksættes en undersøgelse af sundhedsstyrelsens
18 manipulationer, - f.eks. hvorfor de direkte misinformerer om
19 tilgangen til og forståelsen af sygdommen i Sverige (og Norge)
20 jvf artiklen i Sundhedspolitisk Tidsskrift om forholdet.
- 21
- 22 • At EL arbejder for at undersøgelsesresultatet får konsekvenser
23 for de ansvarlige
- 24

25 **Begrundelse:**

26 Forslaget genfremsættes. Blev ikke behandlet på sidste årsmøde.
27 Endnu mere aktuelt og nødvendigt nu, fordi de nye retningslinjer
28 fra NICE undsiger den danske tilgang til ME og er helt på linje
29 med dette forslag.

30

31 Stillet af: Esben Gustavussen (Fanø), Bodil Elisabeth Vibede (Esbjerg),
32 Mette Bruun (Esbjerg), Lisbet Skou (Esbjerg), Niels Christian Petersen
33 (Esbjerg), Poul Eck Sørensen (Esbjerg)

37 **5.8 ENHEDSLISTENS FAMILIEPOLITISKE PROGRAM**

38 Årsmødet vedtager "Et godt familieliv" som Enhedslistens
39 familiepolitiske delprogram

40

41 "Et godt familieliv" er Enhedslistens Børnepolitiske Udvalgs
42 opdatering af Enhedslistens familiepolitiske udspil fra 2015.

46 **ET GODT FAMILIELIV -ENHEDSLISTENS FAMILIEPOLITISKE UDSPIL**

47 Over halvdelen af danske forældre oplever ofte, at det er
48 svært at få familie og arbejdsliv til at hænge sammen. Flere og
49 flere børnefamilier føler sig pressede, og stress er et voksende
50 problem.

51

52 Det er ikke tilfældigt. Danskerne er et af de folkeslag, der
53 leverer allerflest arbejdstimer pr. familie, og forældre arbejder
54 i gennemsnit en time mere end ikke-forældre . Samtidig er
55 grænserne mellem arbejdsliv og privatliv blevet mere og
56 mere flydende for mange lønmodtagere.

57

58 Danske forældre har på mange områder de ringeste rettigheder
59 i Skandinavien – Danmark er det sorte får, når det handler om
60 at give børnefamilier gode vilkår, fx når vi sammenligner os med

Norge og Sverige. Det gælder både i forhold til barselsrettigheder,
ret til at holde fri på børns sygedage og mulighederne for
nedsat arbejdstid.

Også børnelivet er mere presset. Samtidig med at danske børn
tilbringer flere og flere timer i daginstitutioner, er der blevet
færre og færre pædagoger og andet personale pr. barn i vores
børnehaver og vuggestuer.

I 2007 barslede den såkaldte Familie og Arbejdsmarkedskommis-
sion med en række forslag til, hvordan der kunne komme større
balance mellem familieliv og arbejdsliv, men siden er intet sket.
Det er derfor ikke underligt, at danskerne ifølge en ny under-
søgelse ikke oplever, at politikerne tager hensynet til børne-
familierne særlig alvorligt .

Vi har brug for at udvikle et samfund, hvor der er plads til familier,
og hvor børn og voksne ikke bare kan holde livet kørende, men
hvor de faktisk kan trives og udvikle sig på deres egne betingelser.

Derfor må vi sætte langt mere fokus på børnefamiliernes vilkår.
Enhedslisten fremlægger her vores visioner og idéer til, hvordan
vi kan skabe et samfund med plads til det gode familieliv.

86 **ET FAMILIEVENLIGT ARBEJDSMARKED**

87 At få familieliv og arbejdsliv til at hænge sammen, er en af de
88 allerstørste udfordringer for danske børnefamilier. Langt de fleste
89 familier har to udearbejdende forældre med fuldtidsarbejde, og
90 det skaber udfordringer og pres for børnefamilierne. Alt for
91 mange forældre går rundt med en knude i maven, fordi de har
92 dårlig samvittighed over for børnene.

93

94 Derfor vil Enhedslisten give forældre med små børn ret til at
95 holde orlov eller gå på nedsat tid, skabe bedre barselsrettigheder
96 og forbedre rettighederne til at holde fri, når børn eller andre
97 nære pårørende rammes af sygdom.

100 **RET TIL ORLOV ELLER DELTID MED DAGPENGEDÆKNING**

101 Hele 41 procent af danskerne ville ifølge en undersøgelse fra
102 Wilke foretrække, at den ene forælder kunne gå hjemme med
103 børnene, hvis det kunne lade sig gøre økonomisk . Men mens fx
104 svenske forældre har ret til at gå ned på 75% deltid, har danske
105 børneforældre ikke en lignende rettighed.

106

107 Under Nyrup-regeringen havde begge forældre i børnefamilier
108 i en årrække ret til at gå på forældreorlov med dagpenge-
109 dækning i op til ét år . Orlovsordningerne gav en dobbelt
110 gevinst. Børnefamilierne fik mulighed for at få bedre tid og rum
111 til familielivet, blandt andet ved at begge forældre kunne holde
112 orlov samtidig. Desuden fik flere ledige foden indenfor på
113 arbejdsmarkedet, når vikariatet skulle besættes.

- 114
- 115
- 116 • Enhedslisten foreslår, at forældreorloven genindføres i en ny
117 udgave, hvor forældre får ret til at vælge imellem enten ét års
118 forældreorlov til hver forælder, eller at gå på deltid, mens de
119 har børn i 0-6-års alderen, med dagpengedækning for de
120 resterende timer.

1 BEDRE BARSELSRETTIGHEDER

2 Også når det kommer til barselsrettigheder, sakker Danmark
3 bagud i forhold til fx Sverige. I Sverige har børnefamilierne ret til
4 69 ugers barsel, hvoraf hver af forældrene får øremærket ni
5 uger, mens de øvrige uger kan anvendes frit. Danske forældre
6 har altså mere end fire måneders kortere barsel end forældre
7 på den anden side af sundet.

- 8
- 9 • Enhedslisten foreslår at give danske forældre ret til samme
10 barselsperiode som forældre i Sverige og med samme øre-
11 mærkning til hvert køn. De nye regler indføres gradvist over en
12 passende årrække.

15 BEDRE FORHOLD FOR STUDERENDE MED BØRN

16 Enhedslisten ønsker at støtte og understøtte studerende der får
17 børn mens de er under uddannelse. Det skal være nemmere at
18 få tid til både familie og studie og de nye familier skal under-
19 støttes økonomisk, så de ikke skal bekymre sig om økonomi, og i
20 stedet kan koncentrere sig om studiet og det nye barn.

- 21
- 22 • Enhedslisten foreslår at ophæve eller opdatere fremdrifts-
23 reformen sådan at muligheden for at studere på deltid
24 udvides for forældre. Enhedslisten ønsker at studietiden og
25 SU'en efter fødsel forlænges med op til halvandet år, i stedet
26 for et enkelt år, som det er tilfældet nu. Desuden foreslår
27 Enhedslisten at hæve forældretillægget for studerende fra
28 2.500 til den ene forælder, til i stedet at tilfalde begge forældre.

31 RET TIL AT PASSE SYGE BØRN

32 Danske forældre har Skandinaviens ringeste rettigheder til at
33 blive hjemme og passe deres børn, når de bliver syge. I Norge
34 har forældre ret til at få fuld løn af deres arbejdsgiver i op til ti
35 dage om året, hvis de har et sygt barn under 12 derhjemme. Hvis
36 man har mere end to børn, kan man få 15 dage fri. I Sverige har
37 forældre og andre omsorgspersoner lov til at holde fri i 120
38 dage om året for at passe sygt barn, indtil barnet fylder 12. I de
39 dage kan de modtage 80 procent af deres løn. Der er intet, der
40 tyder på at ordningerne misbruges i vores nabolande .

41

42 I Danmark er retten til at holde fri med løn under barns sygdom
43 bestemt i overenskomsterne, men man har typisk kun ret til en
44 til to dage pr. sygdomsperiode og højest en uge med løn, når
45 barnet hospitalsindlægges. Mange forældre, der ikke bor i nær-
46 heden af bedsteforældre eller andre, der kan træde til, har store
47 udfordringer med at finde pasning til deres børn ved sygdom.
48 Og i takt med at pensions- og efterlønsalderen stiger, vil det
49 ikke blive nemmere.

50

51 Forældre til syge børn står ofte i et dilemma, og en under-
52 søgelse fra 2014 viser, at hver tredje forælder har afleveret et
53 sygt barn i daginstitutionen. Der er derfor i den grad behov for
54 at forbedre forældres ret til at passe deres børn under sygdom.

- 55
- 56 • Enhedslisten foreslår, at danske forældres ret til at holde fri
57 ved børns sygedage gradvist bringes på niveau med vores
58 nabolande – indledningsvist ved at sikre ret til ti dages fri ved
59 barns sygdom. Vi foreslår, ved lov at indføre en model, der
60 ligner den, vi kender fra barselsområdet (Barsel.dk), hvor ar-

61 bejdsgiverne indbetaler til en fælles fond, som dækker ar-
62 bejdsgiverens udgifter til løn til forældre under barns sygdom.

65 OMSORGS-DAGE TIL AT TAGE SIG AF 66 NÆRE PÅRØRENDE

67 Det er ikke kun, når børn rammes af sygdom, at familierne skal
68 stå klar med pleje og omsorg. Familierne må også ofte hjælpe
69 og yde omsorg, når ældre nære pårørende, rammes af sygdom,
70 eller har brug for ledsagelse til møder med offentlige institutioner
71 mm. Det er en opgave, som særligt kvinderne påtager sig, men
72 som de i dag ikke har frihed eller løn til. Det skaber et pres og
73 en frustration i mange familier – ikke mindst i takt med at pensions-
74 alderen hæves og efterlønnen udfases. Der er behov for, at
75 samfundet tager hensyn til, at familierne i stigende grad har
76 svært ved at løse disse opgaver.

- 77
- 78 • Enhedslisten foreslår, at der sikres fem omsorgsdage (frihed og
79 løndækning) til at tage sig af nære pårørende, der rammes af
80 sygdom. Ordningen udformes på samme måde som for pasning
81 af syge børn via en fælles arbejdsgiverbetalt fond.

83 LIGESTILLING SKAL INDTÆNKES

84 Både i forhold til barsel, orlovsordninger, muligheden for at gå
85 på nedsat tid og retten til at få fri ved sygdom hos børn og andre
86 nære pårørende, er det afgørende, at konsekvenserne for lige-
87 stilling mellem kønnene er tænkt ind i modellerne. Statistikken
88 viser, at det alt for ofte er mødrene, som tager hovedparten af
89 orlovs- og barselsordninger samt sygedage med børnene. Det
90 giver en negativ effekt i forhold til ligestilling mellem kønnene.
91 Fordi kvinder fortsat vil blive set som en mere "ustabil" arbejds-
92 kraft og fordi kvinder derved lider økonomisk tab, når de er
93 mere væk fra arbejdsmarkedet.

94

95 I Sverige er erfaringerne med familievenlige tilvalg dog gode.
96 Bedre barselsrettigheder, muligheder for deltid og andre familie-
97 venlige tiltag bidrager til en mere ligelig fordeling af arbejdet i
98 hjemmet, øger den positive kontakt mellem fædre og børn, og
99 sænker skilsmissetallene. Reglerne skal indrettes, så de bidrager
100 til øget ligestilling i familierne og aktivt understøtter børns
101 forhold til begge deres forældre uanset køn.

104 ET GODT BØRNELIV

105 Glade og trygge familier forudsætter også gode vilkår for børnene.
106 Det gælder både i den sårbare tid ved og efter fødslen, og i de
107 år hvor børnene er i daginstitutioner. Utrygge eller dårlige op-
108 levelser ved fødslen eller i barselstiden kan lægge grunden til
109 problemer, der rækker langt ud i fremtiden, ligesom det ligefrem
110 kan være til fare for børnene når arbejdsdagene på føde-
111 stuerne bliver for pressede. På samme måde kan oplevelsen af
112 at aflevere børn i institutioner med for lidt personale og kvalitet
113 øge stress og bekymring hos børnefamilierne og det kan være
114 til skade både for barnets udvikling og dets trivsel.

117 EN GOD START PÅ LIVET

118 Alle børnefamilier har krav på en tryk start. Erfaringerne fra
119 området viser, at familiedannelsen er en periode, hvor fore-
120 byggelse spiller en stor rolle. God jordemoderomsorg kan

1 medvirke til at undgå sygdommeldinger af den gravide, gen-
2 indlæggelser af de nyfødte og "nybegynder-problemer" i familierne.
3 Men også på sigt kan det betale sig. En god ammeopstart samt
4 sundhedspleje i familierne forebygger en række sygdomme hos
5 børn og unge, for eksempel astma og overvægt.

6
7 I dag ser vi desværre, at fødselsforberedelsen reduceres, og at
8 travlheden på fødeafdelingerne er for stor til at sikre en ordentlig
9 jordemoderomsorg. Der er behov for at sikre et minimum af
10 kvalitet i omsorgen for gravide, fødende og nybagte forældre.

11
12 • Enhedslisten foreslår, at der indføres konkrete basale rettigheder
13 i sundhedsloven. Her er det i forvejen beskrevet, at den gravide
14 har ret til fem forebyggende konsultationer hos egen prak-
15 tiserende læge. Enhedslisten foreslår, at det udvides med fem
16 minimumsrettigheder:

- 17 **1)** Vordende forældre sikres ret til gratis fødsels- og
18 forældreforberedelse af høj kvalitet på små hold.
- 19 **2)** Den fødende sikres ret til at have en jordemoder
20 tilstede under hele den aktive fødsel
- 21 **3)** Ret til at blive på hospital/patienthotel til amning
22 er etableret.
- 23 **4)** Nybagte forældre sikres ret til en efterfødselssamtale
- 24 **5)** Ret til opfølgende besøg af sundhedsplejerske i
25 eget hjem. Enhedslisten anslår, at det koster 150 mio. kr.

26 27 28 **MINIMUMSNORMERING I DAGINSTITUTIONER**

29 Størstedelen af danske børn går i daginstitution eller dagpleje,
30 og de er der mange timer om dagen. Det er afgørende for børnenes
31 udvikling, at dagtilbuddene er af høj kvalitet og skaber rammer,
32 der sikrer tryghed og tid til det enkelte barn.

33
34 Desværre er udviklingen gået den forkerte vej i mange år. Mens
35 børn opholder sig flere timer i institutionerne, er der blevet mindre
36 og mindre personale til at skabe gode rammer for dem.

37
38 Siden 1986 er der kommet 58 procent flere børn pr. voksen i
39 danske institutioner. Det betyder, at der i gennemsnit er næsten
40 12 børn pr. pædagog i børnehaverne i dag. Det viser en opgørelse
41 fra forskningsinstituttet Bureau 2000.

42
43 Samtidig er danskerne klar til at bruge flere skattekroner på at
44 sikre bedre vilkår for børnene. I en nylig undersøgelse fra Analyse
45 Danmark svarede 66 procent af danskerne, at samfundet skal
46 bruge flere penge på personale i daginstitutionerne .

47
48 I 2021 var Enhedslisten med i lov om minimumsnormeringer, som
49 indførte en lovfastsat minimumsnormering i de danske daginsti-
50 tutioner på højst tre børn pr. voksen i vuggestuen og højst seks
51 børn pr. voksen i børnehaven. Desværre hæmmes aftalen af
52 "skrivebordsnormeringer", som medregner de timer, personalet
53 bruger på pauser, møder, kurser, sygdom, ledertid og andre
54 opgaver, hvor de ikke er sammen med børnene. Således er
55 normeringerne gode på papiret, men meget ofte er de langt
56 fra det voksen-nærvær, altså de reelle normeringer, som det
57 enkelte barn oplever. Desuden hæmmes aftalen af en massiv
58 mangel på pædagoger.

59
60 • Enhedslisten foreslår, at lov om minimumsnormeringer op-

61 dateres, så opgørelserne af voksne pr. barn i daginstitutionerne
62 fraregnes et gennemsnit for sygdom, kurser, ledertid, møder og
63 andre opgaver, hvor de voksne ikke bruger tid med børnene.

- 64
65 • Enhedslisten foreslår, at investere i kvaliteten af pædagog-
66 uddannelsen, for at tiltrække flere til pædagogfaget. Herud-
67 over foreslås en lønstigning for pædagoger på 5%, og en
68 landsdækkende teach-first ordning, hvor medhjælperen tilbydes
69 videreuddannelse til enten pædagogisk assistent eller pædagog
70 under fortsat tilknytning til institutionen, hvor medhjælperen
71 er ansat.

72 73 74 **FÆLLES PENSION I DE FØRSTE ÅR.**

75 Siden afskaffelsen af fælles pension for ægtefæller har orlov,
76 deltid og barsel været et økonomisk risikabelt valg for den
77 enkelte. For forældre, som ikke var eller havde været gift, var
78 virkeligheden også dengang risikabel. Når man går på orlov,
79 deltid eller barsel, så mister man indkomst, men samtidig mister
80 man også fremtidig indkomst. Forskning viser nemlig at lønnen
81 også efter orlov, deltid eller barsel udvikler sig mindre. Derfor
82 opsparer den forælder der vælger at gå på orlov, deltid eller
83 barsel mindre i pension end partneren, der i mellemtiden er
84 blevet på arbejdsmarkedet. Enhedslisten synes ikke, at det er
85 retfærdigt, at børnepasningen og omsorgsarbejdet på den
86 måde agtes ringere end lønarbejde udenfor hjemmet.

- 87
88 • Enhedslisten foreslår at indføre fælles indbetaling til pension
89 for forældre i barselsperioden, hvis den ene forælder går på
90 orlov, deltid, eller barsel. Den fælles indbetaling til pension
91 løber indtil barnet er fyldt 8 år.

92 93 94 **FINANSIERING**

95 Flere af forslagene i dette udspil indebærer ikke stigende udgifter,
96 hvis de afledte effekter indregnes. Blandt andet vil ret til orlov
97 eller deltid og bedre barselsrettigheder delvist være udgiftsneutralt,
98 i det omfang ledige indtræder på arbejdsmarkedet i stedet for
99 de forældre der går på orlov, deltid eller barsel. Den fælles
100 pension i børnenes første år er udgiftsneutral. De forslag, som
101 kræver øgede udgifter, foreslår Enhedslisten finansieret ved at
102 øge indsatsen mod multinationale selskabers skatteunddragelse
103 og anvendelse af skattely. Der skal derudover indføres beskatning
104 af finansielle transaktioner og beskatning af kapitalindkomster
105 på samme niveau som skat af arbejdsindtægter. Enhedslisten
106 er parat til at forhandle om andre finansieringskilder.

107 108 109 **Begrundelse:**

110 I 2015 præsenterede Enhedslisten et familiepolitisk udspil. Det
111 var både veludført og flot researchet. Desværre fik det ikke
112 megen opmærksomhed, og kom heller ikke på Enhedslistens
113 hjemmeside, hverken under „politik“ eller „kampagner“.
114 Enhedslistens Børnepolitiske Udvalg har opdateret udspillet til
115 2022, så det kan blive en del af Enhedslistens politiske program
116 og blive brugt til at vise at Enhedslisten har visioner for, og
117 konkrete løsninger på mange børnefamiliers udfordringer.

118
119 Det oprindelige udspil kan findes her: [https://vores.enhedslisten.
120 dk/files/udspil_-_et_familievenligt_samfund.pdf](https://vores.enhedslisten.dk/files/udspil_-_et_familievenligt_samfund.pdf)

1 Der er tilføjet afsnit om „Bedre forhold for studerende med
2 børn“ og „Fælles pension i de første år“. Afsnittet „minimums-
3 normeringer i daginstitutioner“ har gennemgået en større
4 redigering efter aftalen om minimumsnormeringer. Derudover
5 er mindre redigeringer foretaget, fx fordi arbejdsløsheden i
6 dag er lavere end i 2015.

7
8 Stillet af: Enhedslistens Børnepolitiske Udvalg

5.9 EL STØTTER DANSK RATIFIKATION AF FN'S TRAKTAT OM FORBUD MOD ATOMVÅBEN

14 EL skal fortsat – men fremover forstærket – aktivt støtte dansk
15 ratifikation af FN's traktat om forbud mod atomvåben gennem både
16 **1)** intern som ekstern oplysning om traktatens indhold
17 **2)** parlamentarisk arbejde selvstændigt og sammen med andre
18 partier
19 **3)** samarbejde med fredsbevægelsen, herunder FORBYD ATOM-
20 VÅBEN – ICAN i Danmark – og fredsgrupper lokalt
21 **4)** ved at rejse spørgsmålet i bl.a. klima- og miljøbevægelsen og
22 fagbevægelsen samt andre relevante fora
23 **5)** opfordring(er) til medlemmerne om at slutte op om initiativer,
24 herunder demonstrationer og andre opinion- og debatskabende
25 initiativer, landet over.

26
27 [forbedrende ændringsforslag modtages med glæde – især før
28 årsmødet – for at spare tid på selve årsmødet i en sag hvor jeg
29 formoder at alle er enige. Send en mail desang. til
30 tuemagnussen@gmail.com Hvis andre lignende forslag –
31 mod min forventning og uden min viden – er blevet indsendt
32 trækkes dette forslag evt. før årsmødet – hvis forslaget er
33 bedre]

Begrundelse:

34
35
36 Debatindlæg i Politiken 1. marts 2022. , 2. sektion s. 22:
37 [https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art8641236/For-](https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art8641236/Forbud-mod-atomv%C3%A5ben-er-svaret-)
38 [bud-mod-atomv%C3%A5ben-er-svaret-](https://politiken.dk/debat/debatindlaeg/art8641236/Forbud-mod-atomv%C3%A5ben-er-svaret-)

39 Stillet af: Tue Magnussen (Frederiksberg)

5.10 ATOMVÅBEN

44
45 Enhedslisten skal forsætte arbejdet i folketinget for at få forståelse
46 for forbudstraktaten og Enhedslisten skal støtte fredsbevægel-
47 sernes arbejde for en atomvåben fri verden

Begrundelse:

48
49
50 Klokkeren er nu 100 sek. i dommedag ifølge Bulletin of the Atomic
51 Scientists. Atomtruslen og den globale opvarmning af kloden er
52 menneskeskabt, derfor kan vi også forhindre kaos og katastrofe,
53 før det er for sent. Det gælder om at handle – ikke kun håbe. Se
54 Danske Læger mod Kernevåbens folder, som kan læses i en
55 bladversion her: [https://filippage.impleoweb.no/sp-](https://filippage.impleoweb.no/sp-g/22c51f437d6b4fda994bb44837023850/3911964.pdf#page=13)
56 [g/22c51f437d6b4fda994bb44837023850/3911964.pdf#page=13](https://filippage.impleoweb.no/sp-g/22c51f437d6b4fda994bb44837023850/3911964.pdf#page=13)
57 Det har været svært at få Enhedslisten med i dette arbejde.
58 Uanset om HB kan have svært ved at finde gode handlemuligheder,
59 må det netop være det, vi har en ledelse til. Når der er et problem,
60 finder en ledelse en mulighed for handling. Hvis vi er bevægel-

61 sernes parti, skal vi hjælpe bevægelser som er vigtige – især når
62 de er små og ikke først når de er store. Fredsbevægelsen er
63 fremkommet med ICAN's Cities Appeal som vi håber alle
64 progressive i landets byråd vil forsøge at få deres byråd til at
65 støtte. Se arbejdet med Cities Appeal: [http://www.atomvaaben-](http://www.atomvaabenforbud.nu)
66 [forbud.nu https://www.icannorway.no/ican_cities_appeal](https://www.icannorway.no/ican_cities_appeal)

67
68 Stillet af: Freds- og Konfliktløsningsgruppen, Indsendt af Poul Eck
69 Sørensen, poul@peaceweb.dk

5.11 AUTONOME DRÆBERBOTTER OG -DRONER

70
71
72 Enhedslisten vil arbejde for, at maskiner ikke kommer til at
73 bestemme over liv og død. Vi må arbejde for et forbud mod
74 autonome dræberbotter og – droner. Ca. 30 lande er imod
75 i øjeblikket! – Vi skal arbejde for, at alle kommer med!!

Begrundelse:

80
81 Disse våben er udviklet. I maj måned 2021 anvendte Israel,
82 formentlig for første gang, en drone sværm i kamp mod Gaza.
83 D.v.s. en sværm af droner, der indbyrdes kommunikerede om,
84 hvilken drone der skulle dræbe hvem, – der autonomt indstillede
85 deres våben- og autonomt dræbte de palæstinensere, de
86 udvalgte. Der er tidligere anvendt enkelte droner i kamp – f.eks.
87 i Libyen. Biden har lovet, at USAs atomvåben ikke kommer til at
88 blive styret af kunstig intelligens – men vi kan jo ikke vide, om
89 det bliver overholdt. Hvis NATO opstiller atomvåben på grænsen
90 til Rusland i Ukraine, vil det tage en raket 5 min. at nå Moskva.
91 Dette kan tvinge russerne til at lade deres atomvåben styre af
92 kunstig intelligens for at kunne reagere hurtigt nok. Så når man
93 presser et land for meget, går det ud over ens egen sikkerhed.
94 Der er i USA udviklet kunstig intelligens, der med ansigtsgen-
95 kendelse kan finde ud af hvilken race du tilhører. Så det er nu
96 muligt – uden man kan se, hvem der har sendt dronerne – at
97 udrydde en race. Der er droner, der sprænges i små stumper i
98 forbindelse med, at de dræber et menneske. Man kan altså
99 dræbe et andet menneske med ansigtsgenkendelse, uden at
100 man kan finde gerningsmanden. Dette og mange flere spørgsmål
101 rejser autonome våbensystemer. Det er derfor vigtigt, at
102 Enhedslisten arbejder på at skabe debat om dette spørgsmål,
103 for at danne grundlag for, at også Danmark i FN kan arbejde for
104 et forbud.

105
106 Stillet af: Freds- og Konfliktløsningsgruppen, Indsendt af Poul Eck
107 Sørensen, poul@peaceweb.dk

5.12 FREDSS- OG KONFLIKTFORSKNING

108
109
110 Enhedslisten skal arbejde for en permanent bevilling til freds- og
111 konfliktforskning og –uddannelse.

Begrundelse

112
113
114 Det er vigtigt, at der uddannes forskere på dette område. I
115 øjeblikket er vi det eneste land i Norden, der ikke har en
116 freds- og konfliktuddannelse. Det er vigtigt for debatten i
117 Danmark, at vi kan få inspiration fra mennesker med en
118 freds- og konfliktløsningsuddannelse på universitetsniveau.
119
120

1 Folketinget bør også have et bredere grundlag at tage stilling
2 på- både i Folketinget og i udenrigspolitisk næv. Det er vigtigt,
3 at Danmark kan bidrage med ikke militære løsninger på aktuelle
4 internationale konflikter- f.eks. med et veluddannet diplomatisk
5 korps i stedet for blot at bidrage med militære løsninger, som
6 øger spændingerne.

7
8 Stillet af: Freds- og Konfliktløsningsgruppen, Indsendt af Poul Eck
9 Sørensen, poul@peaceweb.dk

13 5.13 RUMMET SKAL VÆRE ET FREDENS 14 OMRÅDE- FRI FOR VÅBEN

15 Enhedslisten skal arbejde for, at alle lande tiltræder et forbud
16 mod våben i rummet, da USA ikke vil være med i de nuværende
17 traktater.

18 **Begrundelse:**

19 I space4peace d. 5/1 2020 fortæller Karl Grossman at: Præsident
20 Donald Trump har underskrevet National Defense Authorization
21 Act for 2020, der fastlægger oprettelsen af en rumstyrke, som
22 den sjette gren af de amerikanske væbnede styrker - på trods
23 af den " Ydre rum-traktat" fra 1967, der udpegede rummet til
24 fredelige formål. Traktaten blev sammensat af USA, det tidligere
25 Sovjetunionen og Storbritannien og er siden underskrevet af de
26 fleste nationer på Jorden. Craig Eisendrath - en amerikansk
27 officer involveret i dens oprettelse, har sagt, at „vi forsøgte at
28 afvæbne rummet, før det blev våbenbelagt ... for at holde krigen
29 ude af rummet. Det forbyder placering af masseødelæggelses-
30 våben i rummet. Selvom Trump-administrationen og det
31 amerikanske militær har sagt, at en rumstyrke er nødvendig,
32 fordi Rusland og Kina bevæger sig ud i rummet militært, har
33 Rusland, Kina og Canada i årtier forsøgt at presse på for en
34 udvidelse af traktaten. De har gået ind for FN's forebyggelse
35 af et våbenkapløb i det ydre rum, som ville bekræfte et forbud
36 mod at placere våben i rummet. USA har modsat sig PA-
37 ROS-traktaten og har effektivt nedlagt veto i FN..." [http://www.](http://www.space4peace.org/articles/dont_militarize_the_heavens.htm)
38 [space4peace.org/articles/dont_militarize_the_heavens.htm](http://www.space4peace.org/articles/dont_militarize_the_heavens.htm)
39 NB: Når et land skyder satelliter ned, vil et andet land miste en
40 stor del af dets informationer og der vil dannes en masse
41 rumaffald, som gør det vanskeligere at bruge rummet til
42 fredelige formål- hvilket vil være til stor skade for alle. USA
43 går efter at bestemme over alle andre lande i rummet- også
44 hvem der skal have adgang til andre planeter og evt. hente
45 mineraler der.

46
47
48 Stillet af: Freds- og Konfliktløsningsgruppen, Indsendt af Poul Eck
49 Sørensen, poul@peaceweb.dk

53 5.14 ENHEDSLISTEN VIL ARBEJDE FOR, AT 54 VI FÅR ET FREDSMINISTERIUM

55 Vi skal have et Fredsministerium, der arbejder for fredelige
56 løsninger af konflikter i Verden, så vi kan undgå krige.

57 **Begrundelse:**

58 Dette vil også give os mulighed for at bidrage til opfyldelse af
59 FNs Verdensmål nr. 16. Se evt. RIKO: Regeringen skal nytænke

60 indsatsen for at nå verdensmål 16 (i 2019). [https://www.altinget.
61 dk/artikel/riko-regeringen-skal-nytænke-indsat-
62 sen-for-at-naa-verdensmaal-16.](https://www.altinget.dk/artikel/riko-regeringen-skal-nytænke-indsatsen-for-at-naa-verdensmaal-16)

63 Et ministerium, der også kan komme med forslag til, hvordan vi
64 kan gøre Danmark til et fredeligt samfund. Et samfund uden
65 had og racisme - og med tryghed for alle. Ambassadør Jan
66 Eliasson, tidligere FN-vicegeneralsekretær og nuværende formand
67 for SIPRI: „sikkerhed starter hjemme" og han sagde videre, at
68 grundstenen for national, regional og international sikkerhed er
69 et velfungerende samfund. Vi skal leve op til Palmekommissionens
70 anbefalinger til en fredeligere verden: "Stater kan ikke længere
71 søge sikkerhed på hinandens bekostning; den kan kun opnås
72 gennem et forpligtende samarbejde". Palme Commission: "States
73 can no longer seek security at each other's expense; it can be
74 obtained only through cooperative undertakings". Vi kan søge
75 inspiration internationalt hos kampagnen GAMIP, som er Global
76 Alliance for Ministries & Infrastructures for Peace- et globalt fæl-
77 lesskab til støtte for fredsministerier. Her kan du finde FN resolu-
78 tioner om dette: <http://gamip.org/un.html>

79
80
81 Stillet af: Freds- og Konfliktløsningsgruppen, Indsendt af Poul Eck
82 Sørensen, poul@peaceweb.dk

83 5.15 FORSLAG TIL UDTALELSE FRA 84 ENHEDSLISTENS ÅRSMØDE: DET SKAL VÆRE 85 MEGET NEMMERE AT BLIVE DANSK STATSBOGGER

86 Mere end 500.000 voksne mennesker bor fast i Danmark, men er
87 ikke danske statsborgere. Mange unge, som er født i Danmark
88 eller opvokset i Danmark, kan ikke få statsborgerskab.

89
90
91 En aftale fra foråret 2021 mellem regeringen, Venstre, Konservative
92 og Liberal Alliance har gjort det endnu mere umuligt, at få dansk
93 statsborgerskab. De nye regler er så stramme, at mange kan
94 leve hele livet i Danmark, uden at kunne blive statsborgere. Det
95 er også ekstremt dyrt. Staten opkræver meget høje gebyrer for at
96 behandle spørgsmål om opholdstilladelser og statsborgerskab.

97
98
99 Det er et alvorligt demokratisk problem at så mange ikke har
100 stemmeret - og det skaber utryghed at folk, der bor fast i landet,
101 ikke kan blive statsborgere.

102
103
104 Enhedslisten ønsker, det skal være langt lettere at få dansk
105 statsborgerskab. Vi mener der skal være objektive kriterier for,
106 hvornår man kan få statsborgerskab - at man har haft lovligt
107 ophold en vis tid i landet og at man ikke er blevet dømt for
108 alvorlig kriminalitet med lang ubetinget straf.

109 Vi mener også, at børn der er født i landet og de der er vokset
110 op i Danmark, skal have ret til at få statsborgerskab.

111
112 Gebyrerne på behandling af ansøgninger om ophold og
113 statsborgerskab skal fjernes.

114
115 En FN-rapport fra 3. december 2021 er stærkt kritisk overfor
116 dansk behandling af statsborgerskab og vi kræver rapportens
117 anbefalinger behandlet parlamentarisk.

118
119 Enhedslisten er stærkt utilfreds med at den socialdemokratiske
120 regering har indgået denne udemokratiske aftale om statsborger-

1 skab til højre side i Folketinget. Vi kræver aftalen opsagt.
2 Dette vil indgå i forhandlingerne om vores støtte til en ny
3 socialdemokratisk regering.

4
5 Vi kræver at det bliver langt lettere at få statsborgerskab og
6 ophold og vil arbejde for en ændring af regler om statsborger-
7 skab og ophold i denne retning.

8
9 Når man bor i Danmark, er det en fordel at kunne dansk. Derfor
10 skal danskundervisning for indvandrere være gratis. Erfaringen
11 viser, at de fleste der flytter til Danmark, kan og vil lære dansk.
12 Tvang hjælper ingen. Derfor er Enhedslisten grundlæggende ikke
13 tilhænger af sprogkrav. Enhedslistens politik er således at
14 undervisning i dansk skal være gratis for indvandrere og at
15 der ikke skal være sprogkrav i at få ret til ophold og
16 statsborgerskab.

17
18 Vi kommer videre med venlighed end med kontrol.

19
20 Stillet af: Antiracistisk Udvalg: Inge Christoffersen (Århus Vest), Birthe
21 Nielsen (Østerbro), Anne Jessen (Vesterbro), Hans Jørgen Vad (Århus
22 Vest), Rasmus Münster (Århus Vest), Mikael Hertoft (Østerbro), John
23 Graversgaard (Århus syd) og Tue Magnussen (Indre By)

27 5.16 OM IMPLEMENTERING AF 28 VORES STATSBOGERSKABSPOLITIK

29 Årsmødet pålægger hovedbestyrelsen og folketingsgruppen
30 straks efter årsmødet at implementere det forrige årsmødes
31 vedtagelse om statsborgerskab. Her gengives de mest centrale
32 dele af vedtagelsen:

33 „Med dette (Artikel 15 stk.1 i FNs Verdenserklæring, vores anm.)
34 som baggrund bør det være slået fast, at statsborgerskab princi-
35 pielt er en ret, og ikke en gave, som man skal gøre sig fortjent til.“
36 „Dette følger klart af artikel 15, stk. 2, som siger, at 'Ingen må
37 vilkårligt berøves sin nationalitet eller nægtes ret til at skifte
38 nationalitet.' For Enhedslisten betyder det, at der må ligge
39 objektive kriterier til grund for tildeling af statsborgerskab.“
40 „En ret til statsborgerskab efter et bestemt åremål, betyder ikke,
41 at nogen skal påtvinges det – den gælder kun dem, som aktivt
42 søger om det.“

43 Med 'bestemt åremål' menes der efter 'års lovligt ophold', hvilket
44 udelukker folk, som har begået forbrydelser mod staten, jf.
45 straffelovens kapitler 12 og 13.

46 **Begrundelse:**

47 Allerede da folketingsgruppen i 2020 nægtede at støtte 'Borger-
48 forslaget om automatisk statsborgerskab' lovede hovedbesty-
49 relsen en opdatering af vores politik på området. Men det
50 næste halve frem til årsmødet i 2021 skete der intet. Og nu
51 er der igen gået ni måneder uden HB er kommet det mindste
52 videre – det har ikke en gang været på HBs dagsorden. Vi finder
53 det uacceptabelt, at HB på denne måde sylter beslutninger fra
54 Enhedslistens øverste myndighed.

55 Vedtagelsen fra 2021 kan i sin helhed ses her:

56 [https://vores.enhedslisten.dk/wp-content/
57 uploads/2021/05/A%CC%8Arsmoedevedtagelse-om-statsbor-
58 gerskab.pdf](https://vores.enhedslisten.dk/wp-content/uploads/2021/05/A%CC%8Arsmoedevedtagelse-om-statsborgerskab.pdf).

59
60

Begrundelse: Allerede da folketingsgruppen i 2020 nægtede at
61 støtte 'Borgerforslaget om automatisk statsborgerskab' lovede
62 hovedbestyrelsen en opdatering af vores politik på området.
63 Men det næste halve frem til årsmødet i 2021 skete der intet. Og
64 nu er der igen gået ni måneder uden HB er kommet det mindste
65 videre – det har ikke en gang været på HBs dagsorden. Vi finder
66 det uacceptabelt, at HB på denne måde sylter beslutninger fra
67 Enhedslistens øverste myndighed.

68 Vedtagelsen fra 2021 kan i sin helhed ses her:

69 [https://vores.enhedslisten.dk/wp-content/
70 uploads/2021/05/A%CC%8Arsmoedevedtagelse-om-statsbor-
71 gerskab.pdf](https://vores.enhedslisten.dk/wp-content/uploads/2021/05/A%CC%8Arsmoedevedtagelse-om-statsborgerskab.pdf).

72
73
74 Stillet af: Antiracistisk Udvalg (ARU), Århus Vest-afdelingen, Adam
75 Johansen (Amager Øst), Allan Krautwald (Svendborg), Alvin
76 Mosegaard Jensen (Fåborg), Casper Kennild (Viborg), David Trappaud
77 Rønne (Østerbro), Doris-Clarisse Lukunku (Århus Vest), Freddy Jensen
78 (Århus Vest), Gerd Møller (Århus Øst), Gitte Pedersen (Nørrebro Park),
79 Grethe Fyrstenberg Laursen (Horsens), Hanne Schmidt (Amager Vest),
80 Hans Jørgen Vad (Århus Vest), Helge Bo Jensen (Albertslund), Inge
81 Christoffersen (Århus Vest), Inger V. Johansen (Østerbro), Jan Olesen
82 (Århus Vest), Jean Thierry (Nordvest), Jeanne Toxværd (Gentofte), Jeppe
83 Milthers (Albertslund), Karin Jørgensen (Svendborg), Kit Mosegaard
84 Bruun (Fåborg-Midtfyn), Kurt Olsen (Albertslund), Lavra Lumholt Holm
85 (Halsnæs), Leif Mikkelsen (Amager Øst), Lise Baastrup (Randers), Martin
86 Mørch (Skive), Niels Frølich (Østerbro), Niels Henrik Nielsen (Østerbro),
87 Ole Bach (Ydre Nørrebro), Pia Thorsen (Morsø), Poul Krogsgård (Århus
88 Vest), Rasmus Münster (Århus Vest), Solvejg Sieg Sørensen (Skive), Søren
89 Bundgaard Poulsen (Århus Syd), Tina Vejby (Halsnæs), Tue Magnussen
90 (Indre By), Vibeke Sypli Enrum (Faaborg-Midtfyn) og Viggo Jonassen
91 (Århus Vest).

92 5.17 FORSLAG TIL ÅRSMØDE-VEDTAGELSE OM 93 STATSBOGERSKAB

94 Årsmøde-vedtagelsen ang. statsborgerskab 2021 skal læses og
95 forstås i fuld overensstemmelse med borgerforslaget „Automatisk
96 statsborgerskab efter 10 år“.

97 Hvis der derfor skal være tale om objektive kriterier, så må det
98 være de i borgerforslaget nævnte:

- 99
100
101
102 **1)** et opholdskrav på 10 år eller mindre
103 **2)** et vandelskrav om ikke at have begået forbrydelser mod staten,
104 jf. straffelovens kapitler 12 og 13.

105 **Begrundelse:**

106 Der må ikke være nogen tvivl om, at man ikke kan stille alle
107 mulige objektive kriterier, hvis der skal være tale om en rettig-
108 hed. Åremålet er det som sikrer, at man faktisk har en rettighed
109 efter en bestemt tid.

110
111
112 Stillet af: ARU - Antiracistisk udvalg, Inge Christoffersen (Århus Vest),
113 Jan Olesen (Århus Vest), Poul Krogsgård (Århus Vest), Hans Jørgen Vad
114 (Århus Vest), Tue Magnussen (Frederiksberg), Anne Jessen (Vesterbro)
115 og Birthe Nielsen (Østerbro).

5.18 STOP RUSLANDS IMPERIALISME

Ruslands uprovokerede invasion af Ukraine den 24. februar 2022 har overrasket og chokeret hele verden. Enhedslisten fordømmer entydigt Ruslands aggression. Enhedslisten støtter ubetinget op om Ukraines ret til selvbestemmelse, selvforsvar og retten til eget land.

Vi står i en ny sikkerhedspolitisk virkelighed i Europa. Den russiske angrebskrig i Ukraine skriver sig ind i en stadig mere aggressiv, militaristisk og dominanspolitisk fremfærd over for Ruslands nabolande. Ruslands krigeriske optræden er dog ikke begrænset til Østeuropa, men udfolder sig også blodigt i lande som Syrien, Libyen og hinsides. Disse russiske ambitioner om at restaurere en imperial storhedstid er en betydelig trussel mod global fred, frihed og sikkerhed. Og for en række lande tæt på Rusland, er der tale om en meget konkret og aktuel trussel.

Enhedslistens støtter alle landes ret til national selvbestemmelse, suverænitæt og selvforsvar og vi støtter og værner om international respekt for folkeretten.

Enhedslisten har altid været kritisk over NATO, og militæralliansens ageren og formål. Det er vi fortsat. NATO har bidraget til en række konflikter, eksempelvis i Libyen og Afghanistan, der har gjort verden til et mere usikkert sted. Enhedslisten arbejder for nedrustning, afspænding og fred i Europa og resten af verden, og modarbejder våbenkapløb, som øger risikoen for krig og katastrofer. Det står i mange tilfælde i direkte modstrid med NATO. På basis af den nye sikkerhedspolitiske situation er der behov for at styrke vores kamp for fred på alle fronter.

Vi arbejder for styrkelse af FN og fælles sikkerhedspolitiske fora som OSCE. Vi arbejder her og nu for en styrkelse af nordiske forsvarsalliancer og på længere sigt en ny sikkerhedsarkitektur, som alternativ til NATO. Så længe et sådan alternativ ikke eksisterer, er det ikke aktuelt, at Danmark melder sig ud, men vi vil arbejde for at NATO ikke bidrager til angrebskrige og rustningskapløb men i stedet søger dialog og afspænding. Ikke mindst i Arktis og andre potentielle konfliktzoner. Enhedslisten arbejder også for nationalt at omdanne det danske forsvar til et nationalt territorialforsvar, frem for en interventionsstyrke, der er indrettet til angrebskrige, og som kan tjene som et redskab for stormagtsinteresser.

Enhedslisten vil samarbejde med den progressive venstrefløj og fredsbevægelser i Norden og resten af verden i arbejdet for fred, afspænding og nedrustning.

Stillet af: Jonas Kylov Gielfeldt (Roskilde), Allan Ahmad (Blågård), Stine Brix (Nordvest), Mette Bloch Hansen (Amager Vest), Nikolaj Villumsen (Herlev) og Mikkel Warming (Sydhavnen).

5.19 ENHEDSLISTEN ER IMOD KRIG OG OPRUSTNING

Enhedslisten fordømmer alle stormagters oprustning og militære aggressioner. Det gælder USA's og NATO's oprustning i Europa og andre steder, støtte til militærkup og morderiske krige i Mellemøsten. Det gælder EU's militære oprustning og

aggressioner i Sahel-regionen. Det gælder Kinas oprustning og aggressioner i det sydkinesiske hav. Det gælder Ruslands oprustning og aggressioner i centralasien, Kaukasus og Østeuropa, herunder Ruslands grufulde invasion af Ukraine. Det gælder alle globale og lokale stormagter.

Når verdens forskellige stormagter opruster og starter krige, er det udtryk for deres interne rivalisering. En rivalisering om naturressourcer som olie og gas, om geostrategiske interesser og om markedsandele. Det handler grundlæggende om landenes økonomiske magt og indflydelse, om at skabe de bedste betingelser for disse landes virksomheder, på bekostning af befolkningerne.

Danmark er medlem af NATO og har igennem mere end 20 år, i tæt alliance med USA, deltaget i flere brutale krige. Danmarks såkaldt aktivistiske udenrigspolitik er til skade for verdensfreden og har betydet tab af tusinder af menneskeliv.

Regeringens planer om at invitere amerikansk militær til Danmark, er et skridt i retning af yderligere NATO-oprustning i Europa. Det er samtidig et brud på mere end 70 års dansk politik om at afvise fremmede tropper på dansk jord, udenfor Grønland.

Der er brug for en helt anden kurs. Danmark skal ikke bidrage til oprustning og krig. Danmark skal tvært imod bidrage til nedrustning, afspænding, dialog og fred.

Når stormagter opruster eller starter krige, sker det altid i sammenhæng med propaganda om "fjenden". En propaganda der har til formål at få befolkningen til at acceptere oprustning og i sidste ende være villige til at slå ihjel eller ofre deres liv. Det er afgørende at gå imod en sådan krigspropaganda, og stå fast på først og fremmest at kræve at regeringen i eget land bidrager til nedrustning og fred, i stedet for at optrappe konflikten.

Derfor er det i Danmark vores vigtigste opgave at kæmpe imod den oprustning og krigsdeltagelse som den danske regering deltager i.

Enhedslisten støtter samtidig befolkningers legitime modstand imod imperialistiske overgreb. Vi støttede modstandskampen i Vietnam, imod USA's imperialisme. Vi støttede kurdernes og syrernes dobbelte kamp imod Assad-regimet (som blev hjulpet af Ruslands bomber) og imod Islamisk Stat. Og der er mange andre eksempler.

At modsætte sig imperialistiske magters krige og støtte befolkningers modstandskamp imod imperialistiske krige er ingen modsætning. Tvært imod er det to sider af samme sag.

I en situation med flere forskellige stormagter, ser vi dog også eksempler på at én stormagt bidrager til at bevæbne en befolkning der kæmper imod en anden stormagt, med det formål at svække den konkurrerende stormagt. Dette udgør et dilemma for os. Vi ønsker ikke at hjælpe hverken den ene eller anden stormagt i deres rivalisering imod hinanden. En rivalisering der kun repræsenterer deres forskellige økonomiske interesser og som i sidste ende kan bringe verden ud i en verdenskrig, som vi har set det tidligere i historien.

1 Samtidig ønsker vi at hjælpe befolkninger der bliver udsat for
2 militære aggressioner fra en stormagt, uanset hvilken stormagt
3 der er tale om. I dette dilemma kan vi ikke gøre andet end at
4 vurdere den konkrete situation i hvert tilfælde.

5
6 Stillet af: Absalon Billehøj (Amager Øst), Allan Krautwald (Svendborg),
7 Astrid Vang Hansen (Aalborg), Casper Kennild (Viborg), Charlotte Valløe
8 (Skanderborg), Chris Bay (Århus Vest), Claus Højsgaard (Tønder), Edin
9 Sumar (Valby), Gert Møller (Århus Øst), Gitte Christensen (Stevns), Gitte
10 Kjær Hansen (Nørrebro - Røde Firkant), Gitte Velling (Nordvest), Jan
11 Olesen (Århus Vest), Janne Toft-Lind (Mariagerfjord), Jens Lund Hansen
12 (Bornholm), Jette Kromann (Blågård), Kim Lejbølle Kristiansen (Nyborg),
13 Lars Hansen (Nørrebro), Lavra Lumholt Holm (Halsnæs), Leif Mikkelsen
14 (Amager Øst), Leon Lauritsen (Holstebro-Struer-Lemvig), Lise Baastrup
15 (Randers), Marie Lassen (Århus Vest), Mike Ashtari (Køge), Monica Fri
16 (Frederikshavn-Læsø), Morten Nielsen (Christianshavn), Niels
17 Overgaard Hansen (Skive), Niels Peter Mortensen (Syddjurs), Ole
18 Andersen (Silkeborg), Ole Søderquist (Slagelse), Pernille Christensen
19 (Frederikshavn-Læsø), Pia Thorsen (Morsø), Rene Braunstein
20 (Skanderborg), Robert Refby (Vanløse), Sejer Folke (Stevns), Sinem
21 Demir (Nordvest), Steffen Østergaard (Syddjurs), Tina Vejby (Allerød)
22 og Trine Simmel (Valby).

25 26 **5.20 ENHEDSLISTEN ARBEJDER** 27 **FOR EN FREDELIG VERDEN**

28 Enhedslisten arbejder for en fredelig verden, hvor alle mennesker
29 kan leve et liv uden frygt for krig. Vi bekæmper militarisme og
30 arbejder for nedrustning, afspænding og fred i Europa og resten
31 af verden.

32
33 **Internationalt arbejde og opbygning af alliancer på tværs af**
34 **landegrænser er helt afgørende. Vi arbejder for at styrke det**
35 **nordiske samarbejde, FN og organisationen for fred og sikkerhed**
36 **i Europa. Ligesom vi også vil opbygge samarbejdet med freds-**
37 **aktivister og bevægelser på tværs af grænser.**

38
39 **Enhedslisten har altid været imod NATO,, og det er vi fortsat.**
40 **Vi mener ikke NATO bidrager til fred og afspænding, og vi mener**
41 **alliancen i mange tilfælde ikke agerer som en forsvarsalliance.**
42 **NATO har taget del i blodige krige bl.a. i Irak og Afghanistan, der**
43 **har gjort verden til et mere usikkert sted og kostet tusindvis af**
44 **menneskeliv. Konstant militær oprustning og højere militær-**
45 **budgetter er en farlig kurs. Vi ønsker ikke våbenkapløb, som øger**
46 **risikoen for krig og katastrofer. Derfor ønsker vi naturligvis heller**
47 **ikke amerikansk militær tilstedeværelse på dansk jord.**

48 **I Europa står vi nu i en helt ny sikkerhedspolitisk situation. Putins**
49 **brutale og ulovlige invasion af Ukraine er en utilgivelig forbrydelse**
50 **som Enhedslisten fordømmer på det kraftigste. Krig er foragt for**
51 **liv. Og Ruslands aggressive imperialisme er en trussel både mod**
52 **den ukrainske befolkning. Og imod verdensfreden.**

53 **I denne svære og usikre tid, har vi derfor brug for at diskutere og**
54 **genvurdere sikkerhedssituationen og vores internationale sam-**
55 **arbejder.**

56
57 **Enhedslistens mål er stadig at Danmark, ligesom Sverige, skal**
58 **stå udenfor NATO. Men det forudsætter en konkret vurdering af**
59 **den sikkerhedspolitiske situation og styrkelsen af alternative**
60 **samarbejdsformer på nordisk, europæisk og internationalt plan.**

61 På længere sigt er der behov for at udvikle en ny sikkerheds-
62 arkitektur, som alternativ til NATO.

63
64 Derfor igangsætter Enhedslisten nu en systematisk drøftelse
65 af dette i samarbejde med venstrefløjspartier især i Norden og
66 Europa samt eksperter, fredsforskere, fagbevægelser og andre
67 organisationer og bevægelser frem mod næste årsmøde.

68
69 Stillet af: Finn Sørensen (Amager Vest), Christine Lundgaard (Blågård),
70 Eva Flyvholm (Holbæk) og Per Clausen (Aalborg)

71 72 73 **5.21 OM STØTTE TIL FOLKEBEVÆGELSENS** 74 **OPSTILLING**

75
76 Det var et hårdt slag for 'Folkebevægelsen mod EU' (FB), at den
77 ikke opnåede valg til EU-Parlamentet i 2019. Og ikke mindst,
78 fordi en genopstilling kræver et kæmpe arbejde med at samle
79 de 70.000 underskrifter, som er nødvendige.

80 Enhedslisten vil aktivt bakke op om dette ved: 1. Officielt at
81 melde det ud via folke-tingsgruppen. 2. At synliggøre kampagnen
82 på Enhedslistens hjemmeside. 3. At ud-sende en opfordring til
83 afdelingerne om at bakke aktivt op.

84 **Begrundelse:**

85
86 Alene af den grund, at Enhedslisten er kollektive medlemmer
87 af FB burde dette være en selvfølge. Men også af den mere
88 pragmatiske grund, at uden FBs opstilling vil Enhedslisten
89 næppe kunne opnå valg til EU-parlamentet.

90
91 Stillet af: Århus Vest-afdelingen, Allan Krautwald (Svendborg), Alvin Mo-
92 segaard Jensen (Fåborg), Birthe Nielsen (Østerbro), Casper Kennild (Vi-
93 borg), David Trappaud (Rønne), Doris-Clarisse Lukunku (Århus Vest),
94 Edin Sumar (Valby), Freddy Jensen (Århus Vest), Gerd Møller (Århus Øst),
95 Gitte Pedersen (Nørrebro Park), Grethe Fyrstenberg Laursen (Horsens),
96 Hanne Schmidt (Amager Vest), Hans Jørgen Vad (Århus Vest), Helge Bo
97 Jensen (Albertslund), Inge Christoffersen (Århus Vest), Inger V. Johansen
98 (Østerbro), Jan Olesen (Århus Vest), Janne Toft-Lind (Hobro), Jean Thie-
99 rry (Nordvest), Jeanne Toxværd (Gentofte), Jens Lund Hansen (Born-
100 holm), Jeppe Milthers (Albertslund), Johan Juhl Thomsen (Vejle), John
101 Graversgaard (Århus Syd), Karen Nygård (Århus Vest), Karin Jørgensen
102 (Svendborg), Kit Mosegaard Bruun (Fåborg-Midtfyn), Kit Aastrup (Århus
103 Nord), Kurt Olsen (Albertslund), Lavra Lumholt Holm (Halsnæs), Leif
104 Mikkelsen (Amager Øst), Leon Lauritsen (Holstebro Struer Lemvig), Lise
105 Baastrup (Randers), Malene Erenskjold (Skive),
106 Margit Kjeldgaard (Helsingør), Martin Mørch (Skive), Niels Frølich
107 (Østerbro), Niels Henrik Nielsen (Østerbro), Niels Peter Mortensen (Syd-
108 djurs), Ole Bach (Ydre Nørrebro), Peter Iversen (Århus Vest), Poul Krogs-
109 gård (Århus Vest), Rasmus Münster (Århus Vest), Rasmus Underbjerg
110 Pinnerup (København Nordvest), Rina Krøyer (Odense), Sebastian
111 Adorján Dyhr (Sorø), Solvejg Sieg Sørensen (Skive), Søren Bundgaard
112 Poulsen (Århus Syd), Tina Vejby (Halsnæs), Tue Magnussen (Indre By) og
113 Viggo Jonassen (Århus Vest).

5.22 SOLIDARISK OMFORDDELING I ENHEDSLISTEN

Årsmødet pålægger Hovedbestyrelsen at oprette en kommunal omfordelingspulje i Enhedslisten udefra nedenstående retningslinjer. Hovedbestyrelsen skal inddrage kommunalgruppen i den endelige udformning af puljen.

INDBETALING TIL PULJEN:

- Puljens indtægter kommer fra alle afdelinger med et eller flere kommunalbestyrelsesmedlemmer. Disse afdelinger indkræves 10% af de samlede årlige indtægter af partiskat fra kommunalbestyrelsesmedlemmer samt poster som er tilknyttet til kommunalbestyrelsesarbejdet.
- Afdelingerne har forsat frihed til at prioritere fritagelse for partiskat ude fra de rammer som er vedtaget af årsmødet om partiskat. Indtægter fra partiskat defineres som den nettoindkomne partiskat, som afdelingerne posterer med i de årlige budgetter.

OVERFØRSEL FRA PULJEN:

- Det samlede beløb i puljen overføres ligeligt til de afdelinger, som ikke har kommunalbestyrelsesmedlemmer valgt.

ADMINISTRATION AF PULJEN:

- Puljen administreres af landskontoret. Hovedbestyrelsen får til opgave at finde de nødvendige ressourcer til administration af puljen.
- Overførslerne til puljen skal ske senest ved udgangen af kalenderåret. Overførsler til afdelingerne sker senest ved udgangen af det efterfølgende januar måned.
- Afdelinger der har flere kommuner tilknyttet og som både har repræsentation og ikke-repræsentation i kommunalbestyrelserne kan fritages for tilknytning til puljen.
- Hvis der oprettes nye afdelinger i områder uden kommunalbestyrelsesmedlemmer tilknyttet, bliver disse afdelinger berettiget til støtte fra puljen ved det efterfølgende årsskifte.
- Opkrævning af indtægter træder i kraft fra 1. januar 2023, med henblik på udbetaling i januar 2024.

Begrundelse:

Afdelingerne i Enhedslisten har meget forskellige forudsætninger for aktivisme og gennemførelse af valgkampe. Økonomi spiller her en væsentlig rolle. De afdelinger der modtager partiskat fra kommunalbestyrelsesmedlemmer har større økonomiske muskler til at gennemføre aktivisme og valgkampe. Forslagsstillerne ønsker at Enhedslisten skal være et stærkt aktivistisk parti i hele Danmark og derfor mener vi, at der er behov for at lave en økonomisk omfordeling fra de økonomisk ressourcerstærke afdelinger, til afdelinger med mindre ressourcer. Forslaget ligger op til en simpel og ukompliceret administration gennem en ligelig fordeling af midlerne. Forslaget træder i kraft i 2023, da de fleste afdelinger har allerede vedtaget deres budgetter for 2022.

Stillet af: Allan Ahmad (Nørrebro-Blågård), Rasmus Vestergaard Madsen (Amager Øst), Maja W. Albrechtsen (Aarhus Nord), Mathilde Winther (Nørrebro - Den røde firkant), Else Kayser (Aarhus Syd), Thorvald Emil Jepsen (Horsens), Ibrahim Benli (Herlev) og Jesper Kiel (Svendborg).

5.23 STØTTE TIL SOLIDARITET

Enhedslisten støtter Mediehuset Solidaritet med 200.000 kroner x 3 i årene 2023, 2024 og 2025.

Pengene gives på samme betingelser som den tidligere aftale:

- 1) Tilskuddet er betinget af at Enhedslisten ikke lider alvorlige valgnederlag eller på anden måde får en alvorlig svækkelse af sin økonomi.
- 2) Enhedslisten finder at Solidaritets grundlag er demokratisk og socialistisk og støtten er betinget af at dette forsat er tilfældet.
- 3) Enhedslisten finder at Solidaritets vedtægter, organisation og redaktions system har en grundlæggende demokratisk opbygning – og støtten er betinget af, at dette forsat er tilfældet.
- 4) Enhedslisten finder at arbejdet, med at opbygge en aktiv kreds af brugere, producenter og debattører, der støtter mediet, er meget vigtigt og vil støtte Solidaritet i dette arbejde. Hvis dette ikke lykkes, vil Enhedslisten forbeholde sig ret til at trække støtten.
- 5) Enhedslisten finder at Mediehuset har lagt en realistisk plan for, hvordan mediehuset kan blive økonomisk bæredygtigt og støtten er betinget af at dette forsat er tilfældet.

Enhedslistens Hovedbestyrelse udpeger en kontaktperson til Solidaritet, som kan få fuld indsigt i Solidaritets økonomi, bestyrelsesmøder/referater, aktiviteter og strategiske beslutninger og som rapporterer tilbage til HB.

Begrundelse:

Solidaritet når meget med små midler. Opgaven er være et åbent og kritisk medie for Venstrefløjen – og det arbejder Solidaritet med på flere fronter, gennem netmediet – tidsskrift – podcasts – video. Vilklårene er ikke nemme. Solidaritet har det som humlebien. Den kan ikke flyve – men den gør det!

2.500 artikler, 20 bøger, 175 podcast og 15 videoer er det blevet til de sidste 3 år, og der kommer dagligt nyt indhold på siden. På den måde har Solidaritet udviklet sig til en afgørende platform for udviklingen af en bred venstrefløjs offentlighed. Samtidigt har Solidaritet opbygget en medlemsorganisation, der gør at medlemmer allerede nu udgør den største enkelt kilde til indtægter. Det sikrer et minimumsgrundlag og uafhængighed.

Enhedslisten støtter Solidaritet for at bidrage styrke til at styrke en bred venstrefløjs offentlighed, som har hårdt brug for et åndehul i det danske mediebillede.

1 Stillet af: Laura Kofod (Bornholm), Michael Schørlardt (Sydhavnen),
 2 Gitte Velling (Nordvest), Reinout Bosch (Nordvest), Jette Gottlieb
 3 (Christianshavn), Ole Wugge (Røde Firkant), Jeppe Rohde
 4 (Røde Firkant), Vibeke Kold (Rødovre), Mikael Hertoft (Østerbro),
 5 Janus Rønbaach (Christianshavn) og Morten Riis (Bornholm).

5.24 PARTIDISKUSSION OM BEDRE FORANKRING I ARBEJDERKLASSEN UDEN FOR DE STØRRE BYER

11 Årsmødet pålægger HB at iværksætte en partidiskussion om,
 12 hvordan Enhedslisten får en bedre forankring blandt faglærte
 13 og ufaglærte arbejdere, især uden for de større byer. Her skal
 14 diskuteres årsager til, at Enhedslisten har en dårlig tilslutning
 15 blandt denne del af arbejderklassen og hvad der skal til, politisk
 16 og organisatorisk, for at ændre på dette. Diskussionen opsum-
 17 meres mhp. fremsættelse af evt. konkrete forslag til vedtagelse
 18 på årsmødet 2023.

Begrundelse:

22 Venstrefløjen har de seneste årtier haft svært ved at forbinde
 23 sig til arbejderklassen. Det gælder i Danmark såvel som inter-
 24 nationalt. Venstrefløjenspartierne har hovedsageligt fundet deres
 25 medlemmer og vælgere blandt de veluddannede i storbyerne.

27 Internationalt har man længe diskuteret, hvordan venstrefløjen
 28 igen kan vinde arbejderklassen. I Belgien har arbejderpartiet
 29 (PTB) haft succes med netop det formål, og senest har Vänster-
 30 partiet i Sverige vedtaget en strategi om, at vinde arbejderklassen
 31 uden for de større byer.

33 I Danmark er vi desværre ikke så langt endnu. Ved årsmødet i
 34 2020 blev det vedtaget, at hovedbestyrelsen skulle "udvikle en
 35 strategi for, hvordan vi forankrer os bedre blandt den brede
 36 arbejderklasse uden for de større byer". Det var et afgørende
 37 skridt i retning af et Enhedslisten, der favner bredere blandt den
 38 faglærte og ufaglærte del af arbejderklassen, også udenfor de
 39 større byer.

41 I løbet af 2021 har en mindre gruppe i hovedbestyrelsen,
 42 nedsat til dette formål, arbejdet med spørgsmålet. Gruppen
 43 har analyseret vælgerundersøgelser, de seneste folketings- og
 44 kommunalvalg, og afholdt flere møder med en lang række
 45 relevante udvalg og afdelinger.

47 Arbejderklassen er bredere end de faglærte og ufaglærte, men
 48 Enhedslisten står exceptionelt svagt blandt denne gruppe.
 49 Faglærte og ufaglærte udgør samtidig den absolut største del
 50 af arbejderklassen og knap 40% af befolkningen mellem 18 og
 51 59, der ikke er under uddannelse. I landkommuner, oplands-
 52 kommuner og i provinsbyer er andelen af ufaglærte og faglærte
 53 typisk oppe på omkring 45-50%, hvorimod i storbyerne, hvor
 54 Enhedslisten står stærkest, er andelen nede på omkring 30%, i
 55 nogle tilfælde endda lavere.

57 Enhedslisten har en kæmpe opgave foran sig i forhold til at
 58 forankre os i denne absolut største del af arbejderklassen og
 59 befolkningen. Det er gruppens opfattelse, at der i visse dele af
 60 partiet er en stærk bekymring for, om vi er i stand til at nå

denne del af arbejderbefolkningen.

Det er ligeledes gruppens opfattelse, at problemet ikke kan
 løses gennem enkelte organisatoriske tiltag eller politiske
 udtalelser vedtaget på et årsmøde. Det handler om, at vi i
 fællesskab er nødt til at udvikle svarene. Derfor er det nødven-
 digt, at der gennemføres en større diskussion bredt i partiet om
 problemstillingen således, at vi samlet og på alle niveauer fra
 lokalafdelinger til Christiansborg og Bruxelles kan rykke i retning
 af at blive et bredt favnende og landsdækkende arbejderparti.

Vi har med fuldt overlæg ikke indskrevet i selve forslaget,
 hvordan denne partidiskussion skal organiseres. Det bliver
 HB's opgave at definere dette.

Vi vil blot nævne, at det er vigtigt, at man ikke kun overlader det
 til en lille arbejdsgruppe. Det er et spørgsmål, der vedrører hele
 partiet, og derfor bør alle relevante niveauer i partiet deltage i
 løsningen af denne opgave: Vore folkevalgte på alle planer, rele-
 vante udvalg og afdelinger, og ikke mindst hovedbestyrelsen.
 Opgavens løsning skal også rodfæstes på landskontoret og hos
 regionssekretærerne. Det er en fælles opgave for hele partiet at
 udvikle en strategi, der kan bringe os nærmere målet.

Udover disse bemærkninger, vil vi henvise til den beretning vi
 har indsendt til årsmødet.

Stillet af: Aida Ammary (Vesterbro), Vibeke Syplli Enrum
 (Faaborg-Midtfyn), Esben Bøgh Sørensen (Aarhus N), Louis Jacobsen
 (Blågård, Nørrebro), Finn Sørensen (Amager Vest), Sabrina Christiansen
 Broch (Herning), Morten Schjøtt (Faaborg-Midtfyn), Peter Bomholdt
 Andersen (Odsherred), Alex Suszkiewicz (Eør), Helene Gerup (Slagelse),
 Tue Tortzen (Hillerød), Kim Olesen (Albertslund), Marianne Rohde
 (Frederiksberg), Jeppe Jensen (Helsingør), Janne Toft-Lind
 (Mariagerfjord), Hillerød afdelingen, Helle Thorsen (Greve-Solrød)
 og Torben Conrad (Den røde Firkant, Nørrebro).

5.25 ÅRSMØDE VEST FOR STOREBÆLT

Årsmødet pålægger Hovedbestyrelsen, at der afholdes et
 årsmøde senest i 2025 vest for Storebælt.

Begrundelse:

Ikke siden Enhedslistens stiftende generalforsamling i 1989, har
 der været afholdt et årsmøde udenfor København. Nu over 30 år
 efter mener vi forslagsstillere, at det er på tide, at vi også i
 praksis viser, at vi er et landsdækkende parti. Det mener vi i hø-
 jere grad skal gennemsyre vores politik og kommunikation, men
 også i forbindelse med afholdelse af årsmøder.

Stillet af: Rasmus Vestergaard Madsen (Amager Øst), Melissa Skoust
 Campara (Thy), Astrid Graugaard Hald (Aalborg), Allan Ahmed
 (Blågård), Stine Ry Andersen (Aalborg) og Frederik Dahler
 (Amager Øst).

5.26 VEDTÆGTSÆNDRING TIL §11 STK.4

Den oprindelige vedtægtsbestemmelse §11, stk. 4:

VALG AF ØVRIGE KANDIDATER

Stk. 4. Øvrige folketingskandidater vælges regionalt, men for hver storkreds for sig. Regionsbestyrelserne er ansvarlige for at indkalde forslag til kandidater fra lokalafdelingerne og for at sikre afholdelsen af møderne. Hver storkreds skal afholde særskilt møde og vælge kandidaterne til kredsene i deres storkreds, alle lokalafdelingerne skal have mulighed for at sende delegerede til mødet. Valget skal være gennemført senest 1. september. Det er bestyrelsen for regionen, som har pligten til at sikre, at der altid er kandidater i alle opstillingskredse i deres område, og at kandidaterne er prioriteret på partilisten. Forretningsudvalget påser dette og kan i fornødent fald træffe de nødvendige beslutninger.

Foreslås ændret til:

VALG AF ØVRIGE KANDIDATER

Stk. 4. Øvrige folketingskandidater vælges regionalt, men for hver storkreds for sig.

Regionsbestyrelserne er ansvarlige for at indkalde forslag til kandidater fra lokalafdelingerne og for at sikre afholdelsen af møderne.

Hver storkreds skal afholde særskilt møde og vælge kandidaterne til kredsene i deres storkreds, alle lokalafdelingerne skal have mulighed for at sende delegerede til mødet.

Afdelingerne indsender senest 14 dage før mødet forslag til „øvrige kandidater“ med angivelse af navn, evt. præsentation, og ønske til placering.

Efter denne deadline kan nye kandidater kun opstilles ved 2/3-flertal.

De delegerede skal senest 10 dage før valget, tilsendes kandidatlisten.

Valget foretages efter samme praksis, som er beskrevet i §11 stk. 2

Valget skal være gennemført senest 1. september.

Det er bestyrelsen for regionen, som har pligten til at sikre, at der altid er kandidater i alle opstillingskredse i deres område, og at kandidaterne er prioriteret på partilisten.

Forretningsudvalget påser dette og kan i fornødent fald træffe de nødvendige beslutninger.

Begrundelse:

Vi er bekendt med at hovedbestyrelsen lægger op til at der ikke skal behandles vedtægtsændringer på dette årsmøde, men mener der er behov for en præcisering af bestemmelserne om „Valg af øvrige kandidater“ da vores delegerede i regionen gentagne gange har oplevet at der ikke er en ordentlig demokratisk proces ved valget. Med denne ændring følges samme principper som ved valg af spidskandidater.

Stillet af: Enhedslisten Tårnby-Drøegård

DEADLINES TIL ÅRSMØDET

9. – 30. MARTS:

Afdelingerne vælger delegerede og suppleanter til årsmødet

30. MARTS KL. 12.00:

Frist for indmelding af delegerede, suppleanter, ekstrasuppleanter og digitale deltagere til årsmødet

15. MARTS – 4. APRIL:

Urafstemning om spidskandidater til folketinget

4. APRIL KL. 12.00:

Deadline for opstilling til Hovedbestyrelsen, Ligebehandlingskomitéen, Rød Fond, Vedtægtsnævn og Intern Revisor samt for beretninger fra udvalg og netværk

7. APRIL KL. 12.00:

Frist for alle ændringsforslag (inkl. ændringsforslag til ændringsforslag)

13. APRIL:

Det store årsmødehæfte (hæfte 2 med alle forslag, ændringsforslag, opstillinger m.m.) udsendes til delegerede og suppleanter og lægges på hjemmesiden

6. MAJ KL. 12.00:

Deadline for ændringsforslag til dagsorden, forretningsorden samt kandidatudvalgets forslag til kandidatliste

13. MAJ KL. 14.00:

Frist for at opretholde ændringsforslag, som er ind- eller omarbejdede af Hovedbestyrelsen

13. MAJ KL. 21.00:

Frist for alternative forslag til kandidatlister (spidskandidater til folketinget)

13. – 15. MAJ:

Enhedslistens Årsmøde 2022

ENHEDSLISTEN

ENHEDSLISTEN